

ผลการใช้คู่มือการฝึกอบรบวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วิทยานิพนธ์

ของ

พิมพ์ภา ปะนัดเต

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

กุมภาพันธ์ 2558

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

**EFFECTS OF SENIOR SCOUTS' SELECTED COURSES' TRAINING
MANUALS FOR MATTHAYOMSUKSA 1
SENIOR SCOUT - GIRL GUIDES**

Pimpa Panudte

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Curriculum and Instruction**

February 2015

Copyright of Buriram Rajabhat University

ชื่อเรื่อง	ผลการใช้คู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1		
ผู้วิจัย	พิมพ์ภา ปะนัดเต		
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ดร.สุรชัย ปิยานุกุล	ที่ปรึกษาหลัก	
	ผศ.ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภาณุมาศ	ที่ปรึกษาร่วม	
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิภาพของคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 3) ศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการเรียนด้วยคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสำโรง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 25 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ใช้เวลาในการทดลอง 12 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) คู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียน ใช้ทดสอบความรู้ ตามเนื้อหา ในการเรียนตามคู่มือการฝึกอบรม ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ 3) แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อใช้ประกอบคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 12 แผน 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการใช้คู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน E_2/E_2 , E.I. และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test แบบ Dependent Samples

ผลการวิจัยพบว่า

1. คู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 81.46 / 83.60 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้
2. นักเรียนที่เรียนด้วยคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนด้วยคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ 0.59 แสดงว่านักเรียนที่เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.59 หรือคิดเป็นร้อยละ 59.00
4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

TITLE	Effects of Senior Scouts' Selected Course Training Manuals for Matthayomsuksa 1 Senior Scout - Girl Guides		
AUTHOR	Pimpa Panudte		
THESIS ADVISORS	Dr.Surachai Piyanukool		Major Advisor
	Asst.Prof.Dr.Piyaporn Siripanumas		Co - advisor
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Curriculum and Instruction
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR	2014

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the effects of senior scouts' selected course training manuals for Matthayomsuksa 1 senior scout - girl guides to meet the set criteria of 80/80, 2) to compare the students' achievement before and after using senior scouts' selected course training manuals for Matthayomsuksa 1 senior scout - girl guides, 3) to study the effectiveness index of senior scouts' selected course training manuals for Matthayomsuksa 1 senior scout - girl guides and 4) to study the satisfaction of students towards using the senior scouts' selected course training manuals for Matthayomsuksa 1 senior scout - girl guides. The samples of this study were 25 Matthayomsuksa 1 students of Wadsumrong School under Buriram Primary Educational Service Area Office 2 in the second semester of academic year 2012. They were selected by purposive sampling. The research instruments consisted of: 1) 3 senior scouts' selected course training manuals for Matthayomsuksa 1 senior scout - girl guides, 2) a 30 - item achievement test with 4 multiple-choice, 3) 12 lesson plans using along with the senior scouts' selected course training manuals for Matthayomsuksa 1 senior scout-girl guides and 4) a 15 - item with 5 - rating scale of satisfaction questionnaire. The data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, E_1/E_2 , E.I. The hypothesis was tested by using dependent samples t - test.

The results were as follows:

1. The efficiency of the the senior scouts' selected course training manuals for Matthayomsuksa 1 senior scout - girl guides was at 81.46 / 83.60 which was higher than the set criteria of 80/80.
2. The students' learning achievement after learning by using the senior scouts' selected course training manuals for Matthayomsuksa 1 senior scout - girl guides was higher than before learning at the statistically significant difference level of .05
3. The effectiveness index of the senior scouts' selected course training manuals for Matthayomsuksa 1 senior scout - girl guides was at 0.59 which showed that the students' knowledge was improved 59.00.
4. The students' satisfaction towards learning by the senior scouts' selected course training manuals for Matthayomsuksa 1 senior scout - girl guides was at a high level.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณา และการให้คำปรึกษาแนะแนวทาง ในการทำวิจัยเป็นอย่างดีจากรองศาสตราจารย์ จำเริญ อุ่นแก้ว ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดร.สุรัชย์ ปิยานุกูล ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผศ.ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ร่วม ดร.สาธิต ผลเจริญ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบ ขอบพระคุณไว้เป็นอย่างสูง ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้เอื้ออำนวยอำนวยความสะดวกและประสานงาน ในการจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชา ความรู้ ตลอดช่วงระยะเวลาการศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน คือ นายสุวรรณ ภาณี ผู้อำนวยการชำนาญการ พิเศษ โรงเรียนบ้านแสงโตน นายวรพงศ์ ศิริถาวรวงศ์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบุรีรัมย์ พิทยาคม และนายประเสริฐ เกื้อประโคน ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดบ้านตะโกตาพิ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนให้คำแนะนำ ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณนายพรเลิศ พงษ์เรืองหนู ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดลำโรง และคณะครู ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกในการทดลองใช้และเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อทำการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณนายสมชาย ปะนัดเต ที่ได้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือในการทำวิจัย และให้ กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาและตอบแทน พระคุณบิดา มารดา คุณครู อาจารย์ทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ทั้งปวงแก่ผู้วิจัย

พิมพ์ภา ปะนัดเต

สารบัญ

	หน้า
หน้าอำนวยการ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
ประกาศคุณูปการ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฎ
สารบัญภาพประกอบ	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	10
แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	14
ข้อบังคับลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตร และวิชาพิเศษ สามัญรุ่นใหญ่ (ฉบับที่ 14) พ.ศ.2528.....	18
วิธีการฝึกอบรมลูกเสือ – เนตรนารี.....	22
ขั้นตอนและวิธีดำเนินการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ.....	27
คู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่.....	29

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การฝึกอบรม.....	32
แผนการจัดการเรียนรู้.....	35
การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรม.....	42
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	47
ดัชนีประสิทธิผล.....	50
ความพึงพอใจ.....	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	58
งานวิจัยในประเทศ.....	58
งานวิจัยต่างประเทศ.....	62
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	65
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	65
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	66
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	71
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก จ.....	169
แบบสอบถามความพึงพอใจ.....	170
ภาคผนวก ฉ.....	172
แบบประเมินคุณภาพคู่มือการฝึกอบรม.....	173
ผลการประเมินคุณภาพคู่มือการฝึกอบรม.....	175
แบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้.....	176
ผลการประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้.....	178
แบบประเมินความสอดคล้องแบบทดสอบ.....	179
ผลการประเมินความสอดคล้องแบบทดสอบ.....	198
แบบประเมินคุณภาพแบบสอบถามความพึงพอใจ.....	201
ผลการประเมินคุณภาพแบบสอบถามความพึงพอใจ.....	203
ภาคผนวก ช.....	205
ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	206
ภาคผนวก ซ.....	211
ประสิทธิภาพของคู่มือการฝึกอบรม (1 : 10).....	212
ประสิทธิภาพของคู่มือการฝึกอบรม (1 : 100).....	213
ภาคผนวก ฅ.....	215
ประสิทธิภาพกระบวนการของคะแนนระหว่างเรียนและประสิทธิภาพ ผลลัพธ์ของคะแนนสอบหลังเรียน.....	216
คะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน.....	222
คะแนนจากการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน.....	224
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	226

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	88
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	88
สมมติฐานของการวิจัย.....	88
วิธีดำเนินการวิจัย.....	89
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	89
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	89
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	89
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	90
สรุปผลการวิจัย.....	90
อภิปรายผล.....	91
ข้อเสนอแนะ.....	94
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	94
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	95
บรรณานุกรม.....	96
ภาคผนวก.....	107
ภาคผนวก ก.....	108
หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	109
ภาคผนวก ข.....	113
แผนการจัดการเรียนรู้.....	114
ภาคผนวก ค.....	140
คู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่.....	141
ภาคผนวก ง.....	163
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	164

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
3.1 แบบแผนการทดลอง.....	72
3.2 กำหนดการสอน โดยคู่มือการฝึกอบรมวิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	73
4.1 ประสิทธิภาพของคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับ ลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน โดยภาพรวม.....	81
4.2 ประสิทธิภาพของกระบวนการจากการเรียนด้วยคู่มือการฝึกอบรมวิเศษลูกเสือ สามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำแนกรายเล่ม.....	82
4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการเปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อน และหลังการฝึกอบรม โดยใช้คู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยภาพรวม.....	82
4.4 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยคู่มือการฝึกอบรมวิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำแนกรายคน.....	83
4.5 ค่าดัชนีประสิทธิผลของคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับ ลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	85
4.6 ความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการใช้คู่มือการฝึกอบรมวิเศษลูกเสือ สามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำแนกรายข้อ.....	86

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
2.1 เครื่องหมายวิชาพิเศษ วิชานักผจญภัย.....	29
2.2 เครื่องหมายวิชาพิเศษ วิชานักเดินทางไกล.....	30
2.3 เครื่องหมายวิชาพิเศษ วิชาผู้จัดการค่ายพักแรม.....	31
2.4 กระบวนการฝึกอบรม.....	34

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศในปัจจุบัน มุ่งเน้นการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็วไปด้วย จากสังคมที่พึ่งพาภาคเกษตรกรรมเป็นหลัก มาเป็นภาคอุตสาหกรรมและจากภาคอุตสาหกรรมไปสู่ยุคสารสนเทศ การสื่อสารไร้พรมแดน ประกอบด้วยเทคโนโลยีอันทันสมัย ทำให้โครงสร้างทางสังคมไทยเปลี่ยนจากสังคมชนบทเป็นสังคมเมืองมากขึ้น มีความเปราะบางทางวัฒนธรรม การแข่งขันทั้งระบบ ภารกิจและธุรกิจสูง มีการทุจริตและเอารัดเอาเปรียบรุนแรงขึ้น ฐานะทางเศรษฐกิจของประชาชนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ได้รับการยอมรับในสังคม ประชาชนจึงมุ่งสร้างฐานะทางเศรษฐกิจ หางานทำให้ได้เงินมาใช้จ่ายประจำวัน

ผู้คนในชนบทกำลังยากจนลงแม้ว่าทำงานเท่าเดิมก็ตาม เนื่องจากค่าครองชีพ และการลงทุนในการงานที่ทำสูงขึ้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พุทธศักราช 2550 - 2554 มุ่งเน้นให้มีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพราะได้เล็งเห็นว่า มนุษย์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาชาติบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรืองในทุก ๆ ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549 : 47) ดังนั้น จึงต้องพัฒนามนุษย์ก่อนสิ่งอื่นใด การพัฒนานั้นต้องเริ่มตั้งแต่เยาว์วัยและเป็นไปตามขั้นตอน การพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอจึงจะบังเกิดผลสมบูรณ์ รัฐบาลจึงมีนโยบายหลักที่จะปลูกฝังให้เยาวชนมีคุณธรรม มีระเบียบวินัย มีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ การดำรงส่งเสริมเอกลักษณ์และวัฒนธรรม ตลอดจนความเป็นไทยและความมั่นคงของชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พุทธศักราช 2555 - 2559 ได้ให้ความสำคัญของภาคีพัฒนาทุกภาคส่วน ทั้งในระดับชุมชน ระดับภาค และระดับประเทศ เพื่อมุ่งสู่ “สังคมการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาคเป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง” หมายความว่า จะต้องพัฒนาความรู้และคุณธรรมคู่กันไปอย่างเข้มแข็ง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2555 : คำนำ) จากคุณลักษณะดังกล่าว จะส่งผลให้เยาวชนมีการพัฒนาศักยภาพสูงสุดตามวัยของตน ทำให้เป็นผู้ที่มองกว้าง คิดไกล ใฝ่ดี มีวินัยในตนเอง มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความรู้ มีความสามารถ และมีทักษะในการดำรงชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ คือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ ผู้เรียนอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทย และพลโลก (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 7)

การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ และเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้าให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคปัจจุบัน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติ วางรากฐานให้เยาวชนมีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้และทักษะขั้นพื้นฐานในการดำรงชีพที่ดี การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้พัฒนาตนเองได้ และผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ฉะนั้น ครูผู้สอนและผู้จัดการศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ชี้แนะ ผู้ถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนผู้เรียนในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ และให้ข้อมูลที่ต้องการแก่ผู้เรียน จะเห็นว่า รัฐให้การสนับสนุนในการศึกษา เพื่อให้นักเรียนเกิดการพัฒนาทั้งในด้านความรู้ ทักษะและทัศนคติที่ดี สื่อบางชนิดยังช่วยลดช่องว่างความแตกต่างระหว่างบุคคลและเป็นผู้ช่วยในการสอนอีกด้วย ฉะนั้นการใช้สื่อการเรียนการสอน จึงเป็นเรื่องที่สำคัญที่จะช่วยให้เด็กได้มีการพัฒนาการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์การเรียนที่ดี แต่ยังมีปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย ได้แก่ ปัญหาในเรื่องของเนื้อหาที่กำหนดให้เรียนไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เนื้อหาไม่สนองกับความต้องการของสังคม มีการเน้นหลักสูตรส่วนกลางมากกว่าหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น และนอกจากนี้ยังพบปัญหาทางด้านกระบวนการเรียนการสอน อันได้แก่ การสอนโดยยึดที่ตัวครูเป็นศูนย์กลางใช้การบรรยายโดยการท่องจำเนื้อหาครูไม่ค่อยใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน จะเน้นการสอนตามหนังสือมากกว่าการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงและมีการเน้นเนื้อหามากกว่ากระบวนการเรียนรู้ (กรมวิชาการ. 2543 : 5-7)

กระบวนการทางการศึกษา ที่จะสามารถปลูกฝังคุณลักษณะดังกล่าวให้กับเยาวชนได้เป็นอย่างดี คือ กระบวนการลูกเสือ (Scout Movement) ซึ่งกุศโลบายต่าง ๆ ที่ใช้เป็นแนวทางฝึกอบรมเยาวชนให้มีระเบียบวินัยมีความรับผิดชอบและเป็นคนดี ซึ่งเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสังคมและประเทศชาติ ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว องค์พระผู้พระราชทานกำเนิดลูกเสือไทย ในการพระราชทานธงประจำกองแกกองลูกเสือมณฑลกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2458 ให้เป็นมรดกล้ำค่า

ของประชาชนชาวไทย มีความตอหนึ่่งว่า (พระบรมราโชวาทที่เกี่ยวกับการลูกเสือ. 2553)

ข้ามีความพอใจ รักใคร่เจ้ามาก หรือเหมือนเพื่อนกันก็ว่าได้ ข้าหวังไว้ว่า เจ้าทั้งหลายจะเป็นผู้บันดาลให้ถึงซึ่งความเจริญ ทำให้ผู้อื่นนับหน้าถือตาเมื่อ คนไทยเราไปที่ไหน ถ้าเขาถามเราว่าเป็นชาติอะไร เราบอกเขาว่าเป็นคนไทย เขาเปิดหมวกให้ ที่เราได้รับความเชื่อถือเช่นนี้ก็เพราะพวกเจ้าทั้งหลายรู้จัก รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เจ้าต้องรู้จักว่า การที่เจ้าเป็นลูกเสือย่อมมีความประพฤติแปลกกว่าเด็กข้างถนน เจ้าจะประพฤติอย่างเด็กข้างถนนไม่ได้ เพราะเจ้าเป็นคนที่พระเจ้าแผ่นดินรู้จักเสียแล้ว หวังว่า เจ้าจะเป็นกำลังของชาติ และเชิดชูให้ชาติถึงซึ่งความเจริญในภายภาคหน้า

กิจกรรมลูกเสือ เป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังระเบียบวินัยและกฎเกณฑ์เพื่อการอยู่ร่วมกัน ให้รู้จักการเสียสละและบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคมและวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 29) ซึ่งสอดคล้องวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ ความว่า “คณะลูกเสือแห่งชาติมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ ช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า เพื่อความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศชาติ” (สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. 2540 : 15 - 16)

วิธีการของลูกเสือ คือ กระบวนการศึกษาด้วยตนเองให้เกิดความก้าวหน้าตามลำดับ โดยอาศัยคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือเป็นเครื่องดำรงตนและฐานการคิด เรียนรู้ด้วยการกระทำ ถึงระบบหมู่หรือกลุ่มย่อยเป็นหน่วยของการเรียน มีการทดสอบความก้าวหน้าตามลำดับขั้น ตามระดับอายุ เน้นเรื่องการใช้ชีวิตกลางแจ้ง ธรรมชาติศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 29 - 30) กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาลูกเสือ เป็นกิจกรรมหนึ่งที่มุ่งเน้นปลูกฝังให้เยาวชนเป็นคนดี มีความรับผิดชอบ สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งการเรียนการสอนวิชาลูกเสือ นั้น จะเรียนเนื้อหาตามหลักสูตรของลูกเสือ แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และลูกเสือวิสามัญ

หลักสูตรลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่คือ กิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดให้เยาวชนที่มีอายุ 13 - 15 ปี หรือกำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นวัยที่กำลังมีความต้องการอยากรู้อยากเห็น อยากรทดลอง ต้องการแสดงออก (สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. 2544 : 2) นอกจากนั้นหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2528 ยังกำหนดให้มีการสอบวิชาพิเศษไว้อีกทั้งสิ้น 76 วิชา เพื่อพัฒนาศักยภาพของลูกเสือรายบุคคล โดยให้

จัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกเหนือเวลาฝึกเรียนปกติ หรือวิชาพิเศษบางวิชาสามารถบูรณาการเข้ากับการเรียนรู้กลุ่มสาระทั้ง 8 กลุ่มสาระได้ด้วย ดังนั้นในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องหากิจกรรมที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในวัยนี้ และจากงานศึกษาวิจัยของ จเร สัตยรักษ์ (2544 : 68 - 69) กล่าวว่า ผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามารถเสริมสร้างเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี ตามวัตถุประสงค์คณะลูกเสือแห่งชาติ จะต้องให้ลูกเสือฝึกปฏิบัติจริง มีการฝึกปฏิบัติกิจกรรมกลางแจ้ง ฝึกการเป็นผู้นำ ผู้ตาม ฝึกการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ เข้าใจในพิธีการ ลูกเสือรวมถึงมีความภาคภูมิใจในการแต่งเครื่องแบบลูกเสืออย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นสิ่งของพระราชทานอันมีเกียรติ ลูกเสือทุกคนพึงปฏิบัติ เพื่อความจงรักภักดี

ดังนั้นการที่จะพัฒนาเยาวชนให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย รู้จักการเสียสละ มีความสามัคคี จงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รู้จักบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ครูจึงควรมีหน้าที่ฝึกรบรรมนิสัยนักเรียนให้สามารถดำรงอยู่และฟันฝ่าภาวะวิกฤตทางคุณธรรมของคนในชาติ จำเป็นต้องจัดหาหรือออกแบบกิจกรรมที่สามารถพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่เป็นคุณลักษณะของคนไทยให้ได้ กิจกรรมที่จะเหมาะสมที่สุดในสภาวะเช่นนี้ได้แก่ กิจกรรมลูกเสือ ที่ถูกออกแบบเป็นอย่างดีมาตั้งแต่ระดับโลก ระดับประเทศ จนถึงระดับปฏิบัติคือ สถานศึกษา เป็นเวลานานแล้ว เพียงแต่ถูกละเลยโดยนโยบายของรัฐเป็นช่วง ๆ เท่านั้นเอง จนปล่อยให้เด็กหรือเยาวชนเสื่อมเสียทางคุณธรรมความรักชาติ และความสามัคคีไปอย่างน่าเสียดาย การปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ คือการสร้างคุณค่าให้แก่เด็ก สังคมและประเทศชาติเป็นส่วนรวม

จากการศึกษาติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี โรงเรียนในสังกัดกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาพลับพลาชัย 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมตามแนวทางพัฒนาลูกเสือในโรงเรียน คือ การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมให้ทุกคนมีส่วนร่วมและจัดระบบการจัดการให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืน ในกลุ่มของผู้มีส่วนร่วมทั้งกับกิจกรรมที่สามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ในการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อกิจกรรม (สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. 2547 : ๘) จะเห็นได้ว่า การลูกเสือเป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่งของการศึกษา เป็นวิชาการที่ใช้ฝึกรบรรมนิสัยเด็กให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรมสูง ส่งเสริมบุคลิกลักษณะที่ดี มีลักษณะเป็นผู้นำให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก ซึ่งก่อให้เกิดคุณธรรมในจิตใจ ไม่ได้เกิดขึ้นด้วยการศึกษาจากภายนอกเหมือนวิชาอื่น ๆ ทั่วไป วิชาต่าง ๆ ในระบบลูกเสือมาจากสิ่งที่เป็นธรรมชาติ นำมาดัดแปลงให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก โดยไม่ให้เกิดอันตรายแก่ตัวเด็ก

และสังคม วิชาลูกเสือนั้นได้พยายามจัดเด็กให้เข้าใจระเบียบวินัยที่ละเอียดละน้อย เด็กจะได้รับความรู้และความสนุกสนานและเกิดความเพลิดเพลินโดยไม่รู้ตัว การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความมุ่งหมายโดยทั่วไปเพื่อฝึกให้ลูกเสือ - เนตรนารี เป็นผู้มีความรู้ระเบียบวินัย ความเสียสละ ความรับผิดชอบ ความอดทน ความซื่อสัตย์ ความรู้จักกาลเทศะ ความรักในเกียรติยศศักดิ์ศรีแห่งตน ความรักหมู่คณะ และความรักชาติบ้านเมือง เพื่อให้เป็นทรัพยากรของมนุษย์อันเป็นรากฐานสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของการพัฒนาประเทศในทุกสาขา รวมทั้งมุ่งส่งเสริมให้เกิดความมานะอดทนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ (มูลนิธิคณะลูกเสือแห่งชาติ. 2546 : 75)

การจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ กองลูกเสือ - เนตรนารี โรงเรียนวัดลำโรงอำเภอลำลูกกา จังหวัดนนทบุรี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2555 มีลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ จำนวน 2 กอง จัดกิจกรรมสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง วิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เป็นวิชาที่จะต้องนำไปใช้เสริมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อตามกระบวนการลูกเสือ เพราะในแต่ละปีโรงเรียนจะมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและมีการทดสอบวิชาพิเศษสำหรับลูกเสือที่ผ่านการเรียนมาแล้ว ซึ่งลูกเสือ - เนตรนารีจะต้องมีทักษะความรู้ในเนื้อหาวิชาพิเศษเมื่อลูกเสือ - เนตรนารีได้เรียนรู้แล้ว พบปัญหาว่า ลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในเนื้อหาวิชาพิเศษ อยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากลูกเสือ - เนตรนารีขาดความรู้ ทักษะ และเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติกิจกรรมเป็นอย่างยิ่ง และเพื่อให้ลูกเสือ - เนตรนารีได้เรียนรู้จากกิจกรรมการเรียนรู้อ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แทนที่จะเป็นผู้รับการฝึกจากผู้กำกับอย่างเดียวให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน (ทิสนา เขมมณี. 2542 : 31) ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรวิชาลูกเสือ - เนตรนารีแล้วเห็นว่า ถ้าจะเรียนรู้วิชาลูกเสือ - เนตรนารีให้ได้ผลดียิ่งขึ้นต่อผู้เรียน จำเป็นต้องจัดทำหลักสูตรวิชาในรูปแบบของคู่มือการฝึกอบรม เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อวิชาลูกเสือ - เนตรนารี สอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหาสาระ กิจกรรม ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด และให้ดำเนินไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากการศึกษาความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จึงมีความตระหนักและมีความต้องการที่จะช่วยแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในขณะนี้ จึงได้จัดทำ “คู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” เพื่อให้ลูกเสือ - เนตรนารีได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง ตามความถนัดและความสนใจ และยังสามารถใช้เป็นกิจกรรมหลักในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ความมีระเบียบวินัย และเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับลูกเสือ - เนตรนารี

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของกลุ่มการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
3. เพื่อศึกษาค้นคว้าประสิทธิผลของการเรียนด้วยคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้คู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และสามารถนำไปใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริงอย่างมีความหมายสำหรับผู้เรียน
2. นักเรียนได้รับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนด้วยคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
3. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนและเป็นประโยชน์ต่อผู้ศึกษา สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและกลุ่มสาระอื่น ๆ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือนักเรียนที่สมัครเป็นลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดตำโรง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานบุรีรัมย์ เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 45 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนที่สมัครเป็นลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนวัดสำโรง ตำบลสำโรง อำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 25 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษา มีดังนี้

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ คู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ประสิทธิภาพของคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.2.3 คัดชนีประสิทธิผลของการเรียนด้วยคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.2.4 ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3. ระยะเวลาในการทำการวิจัย

ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ใช้เวลาในการศึกษา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง รวมจำนวน 12 ชั่วโมง ไม่รวมทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

4. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมลูกเสือ โดยใช้คู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 3 เล่ม ได้แก่

4.1 เล่มที่ 1 วิชานักผจญภัย

4.2 เล่มที่ 2 วิชานักเดินทางไกล

4.3 เล่มที่ 3 วิชาผู้จัดการค่ายพักแรม

นิยามศัพท์เฉพาะ

ลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ หมายถึง นักเรียนชาย - หญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสำโรง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่สมัครเป็นลูกเสือ - เนตรนารี

คู่มือการฝึกอบรม หมายถึง เอกสารการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบไปด้วยเนื้อหาวิชาพิเศษลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ จำนวน 3 เล่ม แผนการฝึกอบรม จำนวน 12 แผน ใบกิจกรรม สื่อ ฯลฯ เพื่อใช้ประกอบการฝึกอบรมเรียนลูกเสือ - เนตรนารีที่ตนรับผิดชอบ

การฝึกอบรม หมายถึง การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความเข้าใจ ความชำนาญในการปฏิบัติงาน เพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เกิดทักษะ ความชำนาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพิ่มขึ้น หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

วิชาพิเศษ หมายถึง วิชาที่ส่งเสริมให้ลูกเสือแสดงศักยภาพของตนที่มีอยู่ออกมาสู่ การปฏิบัติ ค้นพบความสามารถของตนเอง ภูมิใจที่ได้แสดงออกซึ่งความสามารถ ยอมรับตนเอง และเกิดคุณธรรมขึ้นเอง ซึ่งเป็นคุณธรรมที่ยั่งยืน ใช้สำหรับจัดกิจกรรมการฝึกอบรมสำหรับ ลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสำโรง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

ประสิทธิภาพ หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากสื่อหรือนวัตกรรมทำให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งประสิทธิภาพจะมาจากผลลัพธ์ของการคำนวณ (E_1) เป็นเลขตัวแรก และ (E_2) เป็นเลขตัวหลัง เกิดการเรียนรู้ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการ ได้คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ จากคะแนนการปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละกิจกรรมของกลุ่มการฝึกอบรมฯ ในแต่ละเล่มทั้ง 3 เล่ม

80 ตัวหลัง หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ได้คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ ของการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ทั้งหมด ที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผล สัมฤทธิ์ทางการเรียน เมื่อเรียบครบทั้ง 3 เล่ม

ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียนหลังจากที่ได้ศึกษา นวัตกรรมหรือสื่อต่าง ๆ โดยเปรียบเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากการทดสอบก่อนเรียนกับคะแนน ที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะ ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ การเรียนรู้ ที่บุคคลได้รับจากการเรียนการสอน และเป็นผลให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ จากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือเจตคติที่ดีของผู้เรียนที่มีต่อการเรียน ความรู้สึก พอดี ชอบใจ ในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนได้รับผลสำเร็จ ตามจุดมุ่งหมายในการเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏบรไน
BUNIPRAN Rajabhat Brunei University

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยผลการใช้คู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดลำโรง ตำบลลำโรง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. ข้อบังคับลูกเสือแห่งชาติว่าด้วย การปกครอง หลักสูตร และวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ฉบับที่ 14) พ.ศ.2528
4. วิธีการฝึกอบรมลูกเสือ - เนตรนารี
5. ขั้นตอนและวิธีดำเนินการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ
6. คู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
7. การฝึกอบรม
8. แผนการจัดการเรียนรู้
9. การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรม
10. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
11. ดัชนีประสิทธิผล
12. ความพึงพอใจในการเรียนรู้
13. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จัดทำขึ้นเพื่อให้ท้องถิ่นและสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการจัด

การเรียนการสอน เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพ ด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและแสวงหา ความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดองค์ประกอบ ของหลักสูตร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 3 - 21)

1. วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลัง ของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็น พลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบ อาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคน สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ

2. หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

2.1 เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐาน การเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรม บนพื้นฐานความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล

2.2 เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษา อย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ

2.3 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

2.4 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้

2.5 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.6 เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

3. จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาคนไทยให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมาย เพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

3.1 มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2 มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และทักษะชีวิต

3.3 มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

3.4 มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

3.5 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิดความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนคติของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผล และความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

4.2 ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดอย่างมีระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

4.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการ

ต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงและพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

4.5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกใช้เทคโนโลยี ด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

- 5.1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
- 5.2 ซื่อสัตย์สุจริต
- 5.3 มีวินัย
- 5.4 ใฝ่เรียนรู้
- 5.5 อยู่อย่างพอเพียง
- 5.6 มุ่งมั่นในการทำงาน
- 5.7 รักความเป็นไทย
- 5.8 มีจิตสาธารณะ

6. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้าน เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งเป็น 3 ลักษณะดังนี้

6.1 กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

6.2 กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกัน เอื้ออาทรและสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับ ความสามารถ ความถนัดและความสนใจของเรียน ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียน บริบท ของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียนประกอบด้วย

6.2.1 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์และนักศึกษา วิชาทหาร

6.2.2 กิจกรรมชุมนุม ชมรม

6.3 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชนและท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรม อาสาพัฒนาต่าง ๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม กิจกรรมลูกเสืออาสา เป็นต้น

จากรายละเอียดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กล่าวมาข้างต้น เป็นหลักสูตร ที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีความสมดุลทั้งร่างกาย ความรู้ คุณธรรม เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนที่ มีคุณภาพ ดังนั้นครูผู้สอนจึงมีบทบาทที่สำคัญในการให้การศึกษา ซึ่งในการให้การศึกษา มิได้หมายถึงการให้วิชาความรู้เท่านั้น หากหมายถึงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะการจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี) เป็นกิจกรรมหนึ่งมุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเอง ตามศักยภาพ เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้าง ให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตร ต้องการ

แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี)

ปัจจุบันกระบวนการลูกเสือถือเป็นกระบวนการทางการศึกษาส่วนหนึ่ง ซึ่งมุ่งพัฒนา สมรรถภาพของบุคคลทั้งทางสมอง ร่างกาย จิตใจ และศีลธรรม เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีความ ประพฤติดีงาม ไม่กระทำความให้เป็นปัญหาต่อสังคมและดำรงชีวิตอย่างมีความสุขและ สุขสบาย

กระบวนการลูกเสือ คือ กระบวนการพัฒนาเยาวชน มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกอบรม ให้การศึกษาและพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ ศาสนา ทั้งนี้เป็นไป

ตามความมุ่งประสงค์ หลักการ และวิธีการซึ่งลูกเสือโลกกำหนดไว้
(กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 27 - 30)

1. หลักการ

กระบวนการลูกเสือมีหลักการสำคัญ ดังนี้

1.1 มีศาสนาเป็นหลักยึดเหนี่ยวทางจิตใจ จงรักภักดีต่อศาสนาที่ตนเคารพนับถือ และพึงปฏิบัติศาสนกิจด้วยความจริงใจ

1.2 จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และประเทศชาติของตน พร้อมด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนสันติสุขและสันติภาพ ความเข้าใจที่ดีซึ่งกันและกัน ความร่วมมือซึ่งกันและกัน นับแต่ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ

1.3 เข้าร่วมในการพัฒนาสังคม ยอมรับและให้ความเคารพในเกียรติและศักดิ์ศรีของผู้อื่นและเพื่อนมนุษย์ทุกคน รวมทั้งการยอมรับและให้ความเคารพในความถูกต้องและความเป็นธรรมต่อธรรมชาติและสรรพสิ่งทั้งหลายในโลก

1.4 มีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

1.5 ลูกเสือทุกคนต้องยึดมั่นในคำปฏิญาณ และกฎของลูกเสือ

2. วัตถุประสงค์

พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551 มาตรา 8 ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมลูกเสือเพื่อพัฒนาทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรมให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบและช่วยสร้างสรรค์สังคม ให้เกิดความสามัคคี และมีความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้เพื่อความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศชาติตามแนวทางดังต่อไปนี้

2.1 ให้มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟัง และพึ่งตนเอง

2.2 ให้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

2.3 ให้รู้จักบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสาธารณประโยชน์

2.4 ให้รู้จักทำการฝีมือและฝึกฝนการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

2.5 ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม และความมั่นคง

ของประเทศชาติ

3. ขอบข่าย

กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี เป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังระเบียบวินัยและกฎเกณฑ์เพื่อการอยู่ร่วมกัน ให้รู้จักการเสียสละและบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคมและวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีให้เป็นไปตามข้อบังคับของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ รวมทั้งให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

โดยกำหนดเป็น 4 ประเภท ดังนี้

- 3.1 ลูกเสือสำรอง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3
- 3.2 ลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6
- 3.3 ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3
- 3.4 ลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6

4. แนวการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี มีแนวทางการจัดกิจกรรมตามวิธีการลูกเสือ (Scout Method) ซึ่งมีองค์ประกอบ 7 ประการ คือ

4.1 คำปฏิญาณและกฎ ถือเป็นหลักเกณฑ์ที่ลูกเสือทุกคนให้คำมั่นสัญญาว่าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ กฎของลูกเสือมีไว้ให้ลูกเสือเป็นหลักในการปฏิบัติไม่ได้ “ห้าม” ทำ หรือ “บังคับ” ให้ทำ แต่ถ้า “ทำ” ก็จะทำให้เกิดผลดีแก่ตัวเองเป็นคนดี ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้มีเกียรติเชื่อถือได้

4.2 เรียนรู้จากการกระทำ เป็นการพัฒนาส่วนบุคคล ความสำเร็จหรือไม่สำเร็จของผลงานอยู่ที่การกระทำของตนเอง ทำให้มีความรู้ชัดเจน และสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตัวเองได้ และท้าทายความสามารถของตนเอง

4.3 ระบบหมู่ เป็นรากฐานอันแท้จริงของการลูกเสือ เป็นพื้นฐานในการอยู่ร่วมกัน การยอมรับซึ่งกันและกัน การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นการเรียนรู้การใช้ประชาธิปไตยเบื้องต้น

4.4 การใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน ฝึกให้มีความเป็นหนึ่งเดียวในการเป็นสมาชิกลูกเสือ - เนตรนารี ด้วยการใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน ได้แก่ เครื่องแบบ เครื่องหมาย การทำความเคารพ การแสดงรหัส คำปฏิญาณ กฎ คติพจน์ คำขวัญ ธง เป็นต้น วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนตระหนักและภาคภูมิใจในการเป็นสมาชิกขององค์การลูกเสือแห่งโลก ซึ่งมีสมาชิกอยู่ทั่วโลกและเป็นองค์กรที่มีจำนวนสมาชิกมากที่สุดในโลก

4.5 การศึกษาธรรมชาติ คือ สิ่งสำคัญอันดับหนึ่งในกิจกรรมลูกเสือ ธรรมชาติอันโปร่งใสตามชนบท ป่าเขา ป่าละเมาะ และพุ่มไม้ เป็นที่ปรารถนาอย่างยิ่งในการไปทำกิจกรรมกับธรรมชาติ การปีนเขา ตั้งค่ายพักแรมในสุดสัปดาห์หรือตามวาระของการอยู่ค่ายพักแรมตามกฎระเบียบ ซึ่งเป็นที่ต้องการของเด็กทุกคน ถ้าขาดสิ่งนี้แล้ว ก็ไม่เรียกว่าใช้ชีวิตแบบลูกเสือ

4.6 ความก้าวหน้าในการเข้าร่วมกิจกรรม กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดให้เด็กทำต้องมีความก้าวหน้าและดึงดูดใจ สร้างให้เกิดความกระตือรือร้น อยากที่จะปฏิบัติกิจกรรม

และวัตถุประสงค์ในการจัดแต่ละอย่างให้สัมพันธ์กับความหลากหลายในการพัฒนาตนเอง
เกมการเล่นที่สนุก กิจกรรมการแข่งขันก็เป็นสิ่งดึงดูดใจและเป็นการจูงใจที่ดี

4.7 การสนับสนุนโดยผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่เป็นผู้ชี้แนะหนทางที่ถูกต้องให้แก่เด็ก เพื่อให้
เขาเกิดความมั่นใจในการที่จะตัดสินใจกระทำสิ่งใดลงไป ทั้งคู่มีความต้องการซึ่งกันและกัน
เด็กก็ต้องการให้ผู้ใหญ่ช่วยชี้แนะ ผู้ใหญ่เองก็ต้องการนำพาให้ไปสู่หนทางที่ดี ให้ได้รับการพัฒนา
อย่างถูกต้องและดีที่สุด จึงเป็นการร่วมมือกันทั้งสองฝ่าย

5. การประเมินกิจกรรม

การประเมินกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี เป็นกระบวนการทดสอบความสามารถ
และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนลูกเสือ เนตรนารี ซึ่งนอกจากพิจารณาความรู้ตามทฤษฎีแล้ว
ต้องพิจารณาด้านความประพฤติ พฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมที่เน้นทักษะและการปฏิบัติต่าง ๆ
ด้วยวิธีการประเมินที่หลากหลายและการประเมินตามสภาพจริง ซึ่งแบ่งการประเมินผลเป็น
2 ส่วน คือ

5.1 กิจกรรมบังคับ เป็นการประเมินผลกิจกรรมตามหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียน
ผ่านเกณฑ์การตัดสินเลื่อนชั้นหรือจบหลักสูตร โดยการเข้าร่วมกิจกรรมและผ่านเกณฑ์
การประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด มีการประเมินผลตลอดภาคเรียน/ปี โดยวิธี
การสังเกตการณ์เข้าร่วมกิจกรรม การซักถาม การทดสอบภาคทฤษฎีและปฏิบัติ โดยกำหนดผล
การประเมินเป็น “ผ่าน” และ “ไม่ผ่าน”

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรม
และมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่าน
การปฏิบัติกิจกรรม หรือมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

5.2 วิชาพิเศษ การประเมินผลวิชาพิเศษในแต่ละวิชา ใช้วิธีการทดสอบ
ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ

6. แนวการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา

การจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา ควรจัดให้มีการเปิดประชุมกองทุกครั้ง
ก่อนที่จะมีการปฏิบัติกิจกรรม เพื่อเป็นการฝึกความมีระเบียบวินัยในตนเอง โดยปฏิบัติ
ตามขั้นตอน ดังนี้

6.1 พิธีเปิด (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบสุขภาพ แยก)

6.2 เกมหรือเพลง เป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดความสนุกสนาน เป็นการอบอุ่นร่างกาย
ก่อนปฏิบัติกรรม อาจใช้อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่าง ซึ่งบางครั้งไม่จำเป็นจะต้อง

สอดคล้องหรือสัมพันธ์กับเนื้อหาเสมอไป

6.3 การปฏิบัติกิจกรรม เน้นการปฏิบัติเป็นฐาน โดยใช้ระบบหมู่ เพื่อสะดวกต่อการเรียนการสอน ตลอดจนการควบคุมดูแล ตรวจสอบและให้คำแนะนำ แก่ไข

6.4 การเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ ควรเน้นเรื่องง่าย ๆ และสรุปให้ลูกเสือเข้าใจว่ามีประโยชน์อย่างไร ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของคุณธรรมต่าง ๆ เช่น ความสามัคคี ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความกล้าหาญอดทน เป็นต้น

6.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ แก่ไข ชักธงลง เลิก)

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี) เป็นกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาทางกาย สติปัญญาจิตใจและศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ ช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า ความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศชาติ ซึ่งการจัดกิจกรรมในแต่ละครั้งจะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนในการฝึกตามลำดับคือเปิดประชุมกอง ดำเนินการตามกระบวนการลูกเสือ และจัดกิจกรรม โดยให้ศึกษา วิเคราะห์วางแผนปฏิบัติกิจกรรมตามฐานโดยเน้นระบบหมู่ สรุปผลการปฏิบัติกิจกรรมครั้งนั้น ๆ และการปิดประชุมกองทุกครั้งที่มีการฝึกอบรมลูกเสือ ส่วนด้านเนื้อหาวิชาให้เป็นไปตามหลักสูตร

ข้อบังคับลูกเสือแห่งชาติว่าด้วย การปกครอง หลักสูตร และวิชาพิเศษ

ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2528

ผู้ที่เป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่จะต้องพยายามฝึกรวมตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. 2544 : 6 - 92) เพื่อรับเครื่องหมายต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. เครื่องหมายลูกเสือโลก
2. เครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ
3. เครื่องหมายลูกเสือหลวง
4. เครื่องหมายสายขงยศ และเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

เครื่องหมายลูกเสือโลก เป็นเครื่องหมายขั้นต้นสำหรับผู้ที่เป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เป็นการเตรียมที่จะรับความรู้ขั้นสูงต่อไป ผู้สมัครใหม่ควรจะสามารถได้เครื่องหมายลูกเสือโลก ภายในระยะเวลา 6 เดือนนับแต่วันสมัคร เมื่อสอบได้แล้ว ให้ทำพิธีเข้าประจำกอง และเมื่อได้เข้าพิธีประจำกองเรียบร้อยแล้วจึงนับว่าลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่โดยสมบูรณ์ มีสิทธิประดับเครื่องหมายลูกเสือโลกที่กึ่งกลางกระเป๋าสีข้างซ้ายได้

ผู้ผ่านการสอบและได้รับเครื่องหมายลูกเสือโลกแล้ว ควรพยายามฝึกรวมตนเองเพื่อรับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ และเครื่องหมายลูกเสือหลวงต่อไปตามลำดับ นอกจากนั้น

จะเลือกเรียนวิชาพิเศษลูกเสือสามัญที่ตนสนใจก็ได้

เครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ และเครื่องหมายลูกเสือหลวง มีวิชาพื้นฐาน 8 วิชา เหมือนกันแต่ต่างระดับกันคือ หลักสูตรลูกเสือหลวงมีระดับสูงกว่าระดับลูกเสือชั้นพิเศษ

1. เครื่องหมายลูกเสือโลก (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1)

1.1 กิจกรรมของคณะลูกเสือแห่งชาติ และลูกเสือโลก บทบาทของตนเอง
ในฐานะลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

1.2 คำปฏิญาณ และกฎของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

1.3 ระเบียบแถว

1.4 การใช้ชีวิตกลางแจ้ง

1.5 การผูกเงื่อน และประโยชน์ของเงื่อน

1.6 การปฐมพยาบาล

1.7 ความปลอดภัย

2. เครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2)

2.1 หน้าที่พลเมือง

2.2 สิ่งแวดล้อม

2.3 การเดินทางสำรวจ

2.4 การแสดงออกทางศิลปะ

2.5 สมรรถภาพทางกาย

2.6 อุคมคติ

2.7 กิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษ

2.8 บริการ

3. เครื่องหมายลูกเสือหลวง (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3)

3.1 หน้าที่พลเมือง

3.2 สิ่งแวดล้อม

3.3 การเดินทางสำรวจ

3.4 การแสดงออกทางศิลปะ

3.5 สมรรถภาพทางกาย

3.6 อุคมคติ

3.7 กิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษ

3.8 บริการ

4. เครื่องหมายสายงยศ และเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

4.1 เครื่องหมายสายงยศ

เครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายแรกที่ลูกเสือจะต้องได้รับก่อนที่จะได้รับเครื่องหมายอื่น คือ เครื่องหมายสายงยศ หลักสูตรเครื่องหมายสายงยศ ประกอบด้วย

4.1.1 ได้เป็นลูกเสือเอก หรือสอบได้เครื่องหมายลูกเสือโลกมาแล้ว

4.1.2 สอบได้วิชานักผจญภัย และวิชาต่อไปนี้อีก 2 วิชา

4.1.2.1 นักอดุณิยมวิทยา

4.1.2.2 การจัดการค่ายพักแรม

4.1.2.3 ผู้พิทักษ์ป่า

4.1.2.4 นักเดินทางไกล

4.1.2.5 หัวหน้าคนครัว

4.1.2.6 นักบุกเบิก

4.2 เครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่หลังจากสอบได้เครื่องหมายสายงยศแล้ว ลูกเสือสามารถที่จะเข้ารับการอบรมเพื่อรับวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ต่อไปอีก เพื่อเป็นการพัฒนาตนเอง ให้ได้รับความรู้สูงขึ้น และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติในการฝึกอบรม ซึ่งวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่มีจำนวนทั้งสิ้น 76 เครื่องหมายวิชา โดยแต่ละวิชามีเนื้อหาเฉพาะยากง่ายต่างกัน ซึ่งแบ่งออกไปตามลักษณะวิชาทั้งเหล่าเสมา เหล่าสมุทร เหล่าอากาศ ซึ่งในแต่ละเหล่าก็มีวิชาเฉพาะเหล่า ซึ่งมีการอบรมให้เป็นไปเฉพาะเหล่านั้น ๆ ความยากง่ายขึ้นอยู่กับวิชาที่นำมาอบรมให้กับลูกเสือ ซึ่งวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มีรายละเอียดดังนี้

1. นักผจญภัย	2. นักดาราศาสตร์
3. นักอดุณิยมวิทยา	4. ผู้จัดการค่ายพักแรม
5. ผู้พิทักษ์ป่า	6. นักเดินทางไกล
7. หัวหน้าคนครัว	8. นักบุกเบิก
9. นักสะกดรอย	10. นักธรรมชาติวิทยา
11. การสื่อสารด้วยยานพาหนะ	12. นักดับเพลิง
13. นักสัตวญาณ	14. นักสารพัดช่าง
15. นักโบราณคดี	16. นักสะสม
17. นักดนตรี	18. นักถ่ายภาพ

19. นักกีฬา	20. นักกรีฑา
21. นักพิมพ์ดีด	22. นักแสดงการบันเทิง
23. นักยิงปืน	24. ล่าม
25. หน้าที่พลเมือง	26. มัคคุเทศก์
27. บรรณารักษ์	28. เลขานุการ
29. พลาธิการ	30. ผู้ช่วยการจราจร
31. ช่างเขียน	32. ช่างไฟฟ้า
33. ช่างวิทยุ	34. ช่างแผนที่
35. ช่างเครื่องยนต์	36. อิเล็กทรอนิกส์
37. การหามิตร	38. การฝีมือ
39. การช่วยผู้ประสบภัย	40. การสาธารณสุข
41. การพยาบาล	42. การพูดในที่สาธารณะ
43. การอนุรักษ์ธรรมชาติ	44. การประชาสัมพันธ์
45. นักสังคมสงเคราะห์	46. การพัฒนาชุมชน
47. การประมง	48. ดันแคน
49. ผู้นำร่อง	50. นักเล่นใบ
51. นักว่ายน้ำ	52. นักพายเรือ
53. นักกรรเชียงเรือ	54. กลาสีเรือ
55. ควบคุมการจราจรทางน้ำ	56. การป้องกันความเสียหายและดับเพลิงไม้
บนเรือ
57. การเรือ	58. การดำรงชีพในทะเล
59. เครื่องหมายชาวเรือ	60. เครื่องหมายเชิดชูเกียรติลูกเสือเหล่าสมุทร
61. นักเครื่องบินเล็ก	62. ช่างอากาศ
63. ยามอากาศ	64. การควบคุมจราจรทางอากาศเบื้องต้น
65. การควบคุมจราจรทางอากาศ	66. การช่วยเหลือผู้ประสบภัยและดับเพลิง
อากาศยาน
67. การฝึกเป็นผู้นำ	68. นักปฏิบัติเหลือผู้ประสบภัยและดับเพลิง
อากาศยาน
69. การขนส่งทางอากาศ	70. แผนที่ทหารและเข็มทิศ
71. เสนารักษ์	72. การดำรงชีพในถิ่นทุรกันดาร

73. นักไต่หน้าผา

74. เครื่องหมายการบิน

75. เครื่องหมายเชิดชูเกียรติเหล่าอากาศ 76. เครื่องหมายการบิน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การจัดการการฝึกอบรบวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ โรงเรียนจะต้องดำเนินการฝึกอบรบตามหลักสูตรวิชาลูกเสือโลกในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิชาลูกเสือชั้นพิเศษในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และวิชาลูกเสือหลวงในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ส่วนวิชาพิเศษให้นักเรียนเลือกสอบตามความสามารถหลังจากสอบผ่านวิชาลูกเสือโลกแล้ว ซึ่งเป็นกิจกรรมลูกเสือมีความสนใจและเลือกปฏิบัติด้วยตนเอง และต้องสอบให้ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกวิชาพิเศษ จำนวน 3 วิชา ดังนี้ วิชานักผจญภัย วิชานักเดินทางไกล และวิชาผู้จัดการค่ายพักแรม

วิธีการฝึกอบรบลูกเสือ

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ลูกเสือ เนตรนารี) มีวิธีการฝึกอบรบหลายวิธี ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมาย สภาพเนื้อหาวิชา ปัญหา สิ่งแวดล้อม และทฤษฎี ที่สนับสนุนการฝึกอบรมนั้น ซึ่งสำนักงานลูกเสือโลก (สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ. 2551 : 138) ได้เสนอวิธีการฝึกอบรบลูกเสือ 10 วิธี ดังนี้

1. การอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion)

เป็นวิธีการฝึกอบรบอย่างหนึ่งที่สมาชิกภายในกลุ่มมีโอกาสทัดเทียมกันในการแสดงความคิดเห็นด้วยการอภิปรายโต้ตอบกันเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ถูกกำหนดให้ เพื่อแสวงหาข้อยุติของเรื่องดังกล่าว อย่างไรก็ตาม การอภิปรายกลุ่มจะต้องอยู่ภายใต้ภาวะของผู้นำกลุ่ม การอภิปรายกลุ่มมีลักษณะเด่นคือ

1.1 เป็นวิธีการทางประชาธิปไตย

1.2 การแลกเปลี่ยนประสบการณ์เดิมของสมาชิก เป็นแนวทางของการสร้างสรรค์การเรียนรู้ซึ่งกันและกันยิ่งขึ้น

1.3 สถานการณ์ในการอภิปรายกลุ่ม เป็นการเสริมสร้างการใช้ความคิดอย่างรอบคอบที่สุด

วิธีการนี้จะได้ผลดีต้องอาศัยความเข้าใจตามหลักการดังกล่าว ประกอบกับความชำนาญของผู้นำกลุ่มในการอภิปรายด้วย

2. การประชุมกลุ่มย่อย (Buzz Group)

การประชุมกลุ่มย่อย เป็นการประชุมปรึกษาหารือกันอย่างไม่เป็นทางการ

หรือมีพิธีการมากนัก หัวข้อการพิจารณาที่เป็นหัวข้อเล็ก ๆ หรือปัญหาง่าย ๆ การประชุมกลุ่มย่อยนี้ช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ไม่ยอมแสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุมใหญ่ได้มีโอกาส และมีส่วนร่วมในการฝึกอบรมมากขึ้น การประชุมกลุ่มย่อยมีข้อดีและข้อจำกัดหลายประการดังนี้

2.1 เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนได้ประชุมอภิปราย ทำให้บรรยากาศเป็นกันเองและการอภิปรายจะได้แนวความคิดที่หลากหลาย

2.2 วิธีการนี้ช่วยให้ประสบผลสำเร็จในการพิจารณาต่าง ๆ ช่วยขจัดข้อขัดแย้งระหว่างสมาชิก นอกจากเป็นการส่งเสริมการแสดงความคิดเห็นแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมสร้างสรรค์แนวความคิดใหม่ ๆ ภายในเวลาอันจำกัดด้วย

2.3 เป็นการส่งเสริมการทำงานเป็นหมู่คณะอีกวิธีหนึ่งที่กิจการลูกเสือต้องการ

2.4 การให้ความรู้ใหม่ ๆ วิธีการนี้อาจไม่ได้รับผลสำเร็จเท่าที่ควร สำหรับกิจการลูกเสือ นั้น การทำงานระบบกลุ่ม (Working Groups) จะให้โอกาสและสัมฤทธิ์ผลได้ดีกว่า

3. การบรรยาย (Lecture)

การบรรยาย คือ การถ่ายทอดความรู้โดยการพูด ซึ่งอาจมีหุ่นจำลอง ของจริง หรือวัสดุอุปกรณ์ประกอบได้ รวมทั้งอาจแสดงท่าทางประกอบคำพูดให้ผู้ฟังเกิดมโนภาพ คล้อยตามด้วยก็ได้ การบรรยายเป็นวิธีการที่ดีและสำคัญมาก ใช้กันอย่างแพร่หลาย สามารถใช้กับคนจำนวนมาก ๆ ได้และประหยัดเวลา วิธีการสอนแบบบรรยายแม้จะเป็นวิธีการที่ดี ก็ยังมีผลเสียหรือข้อจำกัดอยู่บ้าง ดังนี้

3.1 การบรรยายช่วยกล่าวเนื้อหาได้มาก ในระยะเวลาที่กำหนด

3.2 เนื้อหาวิชาตรงตามจุดประสงค์

3.3 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเตรียมตัวซักถามล่วงหน้าได้

3.4 เหมาะกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมมาก ๆ

3.5 ผู้บรรยายที่ดีจะมีส่วนกระตุ้นความสนใจได้มาก

3.6 การบรรยายเป็นสื่อทางเดียว ซึ่งมีข้อจำกัดมากมาย

3.7 ผู้ฟังอาจเบื่อหน่ายเพราะไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและซักถาม

3.8 ไม่เหมาะกับเรื่องที่มีข้อขัดแย้งหรือการฝึกทักษะ แต่เป็นการเพิ่มพูนความรู้ได้เป็นอย่างดี

4. การระดมสมอง (Brainstorming)

การระดมสมองเป็นเทคนิคการสอนที่เปิดโอกาสให้ทุกคนภายในกลุ่มเสนอความคิดเห็นอย่างเสรี เพื่อแก้ปัญหาหรือปรับปรุงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง กิจกรรมอย่างหนึ่งอย่างใด โดยปราศจาก

ข้อจำกัดหรือกฎเกณฑ์ใด ๆ ทั้งสิ้น ไม่มีการอภิปรายหรือประเมินผลความคิดเห็นนั้นในระหว่าง การเสนอความคิด ซึ่งการระดมสมองมีทั้งข้อดีและข้อจำกัดหลายประการดังนี้

- 4.1 เป็นการสร้างงานในระบบกลุ่ม
- 4.2 เปิดโอกาสสมาชิกให้ยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
- 4.3 ช่วยให้เกิดแนวความคิดใหม่และสร้างสรรค์แนวทางแก้ปัญหาได้ดียิ่งขึ้น
- 4.4 เร้าความสนใจของสมาชิกและไม่สิ้นเปลือง
- 4.5 ข้อเสนอแนะมาก อาจมีคุณค่าน้อย
- 4.6 ถูกจำกัดเรื่องขนาดของกลุ่มเวลา
- 4.7 ไม่สามารถพิจารณาปัญหาที่กว้างขวางมากนัก

5. การสาธิต (Demonstration)

การสาธิต คือ การแสดงให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับประสบการณ์ตรง โดยปกติ ในการฝึกอบรม การสาธิตจะช่วยเสริมสร้างทักษะในวิชาการลูกเสือได้เป็นอย่างดี ซึ่งมีข้อดี และข้อจำกัดดังนี้

- 5.1 ขั้นตอนการทดลองหรือแสดง สามารถยืดหยุ่นได้ ซึ่งบางขั้นตอนจำเป็นต้องกระทำอย่างละเอียด หรือทำซ้ำอีกก็ได้
- 5.2 วิธีการนี้ช่วยให้เกิดแรงจูงใจในการฝึกอบรมได้ดี
- 5.3 ต้องมีการเตรียมการสาธิตและซักซ้อมให้เกิดความชำนาญ
- 5.4 ต้องมีการชี้แจงวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน มิฉะนั้นผู้เข้ารับการฝึกอบรมอาจเข้าใจคลาดเคลื่อน
- 5.5 เหมาะสมกับกิจกรรมหรือเนื้อหาบางอย่างเท่านั้น ไม่อาจใช้ได้ทุกเนื้อหา

6. ระเบียบฐานหรือการสอนแบบฐาน (Base Method)

วิธีการสอนแบบฐาน เป็นวิธีการสอนที่นิยมใช้กันมากในการฝึกอบรมลูกเสือ ผู้สอนต้องมีความเข้าใจในจุดหมายของวิธีการสอนแบบนี้เป็นอย่างดี วิธีการสอนแบบฐานนี้ จะช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดทักษะและให้ความรู้เป็นสำคัญมากกว่าการเปลี่ยนทัศนคติ วิธีการฝึกอบรมระเบียบฐานมีข้อดีและข้อจำกัดดังนี้

- 6.1 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเรียนเรียนรู้โดยการได้รับประสบการณ์ตรง
- 6.2 ต้องจัดฐานให้เสร็จสมบูรณ์ มีความพร้อมก่อนการฝึกอบรม
- 6.3 ครูผู้สอนประจำฐานต้องเป็นบุคลากรที่มีความชำนาญในแต่ละด้านในงานของฐานอย่างแท้จริง
- 6.4 อุปกรณ์การฝึกอบรมในแต่ละฐานจะต้องมีให้ครบสมบูรณ์และมีคุณภาพ

6.5 การดำเนินการสอนในแต่ละฐานการฝึกอบรม จะต้องดำเนินการฝึกอบรมด้วยวิธีการสอนที่ดี ต้องง่ายอย่างมีเหตุผล ปฏิบัติและวัดผลได้

6.6 ควรใช้เวลาในการฝึกอบรมในแต่ละฐานอย่างเหมาะสมและเท่า ๆ กัน

7. การสวมบทบาท (Role Playing)

การสวมบทบาทเป็นเทคนิควิธีสอนที่สามารถนำไปใช้สอนวิชาต่าง ๆ ได้หลายวิชา เช่น วิชาคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ การเล่าเรื่องสั้นที่เป็นคติ ซึ่งในการสอนโดยวิธีนี้ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ฟัง ได้เห็น ได้ปฏิบัติด้วยตนเองสามารถเข้าใจ และจดจำได้แม่นยำกว่าวิธีการสวมบทบาท เป็นวิธีการฝึกอบรมอย่างหนึ่งที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะได้เรียนรู้บทบาทและอารมณ์ของตัวละครภายใต้สถานการณ์ที่กำหนดไว้ แล้วนำข้อคิดต่าง ๆ มาอภิปรายและวินิจฉัยเข้ากับงานและบทบาทของตนเอง เพื่อจัดเป็นประสบการณ์ในการเรียนรู้ต่อไป ซึ่งการสวมบทบาทมีข้อดีและข้อจำกัดดังนี้

7.1 เปิดโอกาสให้สมาชิกผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เรียนรู้และศึกษาพฤติกรรมในการทำงานของมนุษย์

7.2 เป็นการฝึกทักษะการแก้ปัญหาจากประสบการณ์จริง

7.3 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีโอกาสวินิจฉัยบทบาทและอารมณ์ของตัวละครด้วยประสบการณ์ของตนเองได้ถูกต้อง

7.4 การจัดสรรประสบการณ์จากการสวมบทบาทให้เกิดขึ้นกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนได้มีโอกาสนั้น จะต้องใช้เวลาและเนื้อหาสาระมากเป็นพิเศษ

8. การแบ่งกลุ่มปฏิบัติงานตามโครงการ (Project Work Group)

การแบ่งกลุ่มปฏิบัติงานตามโครงการ เป็นวิธีการฝึกอบรมวิธีหนึ่งที่ช่วยให้การฝึกอบรมลูกเสือบรรลุตามเป้าหมาย วิธีการนี้คล้ายกับการให้แบบฝึกหัดหรืองานไปทำเป็นกลุ่มตามภาระงานที่ได้รับมอบหมาย สมาชิกในกลุ่มมีโอกาสเสนอแนวคิดสร้างสรรค์ได้อย่างมีเหตุผล และสามารถทดลองและปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาทักษะด้วยวิธีการปฏิบัติอีกทางหนึ่งด้วย

8.1 วิธีการ

8.1.1 ผู้กำกับลูกเสือจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจให้ถ่องแท้กับกิจกรรมที่จัดให้มีขึ้นพร้อมๆกับเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อม

8.1.2 จัดกลุ่มลูกเสือเป็นกลุ่มย่อย 3-7 คน เพื่อทำงาน การแบ่งกลุ่มต้องคำนึงถึงหลักแห่งความสมดุลเป็นเกณฑ์

8.1.3 จัดทำคำชี้แจงและขั้นตอนการปฏิบัติที่ง่ายและชัดเจน

8.1.4 เปิดโอกาสให้สมาชิกภายในกลุ่มปฏิบัติงาน ได้แบ่งงานกัน
ตามความเหมาะสม

8.1.5 ควรตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ตลอดระยะเวลาปฏิบัติ ถ้าเกิดปัญหา
หรือมีข้อสงสัยต้องให้คำแนะนำ

8.2 ข้อดีและข้อจำกัด

8.2.1 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีโอกาสร่วมในการปฏิบัติงานส่วนรวม

8.2.2 เกิดความร่วมมือระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งเป็นแนวทางไปสู่
การสร้างผู้นำและผู้ตามที่ดี

8.2.3 เป็นแนวทางการพัฒนาทางสติปัญญาและทักษะในวิชาลูกเสือ

8.2.4 “ความสำเร็จ” เกิดจากการวางแผนที่ดี ซึ่งตรงกับความต้องการ
ของการฝึกอบรมลูกเสือ เวลา และวัสดุ ตลอดจนบุคลากร ต้องมีความพร้อมทั้งปริมาณ
และคุณภาพ

9. การศึกษารายกรณี (Case Study Method)

การศึกษารายกรณี เป็นวิธีการฝึกอบรมวิธีหนึ่งซึ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี
การศึกษารายกรณีเป็นการศึกษาจากเรื่องราวที่ได้จัดทำขึ้นไว้ หรืออาจนำมาจากเรื่องจริง ๆ
หรือเรื่องที่แต่งขึ้นอย่างมีเป้าหมาย เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้พิจารณาวิเคราะห์และตัดสินใจ
สรุปและเสนอแนวทางแก้ปัญหาต่าง ๆ ภายใต้สภาพการณ์ที่เป็นจริงมากที่สุด เปิดโอกาส
ให้สมาชิกได้ศึกษา แลกเปลี่ยนแนวความคิดซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ยังช่วยให้เกิดการพัฒนา
ด้านสติปัญญา ทักษะ และทัศนคติได้เป็นอย่างดีอีกด้วย ซึ่งการศึกษารายกรณีมีข้อดีและข้อจำกัด
ดังนี้

9.1 ช่วยให้ผู้สมาชิกสามารถฝึกหัดตัดสินใจและวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ อย่างมีระบบ
ถูกต้องแม่นยำ ภายใต้สภาพการณ์ที่เหมาะสม

9.2 ก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และความร่วมมือระหว่างกลุ่มสมาชิก
เป็นการเสริมสร้างข้อคิดและแนวปฏิบัติ ตลอดจนการวางแผนได้อย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่
ความรับผิดชอบ

9.3 เปิดโอกาสให้ผู้สมาชิกได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกัน
และกันได้อย่างอิสระ และเข้าใจปัญหาได้หลายแง่มุมในบรรยากาศที่เป็นกันเอง

10. การอภิปรายเป็นคณะ (Panel Method)

วิธีการให้การฝึกอบรมวิธีนี้ คือ การอภิปรายโดยกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่มีจำนวน 3-10 คน ในหัวข้อที่กำหนด โดยที่ผู้ทรงคุณวุฒิทุกคนจะเสนอความรู้ ข้อเท็จจริง และแนวความคิดเห็นตามทัศนะของตนแก่ผู้ฟัง หรือใช้กลวิธีนี้ในการเสนอความคิดเพื่อวิเคราะห์ปัญหา หรือพิจารณาข้อดี ข้อเสียทางปฏิบัติในเรื่องใดเรื่องหนึ่งก็อาจเป็นไปได้ ซึ่งวิธีการฝึกอบรมการอภิปรายเป็นคณะมีข้อดีและข้อจำกัดดังนี้

10.1 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะได้รับความรู้จากผู้ทรงคุณวุฒิหลาย ๆ ด้านในเวลาเดียวกัน

10.2 วิธีนี้เหมาะที่จะใช้กับกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวนมาก ๆ จากการที่สำนักงานลูกเสือโลกเสนอแนะวิธีฝึกอบรมลูกเสือไว้ 10 วิธีนั้น สรุปได้ว่าการฝึกอบรมลูกเสือมีลักษณะธรรมชาติวิชาหลากหลาย จึงต้องมีวิธีฝึกอบรมที่หลากหลาย ในแต่ละวิธีมีความเหมาะสมกับแต่ละเนื้อหาแตกต่างกัน การเลือกวิธีฝึกอบรมที่สอดคล้องกับความรู้ ทักษะ วินัยและคุณธรรมที่จะเกิดขึ้นกับตัวเด็กในแต่ละเนื้อหานั้นเป็นสิ่งสำคัญ

ขั้นตอนและวิธีดำเนินการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ

การดำเนินการสอบวิชาพิเศษ ที่เหมาะสมคือในภาคเรียนที่ 2 ของแต่ละปีการศึกษา ตามหลักสูตรของลูกเสือแต่ละประเภทซึ่งได้กำหนดไว้ว่า การสอนและสอบวิชาพิเศษลูกเสือ จะดำเนินการได้ทั้งในเวลาเรียน นอกเวลาเรียนหรือใช้บูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น อยู่ที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือจะสามารถการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือบูรณาการในสาระการเรียนรู้อื่น และจัดการเรียนการสอนตามกำหนดการสอนมากน้อยเพียงใด (สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. 2522 : 55 - 57) ได้กล่าวถึงขั้นตอนและวิธีการดำเนินการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ ดังนี้

1. ขั้นตอนการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ

1.1 โรงเรียนและกองลูกเสือ ต้องวางแผนจัดทำกำหนดการฝึกอบรม (Programmed Planning) เป็นระยะยาว โดยมีคณะกรรมการเป็นผู้ดำเนินงาน แล้วดำเนินการสอนและสอบ โดยใช้เวลาในการเรียนการสอนแต่ละวิชานานพอสมควร เพื่อให้เด็กเกิดทักษะ มีความรู้ ความชำนาญในวิชานั้นๆอย่างแท้จริง ในการดำเนินการสอนและสอบวิชาพิเศษแต่ละครั้ง ไม่ควรให้มีจำนวนลูกเสือเกินกว่า ครั้งละ 200 คน หากมีลูกเสือมากกว่านั้น ควรแบ่งการสอบ และสอบออกเป็นหลาย ๆ ครั้ง ทั้งนี้ เพราะต้องการเน้นคุณภาพเป็นสำคัญ

1.2 หากโรงเรียนและกองลูกเสือยังไม่มีความพร้อม ก็อาจกระทำรวมกันเป็นกลุ่มโรงเรียนก็ได้ (ยกมาจาก หนังสือสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ที่ 1757 / 2522 ลงวันที่ 2 พฤศจิกายน 2522)

1.3 เมื่อจัดทำกำหนดการฝึกอบรมแล้ว ให้ผู้กำกับลูกเสือ จัดทำบันทึกข้อความให้ผู้อำนวยการโรงเรียน พิจารณาให้ความเห็นชอบ ดังนี้

1.3.1 ขออนุมัติโครงการ

1.3.2 แต่งตั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดำเนินการสอนและสอบวิชาพิเศษ

1.3.3 ดำเนินการสอน และสอบ

1.3.3.1 สอนตามขอบข่ายที่กำหนดไว้ในข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วย การปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือแต่ละประเภท

1.3.3.2 จัดทำข้อสอบทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

1.3.3.3 จัดตารางสอบ

1.3.3.4 ดำเนินการสอบ (กรรมการคุมสอบ ตามคำสั่ง ตามข้อ 1.3.2)

ตรวจและประเมินการสอบ

1.3.4 นำเสนอให้ผู้อำนวยการโรงเรียน ลงนามในใบประกาศผลการสอบวิชาพิเศษ

1.3.5 โรงเรียนจัดทำหนังสือ ไปยังสำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ หรือ จังหวัด (แล้วแต่กรณี) เพื่อขออนุมัติผลการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ โดยแนบเอกสาร ดังนี้

1.3.5.1 คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบวิชาพิเศษ

1.3.5.2 บัญชีรายชื่อลูกเสือ – เนตรนารีที่สอบวิชาพิเศษ (ใบประกาศ

ผลสอบ)

1.3.5.3 ข้อสอบภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

1.3.5.4 โครงการ

1.3.6 สำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ หรือ จังหวัด พิจารณาเพื่ออนุมัติผลการสอบพร้อมมีหนังสือแจ้งอนุมัติให้โรงเรียนทราบและจัดซื้อเครื่องหมายวิชาพิเศษประดับให้แก่ลูกเสือ

1.3.7 โรงเรียนและกองลูกเสือ ประกอบพิธีมอบเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือ เครื่องหมายสายขงยศ และเครื่องหมายสายสะพาย ที่เกณฑ์ที่กำหนด

จากรายละเอียดข้างต้นสรุปได้ว่า โรงเรียนต่าง ๆ ควรจัดสอบวิชาพิเศษให้กับลูกเสือ การสอบวิชาพิเศษสามารถเพิ่มทักษะทางลูกเสือ ทักษะชีวิตและเปิดโอกาสให้ลูกเสือแสดง ศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ ถือว่าเป็นการพัฒนาเด็กอย่างสมบูรณ์ทุกด้านเพิ่มเติมจากหลักสูตรวิชา พื้นฐานของลูกเสือแต่ละชั้น

คู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร คู่มือ หลักสูตรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง (สำนักงาน คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. 2544 : 21 - 27) และได้ดำเนินการจัดทำคู่มือการฝึกอบรม วิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ดังนี้

1. วิชานักผจญภัย

วิชานักผจญภัย มีเครื่องหมายวิชาดังกล่าวประกอบ 2.1 (สำนักงานคณะกรรมการ บริหารลูกเสือแห่งชาติ. 2544 : 21)

ภาพประกอบ 2.1 เครื่องหมายวิชาพิเศษ วิชานักผจญภัย

หลักสูตรกำหนดไว้ดังนี้

1.1 เดินทางไกลไปอยู่ค่ายพักแรมเป็นเวลา 1 คืน การไปอยู่ค่ายพักแรมต้องเดินทางไป ยังท้องถิ่นที่ลูกเสือไม่คุ้นเคย จำนวนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่จะไปอยู่ค่ายพักแรมควรแบ่งเป็น ชุด ๆ ละ 4 คน การเดินทางไกลต้องมีระยะทางอย่างน้อย 8 กิโลเมตรและในระหว่าง การเดินทาง ให้สมมติว่ามีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้นอย่างน้อย 4 อย่าง เช่น ช่วยเหลือผู้ประสบภัย หรือมีผู้ติดอยู่ในที่สูง การใช้เข็มทิศ การปฏิบัติงานเวลากลางคืน การแปลรหัสและเหตุฉุกเฉิน ทางน้ำ เป็นต้น

1.2 เหตุฉุกเฉินที่ว่านี้ ให้เว้นระยะห่างกันพอสมควร และลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ จำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องแผนที่และเข็มทิศ จึงจะสามารถเดินทางไกลไปถึงจุดหมายปลายทางได้ สามารถปฏิบัติได้ 3 ข้อ ในเรื่องต่อไปนี้

1.2.1 ขึ้นต้นไม้จากพื้นได้สูงไม่น้อยกว่า 5 เมตร

1.2.2 ขว้างหรือโยนเชือกช่วยชีวิตยาว 18 เมตรให้ตกอยู่ในระหว่างหลัก 2 หลัก ซึ่งปักห่างกัน 1.20 เมตร โดยผู้ขว้างยืนอยู่ห่างหลักทั้งสอง 15 เมตร ให้เชือกตกอยู่ในระหว่างหลัก กำหนด 2 ครั้งใน 3 ครั้ง

1.2.3 ใต้เชือกจากพื้นได้สูง 4.50 เมตร

1.2.4 โรยตัวตามเชือกสูง 6.00 เมตร

1.2.5 ว่ายน้ำโดยสวมเครื่องแต่งกายเป็นระยะทาง 18.00 เมตร

1.2.6 กระโดดข้ามเครื่องกีดขวางสูง 2 ใน 3 ของส่วนสูงตัวเอง

2. วิชานักเดินทางไกล

วิชานักเดินทางไกล มีเครื่องหมายวิชาดังภาพประกอบ 2.2 (สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. 2544 : 26)

ภาพประกอบ 2.2 เครื่องหมายวิชาพิเศษ วิชานักเดินทางไกล

หลักสูตร กำหนดไว้ดังนี้

2.1 สาธิตการบรรจุสิ่งของต่างๆ ลงในเครื่องหลัง สำหรับการเดินทางไกล 24 ชั่วโมง นำหนักเครื่องซึ่งไม่เกิน 20 กิโลกรัม รวมทั้งอาหารด้วย สามารถอธิบายเหตุผลในการเลือกสิ่งของที่บรรจุในเครื่องหลัง

2.2 เข้าร่วมในการเดินทางไกล 3 ครั้งดังต่อไปนี้

2.2.1 ครั้งที่ 1, 2 มีระยะทางแต่ละครั้งไม่น้อยกว่า 16 กิโลเมตร นอนกลางแจ้ง 1 คืน

2.2.2 ครั้งที่ 3 มีระยะทางไม่น้อยกว่า 48 กิโลเมตร นอนกลางแจ้ง 2 คืน

2.2.3 การเดินทางไกลทุกครั้ง ให้นำเครื่องหลังติดตัวไปด้วย และทำสมุดปฐมนิเทศให้ได้มาตรฐานอันดี

2.3 เลือกเส้นทางเดินทางไกลระยะทาง 24 กิโลเมตร จากแผนที่ของทางราชการ โดยให้เหตุผลในการเลือกเส้นทางเช่นนั้น ซึ่งไม่จำเป็นต้องอยู่ในท้องถิ่นของตน

2.4 ทำสิ่งของเครื่องใช้ในการเดินทางไกลอย่างหนึ่งอย่างใด เช่น เต็นท์ ถุงนอน

เครื่องหลัง หรือถุงสำหรับบรรจุเครื่องใช้ต่างๆที่จำเป็น

2.5 มีความรู้ในเรื่องการอนามัยส่วนบุคคล เช่น การรักษาเท้า รองเท้า ถุงเท้า ฯลฯ

3. ผู้จัดการค่ายพักแรม

วิชาผู้จัดการค่ายพักแรม มีเครื่องหมายวิชาดังภาพประกอบ 2.3 (สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. 2544 : 24)

ภาพประกอบ 2.3 เครื่องหมายวิชาพิเศษ วิชาผู้จัดการค่ายพักแรม

หลักสูตรกำหนดไว้ดังนี้

1. เคยได้อยู่ค่ายพักแรมมาแล้วใน โอกาสต่างๆ กัน 5 ครั้ง สถานที่พักแรมแตกต่างกัน อย่างน้อย 2 แห่ง

2. สาริตเรื่องต่อไปนี้ 3 อย่าง

2.1 การใช้ถ่านสำหรับหุงอาหาร

2.2 การก่อกองไฟสำหรับการชุมนุมรอบกองไฟ

2.3 การกางเต็นท์สำหรับหมู่ลูกเสือ

2.4 การตากเสื้อผ้า เครื่องนอนที่เปียกชื้น ให้แห้งในระหว่างที่อยู่ค่ายพักแรม

2.5 การป้องกันไฟไหม้ระหว่างอยู่ค่ายพักแรม

(คณะกรรมการกองลูกเสือได้ตกลงเลือกกิจกรรมที่ 2.2 - 2.4)

3. อธิบายและสาริตวิธีต่าง ๆ ที่ใช้ในค่ายพักแรมในเรื่องต่อไปนี้ 4 อย่าง

3.1 การระวังรักษาอาหาร

3.2 การระวังรักษาน้ำดื่ม

3.3 การระวังรักษาที่หุงต้มอาหาร

3.4 การกำจัดขยะ

3.5 การสร้างและระวังรักษาสิ่งแวดล้อม

(หมายเหตุ คณะกรรมการกองลูกเสือได้ตกลงเลือกกิจกรรมที่ 3.1 - 3.4)

4. มีความรู้อย่างดีเกี่ยวกับการอยู่ค่ายพักแรมของลูกเสือ
5. สาธิตความสามารถในการใช้เครื่องมือต่อไปนี้ 3 อย่าง
 - 5.1 ขวานสำหรับโค่นต้นไม้
 - 5.2 เลื่อย
 - 5.3 ค้อนหนัก
 - 5.4 ฝังกากไม้
 - 5.5 เครื่องมือลิดกิ่งไม้
 - 5.6 เครื่องมือที่ใช้เครื่องยนต์ เช่น เครื่องยนต์ตัดหญ้า, เลื่อย, สว่านไฟฟ้า ฯลฯ

(คณะกรรมการกองลูกเสือได้ตกลงเลือกกิจกรรมที่ 5.1 - 5.3)

6. สาธิตการบรรจุยาและเครื่องใช้ต่างๆ สำหรับการปฐมพยาบาลลูกเสือ 1 หมู่
ในระหว่างอยู่ค่ายพักแรมเป็นเวลา 7 วัน

7. อภิปรายถึงสิ่งที่ตนอยากเห็นในการพัฒนาและปรับปรุงค่ายลูกเสือถาวร
ที่ตนคุ้นเคย

สรุปได้ว่า วิชาพิเศษลูกเสือ คือ วิชาที่ส่งเสริมให้ลูกเสือแสดงศักยภาพของคนที่มีความ
ออกมาสู่การปฏิบัติ ค้นพบความสามารถของตนเอง ภูมิใจที่ได้แสดงออกซึ่งความสามารถ
ยอมรับตนเองและเกิดคุณธรรมขึ้นเอง ซึ่งเป็นคุณธรรมที่ยั่งยืน จึงเป็นสิ่งที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ
ควรดำเนินการฝึกอบรมและสอบวิชาพิเศษเป็นประจำทุกปี

การฝึกอบรม

การฝึกอบรมช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์
ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

1. ความหมายของการฝึกอบรม

ชาญ สวัสดิ์สาตี (2542 : 14) กล่าวว่า การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการที่เป็น
ระบบที่จะช่วยเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงาน รวมถึงการเปลี่ยนแปลง
ทัศนคติ และพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของบุคคลให้ดีขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้บุคคลนั้นสามารถ
ปฏิบัติงานที่อยู่ในความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น อันจะเป็น
ประโยชน์ต่องานที่รับผิดชอบ

จงกลณี ชุตินาเทวินทร์ (2544 : 1) กล่าวว่า การฝึกอบรม หมายถึง การจัด
กระบวนการเรียนรู้ เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอันเป็นการเพิ่มความสามารถในการทำงานของตน

ทั้งในเรื่องความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ความชำนาญในการปฏิบัติงาน รวมทั้งความรับผิดชอบต่าง ๆ ที่บุคคลพึงมีต่อหน่วยงานและสิ่งอื่น ๆ

นริชรา ทองธรรมชาติ (2544 : 12) กล่าวว่า การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะ ความชำนาญ ความรู้ อันจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ทักษะและพฤติกรรมในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่จำกัดการศึกษา สถานที่ เพศ และโอกาส และเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต การฝึกอบรมจะช่วยลดปัญหาของการทำงานและป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นได้

สุภาพร พิศาลบุตรและขงขุทธ เกษสาคร (2546 : 11) ได้สรุปถึงความหมายของการฝึกอบรม หมายถึง เป็นกิจกรรมการเรียนรู้เฉพาะบุคคล เพื่อที่จะปรับปรุงและเพิ่มความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่เหมาะสม จนสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และเจตคติต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วันทนา เนาว์วัน (2548 : 46) ได้ให้ความหมายของการฝึกอบรมว่า หมายถึง กิจกรรมในการที่จะพัฒนาตัวของคนคนที่ปฏิบัติงานภายในองค์กร

แนคเลอร์ (Nadler, 1970 : 40) ได้ให้ความหมายของการฝึกอบรม หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่ถูกออกแบบขึ้นมาเพื่อให้บุคคลที่กำลังปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน หรือกำลังจะ ได้รับมอบหมายงานให้ทำ สามารถปฏิบัติงานได้ดีขึ้น

มิลโคลีวิชและเบอร์รัว (Milkovich & Boudreau, 1991 : 407) การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความรู้ที่เป็นระบบ รวมถึงการจูงใจ พนักงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อที่จะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น และมีคุณลักษณะตามที่ต้องการ

โกลด์สเทน (Goldstein, 1986 : 3) กล่าวว่า การฝึกอบรม หมายถึง การได้มาของทักษะ กฎเกณฑ์ แนวคิด หรือทัศนคติอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีผลต่อการปฏิบัติงานที่ดีขึ้น ในอีกสภาพแวดล้อมหนึ่ง

เคนเนและเรด (Kenney & Reid, 1986 : 3) ได้ให้ทรรศนะว่า การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการที่ได้วางแผนไว้ เพื่อเปลี่ยนแปลงแก้ไขทัศนคติ ความรู้ หรือความชำนาญงานให้ดีขึ้น โดยผ่านประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน อย่างมีประสิทธิภาพ ในกิจกรรมหนึ่งหรือหลาย ๆ กิจกรรม

แฟรงค์ (Frank, 1974 : 234) กล่าวว่า การฝึกอบรม หมายถึง การพัฒนาทัศนคติ ความรู้ พฤติกรรม และความชำนาญอย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นที่ต้องการสำหรับแต่ละบุคคลเพื่อที่จะปฏิบัติงานของคนในปัจจุบันได้อย่างเพียงพอ

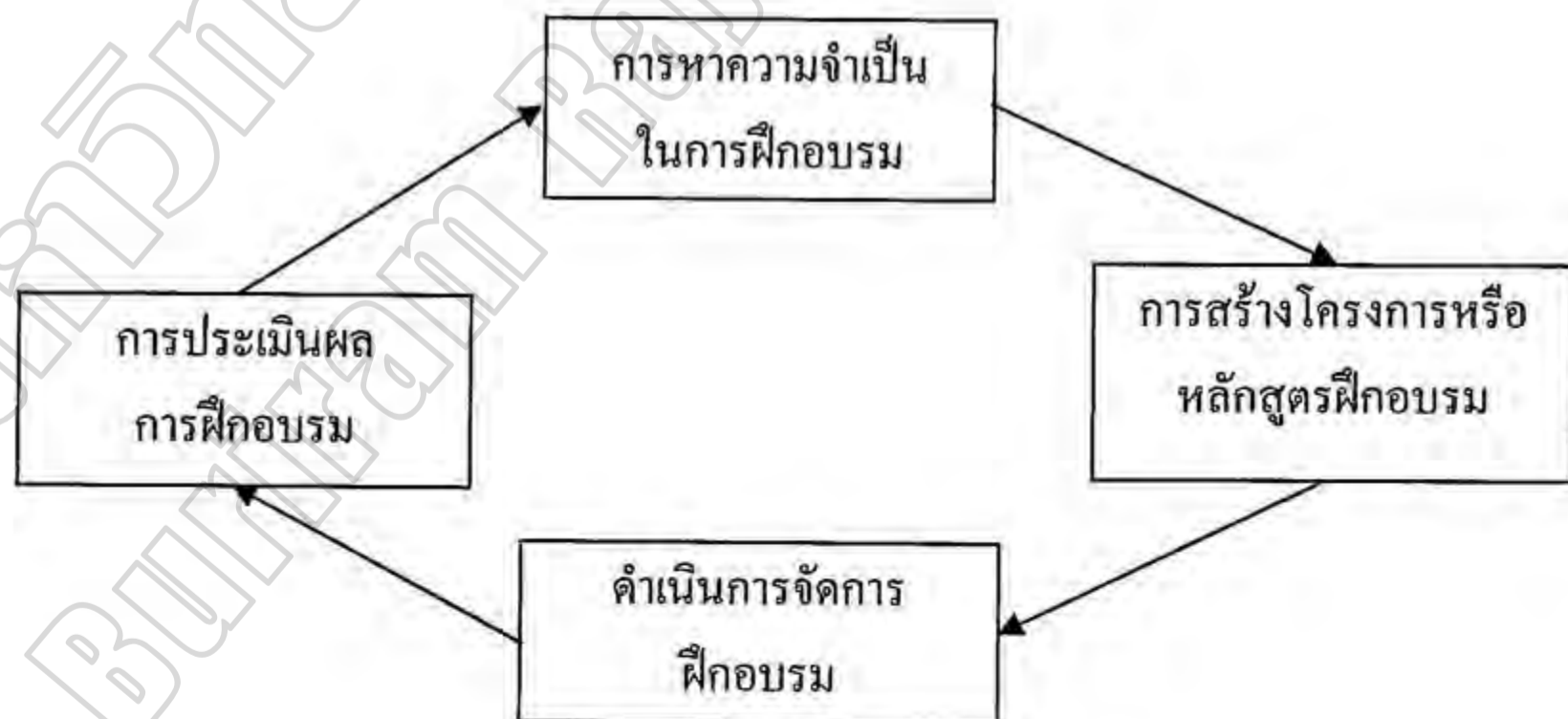
สรุปได้ว่า การฝึกอบรม หมายถึง การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความเข้าใจ ความชำนาญในการปฏิบัติงาน เพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เกิดทักษะความชำนาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพิ่มขึ้น หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนั้นการฝึกอบรมจึงเป็นวิธีการหนึ่งของการให้การศึกษาตนเอง

2. กระบวนการฝึกอบรม

อ้อม ประนอม (2543 : 8) ได้แสดงทรรศนะว่า กระบวนการหรือขั้นตอนในการฝึกอบรม อาจแบ่งได้เป็นหลายขั้นตอนขึ้นอยู่กับว่าจะต้องการให้ละเอียดมากน้อยเพียงใด โดยมีขั้นตอนกระบวนการฝึกอบรม 5 ขั้นตอนดังนี้

- 1) การหาความจำเป็นในการฝึกอบรม
- 2) การกำหนดหลักสูตรและ โครงการฝึกอบรม
- 3) ดำเนินการฝึกอบรม
- 4) การประเมินผลการฝึกอบรม
- 5) การติดตามผลการฝึกอบรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี (2546 : 35 - 50) กล่าวถึงกระบวนการฝึกอบรม ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลักดังนี้ 1) การหาความจำเป็นในการฝึกอบรม 2) การสร้างโครงการหรือหลักสูตรฝึกอบรม 3) การดำเนินการจัดฝึกอบรม 4) การประเมินผลการฝึกอบรม แสดงได้ดังแผนภาพประกอบ 2.4 (มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. 2546 : 35 - 50)

ภาพประกอบ 2.4 กระบวนการฝึกอบรม

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า กระบวนการฝึกอบรมหมายถึง รูปแบบวิธีการหรือกลยุทธ์ วิธีถ่ายทอดความรู้ ทักษะเจตคติของผู้ทำหน้าที่วิทยากรหรือนักฝึกอบรมให้กับผู้เข้ารับการอบรม เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการฝึกอบรมนั้น ๆ

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามเป้าหมายและจุดประสงค์จำเป็นจะต้องมีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้คล้ายกับการเขียนแผนที่ที่แสดงทิศทางไปสู่จุดประสงค์ของการสอน มีขั้นตอนดังนี้

การวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

เป็นการจัด โปรแกรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้วิชาใดวิชาหนึ่งไว้ล่วงหน้า เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนั้น การวางแผน จึงต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอ เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ไม่ว่าครูผู้สอนจะเคยมีประสบการณ์การสอนมานานหลายปีแล้วก็ตาม ประโยชน์ที่ได้จากการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ นั้น จะช่วยให้ครูรู้ว่าในแต่ละชั่วโมง แต่ละสัปดาห์ ครูจะสอนวิชาอะไร เรื่องอะไร เหตุใดจึงต้องสอน จะใช้วิธีการสอนอย่างไร มีอุปกรณ์แหล่งการเรียนรู้ที่ครบถ้วนพอเพียงหรือไม่ และช่วยให้รู้ว่าจะประเมินนักเรียนด้วยวิธีการใด เมื่อครูได้เตรียมการล่วงหน้าแล้วจะช่วยให้เกิดความมั่นใจในการสอนมากขึ้น การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ก็จะดำเนินการไปได้อย่างราบรื่น ประหยัดเวลา ทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาได้ตามเป้าหมาย (รุจิรี ภู่อาระ. 2545 : 158)

1. ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ หรือแผนการจัดการเรียนรู้ หรือแผนการสอนที่เรียกชื่อโดยทั่วไปนั้นมีความหมายว่า เป็นการนำวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ ที่จะต้องทำการสอนตลอดภาคเรียนมาสร้างเป็นแผนกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อ อุปกรณ์การสอนและการวัดและประเมินผล สำหรับเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนการสอนย่อย ๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือจุดเน้นของหลักสูตร สภาพผู้เรียน ความพร้อมของโรงเรียนในด้านวัสดุ อุปกรณ์ และตรงกับชีวิตจริงในท้องถิ่น ซึ่งถ้ากล่าวอีกนัยหนึ่ง แผนการสอนคือ การเตรียมการสอนเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ล่วงหน้า หรือคือการบันทึกการสอนตามปกติตนเอง (กรมวิชาการ. 2535 : 1)

ตำลี รักสุทธี (2544 : 13) ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการหรือโครงการที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นการระดมสรรพวิธีที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2545 : 139) ได้ให้ความหมายว่า หมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนได้กำหนดไว้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้

รุจิรี ภูสาระ (2545 : 159) ได้ให้ความหมายว่า หมายถึง เครื่องมือ หรือแนวทางในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้ผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในสาระการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่ม ดังนั้นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ดีจะต้องสามารถตอบคำถามได้ว่า

1. จะทำให้นักเรียนมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์อะไรบ้าง จึงจะทำให้นักเรียนบรรลุตามจุดประสงค์
2. จะเสริมสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอะไรบ้าง จึงจะทำให้นักเรียนบรรลุตามจุดประสงค์
3. ครูจะต้องมีบทบาทอย่างไรในการจัดกิจกรรมตั้งแต่ครูเป็นศูนย์กลางจนถึงนักเรียนเป็นผู้จัดทำเอง
4. จะใช้สื่อหรืออุปกรณ์อะไรบ้างจึงจะช่วยให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์จะรู้ได้อย่างไรว่านักเรียนเกิดคุณสมบัติตามที่คาดหวังไว้

กรมวิชาการ (2545 ข : 12) ได้ให้ความหมายว่า หมายถึง แผนซึ่งครูเตรียม การจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยวางแผนการจัดการเรียนรู้ แผนการใช้สื่อการเรียนรู้ แผนการวัดผล ประเมินผล โดยการวิเคราะห์จากคำอธิบายรายวิชาหรือหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งยึดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้ที่กำหนดอันสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง และคณะ (2545 : 53) ได้ให้ความหมายแผนจัดการเรียนรู้ (Lesson Plan) หมายถึง การเตรียมการจัดการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ และเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาใดวิชาหนึ่งให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรกำหนด แผนจัดการเรียนรู้มี 2 ระดับ ได้แก่ ระดับหน่วยการเรียนรู้ (Unit Plan) และระดับบทเรียน (Lesson Plan)

ชาญชัย ยมดิษฐ์ (2548 : 368) ได้ให้ความหมายแผนจัดการเรียนรู้เป็นแผนที่กำหนดไว้เป็นขั้นตอนล่วงหน้าก่อนสอนจริง ขั้นตอนดังกล่าวระบุถึง วัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีการ และกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อหรือเครื่องมือที่ใช้ และวิธีวัดและประเมินผลการเรียนการสอนอย่างชัดเจน

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2551 : 281) สรุปความหมายของแผนการสอนได้ว่า แผนการสอน คือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การวัด และประเมินผลให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร หรือกล่าวอีก

นัยหนึ่งว่า แผนการสอนเป็นแผนที่ผู้สอนจัดทำขึ้นจากคู่มือครูหรือแนวการสอนของกรมวิชาการ ทำให้ผู้สอนทราบว่า จะสอนเนื้อหาใด เพื่อจุดประสงค์ใด สอนอย่างไร ใช้สื่ออะไร และวัดผล โดยวิธีใด

สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การวางแผนกำหนดรูปแบบของบทเรียนแต่ละเรื่อง ซึ่งจะเป็นแนวทางในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนแก่ครูให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย ความคิดรวบยอด เนื้อหาและการวัดผลประเมินผลที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

มีนักวิชาการ ได้ให้ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

สุพล วังสินธุ์ (2542 : 59) ได้กล่าวไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้เป็นกุญแจดอกสำคัญที่จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พอสรุปความสำคัญได้ดังนี้

1. ช่วยให้เกิดการวางแผนวิธีสอน วิธีเรียนที่ดีเกิดจากการผสมผสานความรู้และจิตวิทยาการศึกษา
 2. ช่วยทำให้ครูมีคู่มือการสอนที่ทำด้วยตนเองล่วงหน้า ทำให้ครูมีความมั่นใจในการสอนได้ตามเป้าหมาย
 3. ช่วยส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาหาความรู้ ทั้งหลักสูตรการเรียนการสอนตลอดจนการวัดผลประเมินผล
 4. ช่วยใช้เป็นคู่มือสำหรับครูที่มาสอนแทนได้
 5. ช่วยเป็นหลักฐานแสดงข้อมูลที่ถูกต้อง เทียบตรง เป็นประโยชน์ต่อวงการการศึกษา
 6. ช่วยเป็นผลงานทางวิชาการแสดงความชำนาญการและเชี่ยวชาญของผู้จัดทำ
- ทวีศักดิ์ ไชยมาโย (2542 : 4 - 5) ให้ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้
1. ช่วยให้ครูได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้ในเรื่องหลักสูตร แนวการสอน การจัดทำจัดหาสื่อประกอบการสอน ตลอดจนวิธีการวัดและประเมินผลอย่างละเอียดทุกแง่มุม
 2. ช่วยให้เกิดการวางแผนวิธีสอน วิธีเรียนมีความหมายยิ่งขึ้น เพราะการจัดแผนการสอนเป็นการผสมผสานเนื้อหาสาระ และจุดประสงค์การเรียนจากหลักสูตรกับหลักจิตวิทยาการศึกษาหรือกิจกรรมการเรียนใหม่ๆ ความต้องการของนักเรียนของนักเรียน ผู้ปกครอง และทรัพยากรในท้องถิ่น โดยใช้วิธีเชิงระบบเพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
 3. ช่วยให้ครูมีคู่มือที่ทำด้วยตนเองไว้ล่วงหน้า เพื่อให้เกิดความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ครบถ้วน สอดคล้องกับระยะเวลา และจำนวนชั่วโมงที่มีอยู่จริงในแต่ละภาคเรียน

นั่นคือสอนให้ครบถ้วนและทันเวลา ช่วยให้ครูมั่นใจในการสอนมากขึ้น

4. ช่วยให้การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ทำให้ครูมองเห็นจุดอ่อนของนักเรียนที่ควรได้รับการแก้ไข และจุดอ่อนของนักเรียนที่ควรได้รับการส่งเสริมต่อไป

5. ช่วยให้ครูผู้สอนสามารถใช้เป็นข้อมูลที่ต้องการเที่ยงตรง เพื่อเสนอแนะแก่บุคลากร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

6. ช่วยให้ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถทราบขั้นตอน กระบวนการต่าง ๆ ในการสอนของครู เพื่อการนิเทศติดตามและประเมินผลการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

7. แผนการสอนใช้เป็นคู่มือครูแก่ผู้อื่นที่มาสอนแทนได้

8. เป็นการพัฒนาวิชาชีพที่แสดงว่างานสอนต้องได้รับการฝึกฝนที่มีความเชี่ยวชาญ โดยเฉพาะมีเครื่องมือและเอกสารที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพ

9. เป็นผลงานทางวิชาการอย่างหนึ่ง que แสดงให้เห็นความชำนาญการพิเศษ หรือความเชี่ยวชาญของผู้จัดทำแผนการสอน ซึ่งสามารถนำไปพัฒนางานในหน้าที่และสามารถเลื่อนระดับให้สูงขึ้นได้

จากความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ มีความสำคัญ ดังนี้

1. ส่งเสริมให้ผู้สอนไปศึกษาหาความรู้เพื่อจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม
2. ครูได้จัดเตรียมการสอนไว้ล่วงหน้า
3. อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ไม่มีประสบการณ์ในการสอน
4. ทำให้การวัดผลประเมินผลเป็นไปตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้
5. ใช้เป็นคู่มือให้สำหรับผู้ที่มาสอนแทน เมื่อครูผู้สอนลาหรือติดธุระ
6. เป็นแนวทางในการแนะนำนิเทศ ติดตามผลการเรียนการสอน

ลักษณะที่ดีของแผนการสอน

ลักษณะที่ดีของแผนการสอนต้องมีขั้นตอน ดังนี้

1. เนื้อหาต้องเขียนเป็นรายคาบหรือรายชั่วโมง โดยเขียนให้สอดคล้องกับชื่อเรื่องที่อยู่ในโครงการสอน และเขียนเฉพาะเนื้อหาสาระสำคัญพอสังเขป (ไม่ควรบันทึกแผนการสอนอย่างละเอียดมาก เพราะจะทำให้เกิดความเบื่อหน่าย)

2. ความคิดรวบยอด (Concept) หรือหลักการสำคัญ ต้องเขียนให้ตรงกับเนื้อหาที่จะสอน ส่วนนี้ถือว่าเป็นหัวใจของเรื่อง ครูต้องทำความเข้าใจในเนื้อหาที่จะสอนให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ จนสามารถเขียนความคิดรวบยอดได้อย่างมีคุณภาพ

3. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ต้องเขียนให้สอดคล้องกลมกลืนกับความคิดรวบยอด มิใช่เขียนตามอำเภอใจ หรือสอดคล้องเฉพาะเนื้อหาที่จะสอดคล้องเท่านั้น เพราะถ้าเป็นเช่นนั้น จะได้เพียงจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่เป็นพื้นฐาน หรือพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความรู้ความจำเท่านั้น สมรรถนะหรือความสามารถของนักเรียนจะไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร

4. กิจกรรมการเรียนการสอน ในขั้นนี้ควรลำดับขั้นตอนที่คาดว่าจะสอนจริง ๆ โดยยึดเทคนิคการสอนต่าง ๆ ที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้

5. สื่อที่ใช้ ควรเลือกใช้ให้สอดคล้องกับเนื้อหา โดยยึดหลักการที่ว่า สื่อดังกล่าว ต้องช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในหลักการได้ง่าย

6. วัตถุประสงค์ โดยคำนึงถึงเนื้อหา ความคิดรวบยอด จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และช่วงที่จะทำการวัด (ก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน) ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบทุกระยะว่า การสอนของครูบรรลุตรงจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ (สมนึก ภัททิยชนี, 2537 : 5)

ประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้

นักวิชาการกล่าวถึงประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 : 134) กล่าวถึงประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้ว่า ถ้าครูได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ทำขึ้น เพื่อนำไปใช้สอนในคราวต่อไป แผนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวจะเกิดประโยชน์ ดังนี้

1. ครูรู้วัตถุประสงค์การสอน
2. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยความมั่นใจ
3. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
4. ครูจัดกิจกรรมการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพตรงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร
5. ถ้าครูประจำวิชาไม่ได้สอน ครูที่มาสอนแทนสามารถสอนแทนได้ตาม

จุดประสงค์ที่กำหนด

นิคม ชมพูหอง (2545 : 180) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้สอนและผู้เรียน ดังนี้

1. ทำให้ผู้สอนเกิดความมั่นใจในการสอน
2. ทำให้ผู้สอนของครูต่อเนื่อง
3. ทำให้ผู้เรียนเกิดความศรัทธาในตัวครู
4. ทำให้บทเรียนมีประโยชน์และมีความหมายต่อชีวิตจริงของผู้เรียน
5. เป็นแนวทางการสอนสำหรับผู้อื่น ที่จำเป็นต้องสอนแทน
6. เป็นหลักฐานในการพิจารณาผลงานครู

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2539 : 134) กล่าวว่า ถ้าครูได้จัดทำแผนการสอนและใช้แผนการสอนที่จัดทำขึ้น เพื่อนำไปใช้สอนในคราวต่อไป แผนการศึกษาดังกล่าว จะเกิดประโยชน์ดังนี้

1. ครูรู้วัตถุประสงค์ของการสอน
2. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยความมั่นใจ
3. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
4. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ
5. ถ้าครูประจำชั้นไม่ได้สอน ครูที่มาทำการสอนแทน สามารถสอนแทนได้

ตามจุดประสงค์ที่กำหนด

จากประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้ สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนวางไว้นั้น ส่งเสริมให้ครูผู้สอนค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร เทคนิคการเรียนการสอน การเลือกใช้สื่อการวัดและประเมินผล ใช้เป็นคู่มือการสอนสำหรับครู และใช้เป็นหลักฐานแสดงข้อมูล สามารถนำเสนอเป็นผลงานทางวิชาการได้

องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ จะต้องเรียงองค์ประกอบแต่ละส่วนให้ชัดเจน สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติจริงได้ ซึ่งมีส่วนประกอบดังนี้ (รุจิรัฐสาระ. 2545 : 161)

1. สาระสำคัญ พิจารณาจากความคิดรวบยอดที่ต้องการให้นักเรียนรู้อุหรือนักเรียนเกิดคุณลักษณะตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของการเรียนรู้ในแต่ละสาระการเรียนรู้
2. จุดประสงค์การเรียนรู้ พิจารณาจากจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย. โดยจะต้องครอบคลุมเนื้อหาตามหลักสูตรมีความชัดเจน ที่บ่งบอกถึงการกระทำของนักเรียน ที่สามารถจัดได้ตรงตามจุดประสงค์หลักสูตรที่กำหนด สอดคล้องกับระยะเวลาในการเรียนการสอนและมีความเป็นไปได้
3. เนื้อหาสาระ พิจารณาจากเนื้อเรื่องที่สอน โดยจะต้องมีความรู้ถูกต้องตามหลักวิชาการตรงตามเนื้อหาของหลักสูตร มีความชัดเจน กระชับเข้าใจง่าย ไม่สับสน มีความครอบคลุมและมีการค้นคว้า หารายละเอียดเพิ่มเติมให้ทันสมัยเป็นปัจจุบัน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีบทสรุปเนื้อหาสาระไว้ท้ายบทหรือท้ายเรื่อง และมีหลักฐานค้นคว้าอ้างอิง
4. กิจกรรมการเรียนการสอน พิจารณาผลที่นักเรียนได้รับโดยกิจกรรมนั้นจะต้องน่าสนใจ เร้าใจ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่ยุ่งยากซับซ้อน สับสน มีการเรียงลำดับเนื้อหาง่ายต่อการทำความเข้าใจ ประหยัดค่าใช้จ่าย มีความหลากหลาย นักเรียนสามารถรับรู้ได้อย่างรวดเร็ว มีความถูกต้องและมีคุณธรรม

5. สื่อการเรียนการสอน พิจารณาจากสื่อที่ครูจัดทำขึ้นใช้เอง โดยจะต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างสื่อกับเรื่องที่สอน ระหว่างสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน มีความสนใจ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็ว มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ประหยัดและถูกต้องตามหลักวิชา และใช้วัสดุที่หาได้ในท้องถิ่น

6. การวัดผลประเมินผล พิจารณาจากวิธีการวัดผลประเมินผล โดยจะต้องตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน มีความครอบคลุมเนื้อหา ข้อทดสอบมีความถูกต้องตามหลักวิชา เป็นปรนัย วัดแล้วสามารถนำไปประมวลผลเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนได้สามารถนำไปใช้เป็นแบบอย่างได้ดี

จากองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ให้แนวทางการสอนแก่ผู้สอนอย่างชัดเจน ทั้งด้านสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล

แนวทางการจัดทำแผนการจัดการจัดการเรียนรู้ในกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากทฤษฎีและแนวคิดต่าง ๆ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ศึกษาและได้ใช้รูปแบบการเขียนแผนการจัดการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดการกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีองค์ประกอบดังนี้

1. สาระสำคัญ
2. จุดประสงค์การเรียนรู้
3. สาระการเรียนรู้
4. กิจกรรมการเรียนรู้
 - 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ, สวดมนต์, สงบนิ่ง, ตรวจ, แยก)
 - 4.2 เกมหรือเพลง
 - 4.3 จัดกิจกรรมตามเนื้อหา
5. เล่าเรื่องสั้นที่เป็นคติ
6. พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย, ตรวจ, ชักธงลง, เลิก)
7. สื่อและแหล่งเรียนรู้
8. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
9. กิจกรรมเสนอแนะ
10. ความเห็นของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย
11. บันทึกหลังสอน

การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรม

โดยทั่วไปเมื่อมีการพัฒนานวัตกรรมขึ้นใหม่ควรมีการหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมนั้น ๆ ด้วย ดังนั้นครูผู้สอนที่ทำการวิจัยในชั้นเรียนหากมีการพัฒนานวัตกรรมเป็นตัวบ่งชี้สภาพความสำเร็จของการใช้นวัตกรรม โดยที่นวัตกรรมส่วนใหญ่ นั้น ประสิทธิภาพของนวัตกรรม อยู่ที่คุณภาพของกระบวนการที่กำหนด โดยนวัตกรรมนั้นทำให้ผู้ปฏิบัติ หรือผู้ใช้สามารถประสบความสำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

1. ความหมายของประสิทธิภาพ

มีนักการศึกษากล่าวถึงความหมายของประสิทธิภาพไว้ดังนี้

วุฒิชัย ประสารสอย (2543 : 39 - 42) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถของบทเรียนในการสร้างผลสัมฤทธิ์ให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์

ชนพร โมราบุตร (2547 : 42 - 44) ได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพไว้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นระดับที่พึงพอใจ หากมีประสิทธิภาพถึงระดับนั้นแล้ว การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพกระทำได้โดยการประเมินผลพฤติกรรมของผู้เรียน 2 ประเภท คือ พฤติกรรมต่อเนื่องและพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (ผลสัมฤทธิ์)

ดวงมาลา จาริชานนท์ (2551 : 8) ได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพไว้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากสื่อและเทคโนโลยีการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งประสิทธิภาพจะมาจากผลสัมฤทธิ์ของการคำนวณ ถ้าตัวเลขเข้าใกล้ร้อยมากเท่าไรยิ่งถือว่ามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเท่านั้น

วิมล เหล่าเคน (2552 : 6) ได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง คุณภาพของสื่อการเรียนการสอนหรือนวัตกรรม ซึ่งนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง คุณภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากสื่อหรือนวัตกรรมทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งประสิทธิภาพจะมาจากผลสัมฤทธิ์ของการคำนวณ (E_1) เป็นเลขตัวแรก และ (E_2) เป็นเลขตัวหลัง ถ้าตัวเลขเข้าใกล้ร้อยมากก็ถือว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้จากสื่อหรือนวัตกรรมมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. แนวทางการหาประสิทธิภาพของนวัตกรรม อาจกระทำได้หลายทาง เช่น

2.1 ให้ผู้เชี่ยวชาญหรือครูที่ชำนาญการเป็นที่ยอมรับ ตรวจสอบด้านเนื้อหา ความเหมาะสมกับปัญหาของกลุ่มนักเรียนหรืออื่น ๆ

2.2 การบรรยายคุณภาพหรือการเปรียบเทียบคุณภาพก่อนและหลังการใช้นวัตกรรม ซึ่งได้ทดลองใช้นวัตกรรมกับนักเรียนกลุ่มเล็ก ๆ เพื่อตรวจสอบคุณภาพ ด้านความชัดเจนของภาษา การลำดับเนื้อหาและอื่น ๆ

2.3 การคำนวณค่าร้อยละของนักเรียน (P_1) ที่สอบผ่านแบบทดสอบอิงเกณฑ์ที่กำหนดจุดผ่านไว้ ร้อยละ (P_2) ของคะแนนเต็มวิธีการที่เหมาะสมกับการนำนักเรียนไปใช้กับนักเรียนกลุ่มใหญ่ ตัวอย่างวิธีการหา

$$\text{สูตร } P_1 : P_2 = 80 : 70$$

80 : 70 หมายถึง คะแนนจุดผ่านร้อยละ 70 และมีนักเรียนร้อยละ 80

สอบผ่าน

2.4 การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมการเรียนรู้ประเภทบทเรียนสำเร็จรูปชุดการสอน โดยใช้สูตร E_1/E_2 วิธีการนี้เหมาะสมกับนักเรียนกลุ่มค่อนข้างใหญ่ซึ่งสามารถคำนวณได้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2544 : 54)

สูตร

$$E_1 = \left[\frac{\sum X}{N} \right] \times 100$$

$$E_2 = \left[\frac{\frac{A}{\sum F}}{\frac{N}{B}} \right] \times 100$$

เมื่อ $\sum X$ แทน คะแนนรวมของการฝึกปฏิบัติระหว่างทาง
 $\sum F$ แทน คะแนนรวมของการทดสอบหลังการใช้นวัตกรรม
 A, B แทน คะแนนเต็มของการทดสอบระหว่างเรียนและหลังเรียนตามลำดับ
 N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

3. การปรับปรุงนวัตกรรม

ชูศรี วงศ์รัตน์ (2544 : 112) ได้กล่าวว่า หลังจากที่ทำประสิทธิภาพของนวัตกรรมที่สร้างขึ้น ไม่ว่าจะโดยวิธีใดก็ตามควรนำความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเหล่านั้นมาปรับปรุงนวัตกรรมให้มีคุณภาพเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในห้องเรียนมากขึ้น โดยเฉพาะถ้าหา

ประสิทธิภาพ โดยการให้ผู้เชี่ยวชาญช่วยตรวจ และการบรรยายคุณภาพก่อนการทดลองใช้ และหลังการทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มเล็กจะทำให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน และเป็นรายละเอียดที่จะปรับปรุงนวัตกรรมได้ง่ายขึ้น โดยเฉพาะในแง่ของการใช้ภาษา ความพึงพอใจของการใช้ภาษา ความพึงพอใจของผู้ตรวจ หรือผู้ที่ทดลองใช้นวัตกรรม ซึ่งบางครั้งอาจจะไปได้ข้อมูลส่วนนี้จากการหาประสิทธิภาพด้วยวิธีการคำนวณค่าร้อยละของนักเรียนและการหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมการเรียนรู้โดยใช้สูตร E_1/E_2 และการหาประสิทธิภาพนวัตกรรมด้วยวิธีนี้ก็เป็วิธีที่เป็นที่ยอมรับเพราะมีตัวเลขอ้างอิง และสามารถนำนวัตกรรมมาปรับปรุงได้ตรงจุด เช่น ผลจากการหาประสิทธิภาพวิธีที่ 3 คือ การหาค่าร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนสอบผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด ถ้ามีค่าคะแนนร้อยละของนักเรียนที่สอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนดน้อยก็ต้องทบทวนดูว่าขั้นตอนใดในนวัตกรรมที่น่าจะเป็นปัญหาสำหรับนักเรียนหรือนำข้อมูลการผ่านของนักเรียนไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

สำหรับการหาประสิทธิภาพนวัตกรรมด้วยวิธีการหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมการเรียนรู้โดยใช้สูตร E_1/E_2 จากร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบฝึกหัดหรือการฝึกปฏิบัติ ก่อนการเรียนกับร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบทดสอบหลังการเรียน ถ้าคะแนนร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบฝึกหัดหรือการฝึกปฏิบัติงาน ก็อาจจะต้องปรับปรุงการจัดกิจกรรมหรือปรับปรุงนวัตกรรมที่เป็นขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ให้ตรงกับจุดประสงค์ของนวัตกรรมให้มากขึ้น หรือสอบถามนักเรียนถึงสิ่งที่ทำให้นักเรียนยังไม่เข้าใจหรือคิดว่าควรปรับปรุงแก้ไขรวมทั้งปรึกษาผู้เชี่ยวชาญและนำข้อมูลทั้งหมดมาปรับปรุงนวัตกรรมให้มีประสิทธิภาพตรงตามที่ต้องการมากขึ้น เพื่อจะแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาคุณภาพของนักเรียนในห้องเรียนต่อไป

เผชิญ กิจระการ (2544 : 44 - 51) ได้กล่าวว่า สื่อเทคโนโลยีการศึกษาได้รับการผลิตขึ้นมาแล้วต้องมีการทดสอบเพื่อหาประสิทธิภาพของสื่อเทคโนโลยีศึกษานั้นก่อนนำไปประกอบการเรียนการสอน ถ้าหากใช้สื่อการสอนใดๆ ที่ไม่ผ่านการทดสอบหาประสิทธิภาพ นอกจากจะไม่มี ความมั่นใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งหมายถึง คุณภาพของสื่อหรือเทคโนโลยีการศึกษาที่ยืนยันได้เชิงปริมาณหรือตัวเลขแล้ว ยังอาจก่อให้เกิดผลข้างเคียงอันเกิดแก่ผู้เรียนในด้านคุณธรรมและจริยธรรมที่ไม่พึงประสงค์ของสังคมอีกด้วย นอกจากนั้นเผชิญ กิจระการ (2544 : 44 - 51) ยังได้กล่าวอีกว่า ครูผู้สอนจำนวนมากที่ใช้สื่อและเทคโนโลยีการเรียนการสอนโดยไม่มีหลักการทฤษฎีที่ถูกต้อง ทำให้การใช้สื่อการสอนเหล่านั้นมีค่าเท่ากับนำเอาเครื่องมือมาประกอบการสอนเท่านั้น โดยไม่ทราบว่าสื่อเข้าไปมีบทบาทหรือคุณภาพมากน้อยเพียงใด จากคำกล่าวแสดงให้เห็นว่า สื่อและเทคโนโลยีได้รับการผลิตขึ้นเพื่อที่จะนำมาใช้

ในกิจกรรมการเรียนการสอนจะต้องผ่านกระบวนการหาประสิทธิภาพของสื่อเสียก่อน

4. การคำนวณประสิทธิภาพของสื่อเทคโนโลยีการเรียนการสอน

หลังจากผ่านกระบวนการและขั้นตอนของการสร้างสื่อทั้งหลายตามหลังวิชาแล้ว ขั้นตอนต่อไปที่สำคัญ คือ การหาประสิทธิภาพสื่อที่สร้างขึ้น กล่าวคือ ในการหาประสิทธิภาพของสื่อการสอนใด ๆ มีกระบวนการสำคัญอยู่ 2 ขั้นตอน ได้แก่ การหาประสิทธิภาพตามวิธีการหาประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational Approach) และขั้นตอนของการหาประสิทธิภาพตามวิธีการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (Empirical Approach) ทั้งสองวิธีนี้ควรทำควบคู่กันไป จึงจะมั่นใจได้ว่าสื่อหรือเทคโนโลยีการเรียนการสอนที่ผ่านกระบวนการหาประสิทธิภาพจะเป็นที่ยอมรับได้ มีรายละเอียด ดังนี้

4.1 วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational Approach) กระบวนการนี้เป็นการหาประสิทธิภาพ โดยใช้หลักความรู้และเหตุผลในการตัดสินคุณค่าของสื่อการเรียนการสอน โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญ (Panel of Expert) เป็นผู้พิจารณาตัดสินคุณค่าซึ่งเป็นการหาความเที่ยงตรงตามเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมในด้านความถูกต้องของการนำไปใช้ (Usability) ผลจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะนำมาหาประสิทธิภาพโดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{สูตร } CVR = \frac{2N_e - 1}{N} - 1$$

เมื่อ	CVR แทน	ประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational Approach)
	N_e แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ยอมรับ (Number of Panelists Who had Agreement)
	N แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด (Total Number of Panelists)

ผู้เชี่ยวชาญจะประเมินสื่อการเรียนการสอนตามแบบประเมินที่สร้างขึ้น ในลักษณะของแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) (นิยมใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ) นำค่าเฉลี่ยที่ได้จากการประเมินของแต่ละคนไปแทนค่าในสูตร สำหรับค่าเฉลี่ยของผู้เชี่ยวชาญที่ยอมรับจะต้องอยู่ในระดับมากขึ้นไป คือ ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ถึง 5.00 ค่าที่คำนวณได้ต้องสูงกว่าค่าที่ปรากฏในตารางตามจำนวนของผู้เชี่ยวชาญ จึงจะยอมรับว่าสื่อมีประสิทธิภาพถ้าได้ค่าไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดต้องปรับปรุงแก้ไขสื่อและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาใหม่

4.2 วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (Empirical Approach)

วิธีการนี้จะนำสื่อไปทดลองกับกลุ่มเป้าหมาย การหาประสิทธิภาพของสื่อ เช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) บทเรียนโปรแกรมชุดการสอน แผนการสอน แบบฝึกทักษะ คู่มือการฝึกอบรม เป็นต้น ส่วนมากใช้การหาประสิทธิภาพด้วยวิธีนี้ ประสิทธิภาพที่สัดส่วนใหญ่จะพิจารณาจากเปอร์เซ็นต์การทำแบบฝึกหัด หรือกระบวนการเรียนหรือแบบทดสอบย่อย โดยแสดงเป็นค่าตัวเลข 2 ตัว เช่น $E_1/E_2 = 80/80, = 85/85, E_1/E_2 = 90/90$ เป็นต้น

เกณฑ์ประสิทธิภาพ (E_1/E_2) มีความหมายแตกต่างกันหลายลักษณะ ในที่นี้จะยกตัวอย่าง $E_1/E_2 = 80/80$ ดังนี้

4.2.1 เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 1 ตัวเลข 80 (E_1) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อยได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ถือเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ ส่วน 80 หลัง (E_2) คือ นักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนมากการหาค่า E_1 และ E_2 ใช้สูตร ดังนี้

$$\text{สูตร } E_1 = \frac{\sum X}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ

$\sum X$ แทน คะแนนของแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อยรวมกัน

A แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดทุกชุดรวมกัน

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

$$\text{สูตร } E_2 = \frac{\sum F}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

$\sum F$ แทน คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเรียน

B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน
N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

4.2.2 เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 2 ตัวเลข 80 แรก (E_1) คือ จำนวนนักเรียนร้อยละ 80 ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนร้อยละ 80 ทุกคน ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือ นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนครั้งนั้น ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 เช่น มีนักเรียน 40 คน ร้อยละ 80 ของนักเรียนทั้งหมด 32 แต่ละคนได้คะแนนจากการทดสอบหลังเรียนร้อยละ 80 (E_1) ส่วน 80 ตัวหลัง (E_2) คือ ผลการทดสอบหลังเรียนของนักเรียนทั้งหมด (40 คน) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80

4.2.3 เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 3 ตัวเลขตัวแรก (E_1) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ที่นักเรียนทำเพิ่มขึ้นจากแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยเทียบกับคะแนนที่ทำได้ก่อนการเรียน (Pretest)

4.2.4 เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 4 ตัวเลข (E_1) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) หมายถึง นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนแต่ละข้อถูกมีจำนวนร้อยละ 80 (ถ้านักเรียนทำข้อสอบใดถูกมีจำนวนนักเรียนไม่ถึงร้อยละ 80 แสดงว่าข้อไม่มีประสิทธิภาพและชี้ให้เห็นว่าจุดประสงค์ตรงกับของข้อนั้นมีความบกพร่อง)

กล่าวโดยสรุป เกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอนจะนิยมตั้งเป็นตัวเลข 3 ลักษณะ คือ 80/80, 85/85 และ 90/90 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของวิชาและเนื้อหาที่หา้ง่าย เช่น อาจตั้งเกณฑ์ไว้ 90/90 เป็นต้น นอกจากนี้ยังตั้งเกณฑ์เป็นค่าความคลาดเคลื่อนไว้เท่ากับร้อยละ 2.50 นั่นคือ ถ้าตั้งเกณฑ์ไว้ที่ 90/90 เมื่อคำนวณแล้วค่าที่ถือว่าใช้ได้ คือ 87.5/87.50 หรือ 87.5/90 เป็นต้น ประสิทธิภาพของสื่อและเทคโนโลยีการเรียนการสอนจะมาจากผลลัพธ์ของการคำนวณ E_1 และ E_2 เป็นตัวเลข ตัวเลขตัวแรกและตัวหลังตามลำดับ ถ้าตัวเลขเข้าใกล้ 10 มากเท่าไรยิ่งถือว่ามีประสิทธิภาพมากขึ้นเป็นเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาการรับประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement) เป็นสมรรถภาพทางสมองในด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับจากประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากครู สำหรับความหมาย

ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ชวาล แพร์ตันกุล (2546 : 15) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จในด้านความรู้ ทักษะ สมรรถภาพต่าง ๆ ของสมอง คั้งนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ควรประกอบด้วยสิ่งสำคัญอย่างน้อย คือ ความรู้ ทักษะ และสมรรถภาพสมองด้านต่าง ๆ

ไพศาล หวังพานิช (2546 : 30 - 31) ให้ความหมายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นพฤติกรรมหรือความสามารถที่เป็นผลจากการเรียนการสอน เป็นลักษณะของผู้เรียนที่พัฒนา กงงามขึ้นมาจากการฝึกอบรมสั่งสอนโดยตรง คือ เป็นพฤติกรรมที่เป็นผลการเรียนของเด็ก นั้นเอง ซึ่งได้แก่ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมิน ค่า ในการสร้างแบบทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น ควรคำนึงถึงคุณลักษณะ ของข้อสอบที่ดี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงหมายถึงพฤติกรรมหรือความสามารถเป็นผลมาจาก การเรียนการสอนที่นักเรียนได้รับจากประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากครู ถือเป็น ความสำเร็จในด้านความรู้ ทักษะสมรรถภาพต่าง ๆ ของสมอง ในการวิจัยครั้งนี้ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน หมายถึง คะแนนของผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียนที่ได้จากการประเมิน โดย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียน

ภพ เลหาไพบูลย์ (2537 : 295) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้จากที่ไม่เคยกระทำ ได้หรือกระทำได้น้อยก่อนที่จะเรียนรู้ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดได้

วรรณิ โสมประยูร (2537 : 262) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า หมายถึง ความสามารถหรือพฤติกรรมของนักเรียนที่เกิดการเรียนรู้ซึ่งพัฒนาขึ้นหลังจากได้รับ การอบรมสั่งสอนและฝึกโดยตรง

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2537 : 71) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า หมายถึง ผลที่เกิดจากการเรียนรู้หรือกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งแสดงออกมา 3 ด้าน ได้แก่ ด้านพุทพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะ ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์การเรียนรู้ที่บุคคลได้รับจากการเรียนการสอนและเป็นผล ใ้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ จากการวัด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ดี

จ้านง พรายแย้มแข (2535 : 29 - 30) และพวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540 : 41 - 45) ได้สรุปว่า แบบทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ควรประกอบด้วยลักษณะสำคัญต่อไปนี้

1. มีความเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง แบบทดสอบที่สามารถทำหน้าที่วัดสิ่งที่ต้องการวัดได้อย่างถูกต้อง ตรงตามจุดมุ่งหมาย สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและครอบคลุมพฤติกรรมตรงตามที่กำหนดไว้ในตารางวิเคราะห์หลักสูตร หรือจุดมุ่งมายเชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในเนื้อหาแต่ละหน่วยได้อย่างครบถ้วน
 2. มีความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง แบบทดสอบที่สามารถให้ผลคงที่ไม่ว่าจะนำไปสอบวัดกี่ครั้งก็ตาม
 3. มีความเป็นปรนัย (Objectivity) คือ มีคุณสมบัติ 3 ประการ ดังต่อไปนี้
 - 3.1 คำถามมีความชัดเจน เข้าใจตรงกัน
 - 3.2 ต้องตรวจให้คะแนนตรงกัน คือ มีมาตรฐานการให้คะแนนชัดเจน ทำให้ผู้ตรวจไม่ว่าใครก็ตามตรวจให้คะแนนได้ตรงกัน
 - 3.3 การแปลความหมายแบบตรงกัน กล่าวคือ คะแนนที่ได้บอกสถานภาพของผู้สอบได้ตรงกัน
 4. มีการถามลึก (Searching) หมายถึง คำถามจะไม่ถามแต่เพียงความรู้ ความจำตามตำราหรือถามที่ครูสอน แต่ต้องให้เด็กนำความรู้ไปวิเคราะห์ วิจัยและใช้สถานการณ์จริง ๆ
 5. มีความยุติธรรม (Fair) หมายถึง ข้อคำถามของข้อสอบนั้น จะต้องไม่มีช่องทางแนะให้เด็กใช้ไหวพริบในการเดาได้ถูก และไม่เปิดโอกาสให้เด็กเก็ยจรั้นตอบได้ นั่นคือ ข้อสอบต้องครอบคลุมทั้งเนื้อหาวิชาและสมรรถภาพของสมอง
 6. มีลักษณะกระตุ้น เป็นแบบอย่างที่ดี (Exemplary) หมายถึง ข้อสอบต้องประกอบด้วยคำถามที่จะสร้างเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียน ไม่ควรถามสิ่งที่เป็นตัวอย่างที่ไม่เหมาะสมไม่ควรปฏิบัติ
 7. มีอำนาจจำแนก (Discrimination) หมายถึง ข้อสอบนั้นสามารถแยกเด็กเก่งและเด็กอ่อนออกจากกันได้จริง
 8. มีความยาก (Difficulty) พอเหมาะ คือ ข้อสอบนั้นจะต้องไม่ยากเกินไปและง่ายเกินไป ผลการทดสอบโดยเฉลี่ยควรเท่ากับหรือสูงกว่า 50 % ของคะแนนเล็กน้อย
 9. มีลักษณะเฉพาะเจาะจง (Definite) คือ ตั้งคำถามและคำตอบที่มุ่งถามเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างชัดเจน ไม่กำกวม ไม่ถามแบบครอบคลุมจักรวาล
 10. มีประสิทธิภาพ (Efficiency) คือ สามารถให้คะแนนเที่ยงตรงและเชื่อถือได้มากที่สุดภายในเวลาที่สอบน้อยที่สุด ใช้แรงงานและเงินทุนน้อยที่สุดด้วย
- จากหลักการและกระบวนการสร้างและวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่กล่าวมา จะช่วยให้การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีคุณภาพ ครูสามารถตรวจสอบความรู้และทักษะ

ของนักเรียนได้ตามที่ต้องการ

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นการวัดว่า นักเรียนมีพฤติกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด เป็นการตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ของสมรรถภาพทางสมอง ซึ่งเป็นผลจากการได้รับการฝึกฝนอบรมในช่วงที่ผ่านมา (วาริ ว่องพินัยรัตน์ 2530 : 1) และไพศาล หวังพานิช (2526 : 89) ได้กล่าวถึงการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า สามารถวัดได้ 2 แบบ ตามจุดมุ่งหมายและลักษณะวิชาที่สอน คือ

1. การวัดด้านปฏิบัติการ เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถในการปฏิบัติ หรือทักษะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถดังกล่าว ในรูปของการกระทำจริง ให้ออกเป็นผลงาน เช่น วิชาศิลปศึกษา พลศึกษา การช่าง เป็นต้น การวัดแบบนี้จึงต้องใช้ "ข้อสอบภาคปฏิบัติ" (Performance Test)
2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาอันเป็นประสบการณ์เรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงพฤติกรรมความสามารถในด้านต่าง ๆ สามารถวัดได้โดยใช้ "ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์" (Achievement Test)

สรุปได้ว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นการวัดพฤติกรรม หรือความสามารถของผู้เรียนที่เกิดจากการเรียนการสอน เป็นพฤติกรรมที่พัฒนามาจากการฝึกอบรมสั่งสอนโดยตรง อันประกอบด้วย พฤติกรรม 6 ประการคือ ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนควรให้ครอบคลุมพฤติกรรมทั้ง 6 ด้าน

ดัชนีประสิทธิผล

1. ความหมายของประสิทธิผล

มีนักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายของดัชนีประสิทธิผลไว้หลายท่าน ดังนี้ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 504) ได้ให้ความหมายของคำว่า ประสิทธิผล หมายถึง ผลสำเร็จหรือผลที่เกิดขึ้น

เผชิญ กิจระการ (2544 : 1) ได้ให้ความหมายของดัชนีประสิทธิผลว่า ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ตัวเลขที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน โดยเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนการทดสอบก่อนเรียน กับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน

สุพจน์ ทรายแก้ว (2545 : 18) กล่าวว่า ประสิทธิผล หมายถึง การทำกิจกรรมการดำเนินงานขององค์กรแล้ว สามารถสร้างผลงานได้สอดคล้องกับเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้

การดำเนินงานขององค์กรแล้ว สามารถสร้างผลงานได้สอดคล้องกับเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า เป็นกระบวนการเปรียบเทียบผลงานจริงกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ ก่อให้เกิด ผลผลิต ผลลัพธ์ ที่ตรงตามความคาดหวัง การมีประสิทธิผลจึงมีความเกี่ยวข้องกับผลผลิตและผลลัพธ์ การดำเนินงานเป็นกระบวนการ

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 667) ที่ได้ให้ความหมายว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ผลสำเร็จ หรือผลที่เกิดขึ้น

ดวงมาลา จาริขานนท์ (2551 : 8) ได้ให้ความหมายของว่า ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ตัวเลขที่แสดงความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน โดยใช้สื่อการเรียนการสอน เปรียบเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากการทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน

วิมล เหล่าเคน (2552 : 6) ได้ให้ความหมายของดัชนีประสิทธิผลว่า ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง คะแนนที่แสดงความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน ที่ได้จากผลการเรียนรู้ สรุปได้ว่า ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียนหลังจากที่ได้ศึกษานวัตกรรมหรือสื่อต่าง ๆ โดยเปรียบเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากการทดสอบก่อนเรียน กับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน

2. วิธีการคำนวณหาค่าดัชนีประสิทธิผล

การหาค่าดัชนีประสิทธิผล เป็นการประเมินความแตกต่างของค่าคะแนน ของนักเรียน ใน 2 ลักษณะ คือ ความแตกต่างของคะแนนทดสอบก่อนเรียนและคะแนน การทดสอบหลังเรียน หรือเป็นการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่ม ควบคุม ได้กำหนดสูตรในการหาค่าดัชนีประสิทธิผลดังนี้

เพชัญ กิจระการ (2544 : 44) การหาพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นของผู้เรียนโดยอาศัยการหาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index : E.I.) มีสูตรดังนี้

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน} - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}{(\text{จำนวนผู้เรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}$$

$$\text{หรือ} \quad \text{E.I.} = \frac{P_2 - P_1}{\text{Total} - P_1}$$

เมื่อ	P_1	แทน	ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน
	P_2	แทน	ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน
	Total	แทน	ผลคูณของจำนวนนักเรียนกับคะแนนเต็ม

กาญจนา อรุณสุขรุจิ (2546 : 19) กล่าวว่า ความพึงพอใจของมนุษย์เป็น การแสดงออกทางพฤติกรรมที่เป็นนามธรรม ไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ การที่เราทราบว่า บุคคลมีความพึงพอใจหรือไม่ สามารถสังเกตโดยการแสดงออกที่ค่อนข้างสลับซับซ้อน และต้องมีสิ่งเร้าที่ตรงต่อความต้องการของบุคคล จึงจะทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ ดังนั้น การสร้างสิ่งเร้าจึงเป็นแรงจูงใจของบุคคลนั้นให้เกิดความพึงพอใจในงานนั้น

วัชรภรณ์ กองมณี (2546 : 52) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ ในทางบวกและความรู้สึกที่เปลี่ยนแปลงได้เมื่อเวลาและ สถานการณ์เปลี่ยนไป

สมวงศ์ พงศ์สถาพร (2546 : 32) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจ หมายถึง การประเมินสินค้า หรือบริการนั้น ๆ ว่าได้ตอบสนองความต้องการ ของคนได้ตามที่คาดหวังหรือไม่

มิลเลท (Millet. 1954 ; อ้างถึงใน จันทิมา วิไพบูลย์. 2548 : 16) กล่าวถึง ความพึงพอใจว่า เป็นทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ หลาย ๆ ด้าน เป็นสภาพภายใน ที่ความสัมพันธ์กับความรู้สึกของบุคคลที่ประสบผลสำเร็จในงานด้านปริมาณและคุณภาพ เกิดจาก มนุษย์มีแรงผลักดันบางประการในตัวบุคคลที่จะพยายามจะบรรลุเป้าหมายบางอย่าง เพื่อสนอง ตอบความต้องการ หรือความคาดหวังที่มีอยู่ และเมื่อบรรลุเป้าหมายนั้น แล้วก็จะเกิด ความพึงพอใจเป็นผลสะท้อนกลับไปยังจุดเริ่มต้นเป็นกระบวนการหมุนเวียนต่อไปอีก

อัครเดช จานงค์ธรรม (2549 : 54) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบ พอใจ และประทับใจจากการได้รับการตอบสนอง ความต้องการและมีความสุข เมื่อได้รับผลสำเร็จ ซึ่งจะแสดงออกมาทางพฤติกรรม โดยสังเกต ได้จากสายตา คำพูดและการแสดงออกทางพฤติกรรม

ธรรมบุญ หอมดอก (2550 : 48) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้อง กับอารมณ์ ความรู้สึก และทัศนคติของบุคคล อันเนื่องมาจากสิ่งเร้าและแรงจูงใจ ซึ่งจะปรากฏ ออกมาทางพฤติกรรมและเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของบุคคล

ปกเกศ ชนะโยธา (2551 : 57) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง คุณลักษณะ ทางจิตเป็นอารมณ์ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีในเชิงบวก อันเนื่องมาจากสิ่งเร้า และแรงจูงใจต่อกิจกรรมที่ทำ ซึ่งอารมณ์และความรู้สึกตลอดจนทัศนคติดังกล่าว มีแนวโน้ม ที่แสดงออกมาในรูปของพฤติกรรม

จึงอาจสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีของบุคคลที่มีต่อการทำงาน ที่ปฏิบัติในเชิงบวก ในการเรียนรู้เป็นความรู้สึกหรือเจตคติที่ดีของผู้เรียนที่มีต่อการเรียน ความรู้สึกพอใจ ชอบใจ ในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียน ได้รับผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายในการเรียน ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องทำให้ผู้เรียน เกิดความพึงพอใจในการเรียน จึงจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

ในการปฏิบัติงานใด ๆ ก็ตาม การที่ผู้ปฏิบัติงานจะเกิดความพึงพอใจต่อการทำงาน นั้น มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสิ่งจูงใจในงานที่มีอยู่ การสร้างสิ่งจูงใจหรือแรงกระตุ้นให้เกิด กับผู้ปฏิบัติงานจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้การปฏิบัติงานนั้น ๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งมีนักการศึกษาได้ทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ ดังนี้

2.1 ทฤษฎีแรงจูงใจของนักจิตวิทยากลุ่มมนุษยนิยม (Humanism) เช่น มาสโลว์ (Maslow) และโรเจอร์ (Rogers) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์จะพัฒนา ไปตามลำดับขั้นความต้องการเบื้องต้นนั้น ต้องได้รับการตอบสนองเสียก่อน มีลำดับความต้องการ 5 ขั้นตอน คือ ความต้องการทางร่างกาย ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการความรัก การยอมรับ ความต้องการได้รับการยกย่อง และความต้องการเป็นตัวของตัวเอง

2.2 ทฤษฎีจูงใจคำจูน ของเฮอรัชเชอร์ริก กล่าวถึงปัจจัยทางบวกนำมาซึ่ง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ความสำเร็จ การเป็นที่ยอมรับ ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้า และปัจจัยทางลบ ที่ทำให้เกิดความไม่พึงพอใจ ได้แก่ ผลการปฏิบัติงาน สวัสดิการ และสัมพันธภาพต่าง ๆ เป็นต้น

2.3 สก็อตต์ (Scott; อ้างถึงใน ฌอนอมจิต อวงพิพัฒน์. 2546 : 56) ได้เสนอแนวคิด ในเรื่องการจูงใจให้เกิดความพึงพอใจต่อการทำงาน มีลักษณะดังนี้

2.3.1 งานควรมีส่วนสัมพันธ์กับความต้องการส่วนตัว จึงจะมีความหมาย สำหรับผู้ทำ

2.3.2 งานนั้นต้องมีการวางแผนและวัดความสำเร็จได้ โดยใช้ระบบการทำงาน และการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ

2.3.3 งานจะประสบผลสำเร็จได้ ผู้ทำงานต้องมีส่วนร่วมในการทำงาน ดังนี้

2.3.3.1 มีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายของงาน

2.3.3.2 รับผิดชอบต่อผลสำเร็จในการทำงานโดยตรง

จากแนวคิดทฤษฎีดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ความต้องการเป็นพื้นฐานที่ทำให้เกิดแรงขับ หรือแรงจูงใจที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมไปในทิศทางที่จะนำไปสู่เป้าหมาย ความพึงพอใจ

จึงเป็นผลของการแสดงออกทางเจตคติ เป็นความรู้สึกของจิตใจที่มีต่อประสบการณ์ที่มนุษย์ได้รับในลักษณะความพึงพอใจ สามารถสังเกตได้จากการแสดงออก คำพูด สายตา ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนต้องคำนึงถึงบรรยากาศและสถานการณ์ รวมทั้งสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ กิจกรรมการเรียนรู้ ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้เรียนให้มีแรงจูงใจในการเรียนรู้ เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

3. การวัดความพึงพอใจ

การที่จะวัดว่าบุคคลใดมีความรู้สึกพึงพอใจหรือไม่ มีความจำเป็นที่จะต้องสร้างเครื่องมือในการวัด นักวิชาการได้กล่าวถึงการวัดความพึงพอใจ ดังนี้

พณิศา ชัยปัญญา (2542 : 28) กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจสามารถกระทำได้หลายวิธี ได้แก่

1. การใช้แบบสอบถาม โดยผู้สอบถามจะออกแบบสอบถามเพื่อต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถทำได้ในลักษณะที่กำหนดคำตอบให้เลือกหรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจถามความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ โดยทั่วไปนิยมใช้วิธีจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับ และประเด็นวัดความพึงพอใจเป็นทางบวก คะแนนจะเป็นดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีวัดความพึงพอใจทางตรงทางหนึ่ง ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดีจึงจะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริง

3. การสังเกต เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจโดยสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมายไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูด กิริยาท่าทาง วิธีนี้จะต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจังและการสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

ชวลิต ชูกำแหง (2543 : 110 - 115) กล่าวไว้ว่า การวัดความพึงพอใจ หรือการวัดจิตพิสัย สามารถกระทำได้ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

1. การสังเกต (Observation) โดยการสังเกตคำพูด การกระทำ การเขียนของนักเรียนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ครูต้องการวัด เช่น ต้องการวัดว่านักเรียนคนหนึ่งมีความสนใจต่อการเรียนมากน้อยเพียงใด ครูอาจสังเกตพฤติกรรมหรือการกระทำของนักเรียนในเรื่องต่าง ๆ เช่น การมาเรียน การตอบคำถามในชั้นเรียน การทำการบ้าน การส่งงาน

2. การสัมภาษณ์ (Interview) โดยการพูดคุยกับนักเรียนในประเด็นที่ครูอยากรู้ ซึ่งอาจเป็นความรู้สึก ทักษะคติของนักเรียน เพื่อนำสิ่งที่นักเรียนพูดออกมาเกี่ยวกับลักษณะจิตพิสัยของนักเรียนได้ เช่น ครูอยากทราบว่านักเรียนสนใจเรียนหรือไม่ ครูอาจพูดคุยกับนักเรียนว่าเคยอ่านหนังสืออะไรบ้าง เคยเขียนโปรแกรมไหม มีโปรแกรมอะไรดี ๆ บ้าง ลองเล่าให้ครูฟังหน่อย คำตอบของนักเรียนจะทำให้ครูประเมินได้ว่ามีความพึงพอใจในการเรียนมากน้อยเพียงใด

3. การใช้แบบวัด (Rating Scale) ในการวัดความพึงพอใจมีแบบวัดที่น่าสนใจแบบของลิเคิร์ต (LiKert's Method) เพราะสร้างได้ง่าย มีความเชื่อมั่นสูงและสามารถพัฒนาเพื่อวัดความรู้สึกได้หลากหลาย โดยการสร้างเครื่องมือวัดเจตคติแบบนี้เป็นวิธีประเมินน้ำหนักความรู้สึกของข้อความหลังจากเอาเครื่องมือไปสอบถามแล้ว การสร้างข้อความที่แสดงความรู้สึกต่อเป้าเจตคติจะต้องให้ครอบคลุมและสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ข้อความจะเป็นทางบวกหมดหรือทางลบหมด หรือผสมกันก็ได้ มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

3.1 เลือกข้อเป้าเจตคติ เช่น เจตคติต่ออาชีพครู โดยเป้าของเจตคติอาจจะเป็นคน วัตถุ สิ่งของ องค์กร สถาบัน อาชีพ วิชา ฯลฯ แล้วแต่จะเลือก ยิ่งแคบยิ่งดี ยิ่งกำหนดช่วงเวลาด้วยแล้วการแปลผลก็จะทำให้มีความหมายดีขึ้น

3.2 เขียนข้อความแสดงความรู้สึกต่อเป้าเจตคติ โดยวิเคราะห์ให้ครอบคลุมลักษณะข้อความควรเป็นข้อความที่แสดงความเชื่อและรู้สึกต่อเป้าที่ต้องการ ไม่เป็นการแสดงถึงความจริง มีความแจ่มชัด สั้น ให้ข้อมูลพอตัดสินใจได้ ไม่คลุมทั้งทางบวกและทางลบ ควรหลีกเลี่ยงคำปฏิเสธซ้อน ข้อความเดียวควรมีความเชื่อเดียว

3.3 การตรวจสอบข้อความ เป็นการตรวจสอบเพื่อดูให้แน่ชัดว่า ข้อความนั้นเขียนไว้เหมาะสมดีหรือไม่ การตอบจะให้ตอบว่า ชอบ-ไม่ชอบ ดี-ไม่ดี เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ควรใช้ 3 มาตรา 4 มาตรา หรือ 5 มาตรา เช่น ชอบมาก ดีมาก เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่ชอบ ไม่ดี ไม่แน่ใจ

3.4 การให้น้ำหนัก มี 3 วิธี คือ วิธีหาค่าน้ำหนักซิกมา วิธีหาค่าน้ำหนักคะแนนมาตรฐาน วิธีหาค่าน้ำหนักแบบผลการ แต่ในระยะหลังลิเคิร์ตแนะนำให้ใช้วิธีกำหนดตัวเลขได้เลย โดยให้ตัวเลขเรียงค่าตามลำดับความสำคัญของตัวเรา จะใช้ 0 1 2 3 4 หรือ 1 2 3 4 5 หรือ -2 -1 0 1 2 ก็ได้ ทั้ง 3 แบบนี้ความสัมพันธ์เป็น 1.00 คือตัวเดียวกันนั่นเอง

3.5 การตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น โดยต้องนำข้อความไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง เมื่อสอบเสร็จแล้วนำมาตรวจให้คะแนนแต่ละข้อแล้วนำมาหาค่าความสัมพันธ์ (r_{xy}) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยกำหนด $\alpha = .05$ หรือ $\alpha = .01$

3.6 การจัดแบบสอบถาม เมื่อได้ข้อคำถามที่มีอำนาจจำแนกเข้าเกณฑ์ แล้วพิจารณาว่าจะกำหนดกี่ข้อ ตามหลักการถ้าข้อความมีคุณภาพสูงมากจะใช้ 10-15 ข้อก็ได้ แต่โดยทั่วไปแล้ว จะมีตั้งแต่ 20 ข้อขึ้นไป เพราะถ้าจำนวนน้อยข้อ ความเชื่อมั่นมักจะมีค่าน้อย ความเที่ยงตรงก็ไม่ดี อาจจะเป็นเพราะข้อความแสดงความรู้สึกหรือความเชื่อต่อเป้าไม่ครอบคลุม ทุกอย่างในเป้า แบบสอบถามบางฉบับจึงมีเป็น 100 ข้อ การให้จำนวนข้อควรคำนึงถึงกลุ่ม ตัวอย่าง ระดับอายุ และความสามารถในการอ่าน ระดับเด็ก ๆ จึงไม่ควรมีมากข้อจนเกินไป

3.7 การตรวจให้คะแนน การให้คะแนนให้ตามมาตราที่กำหนดแต่ละข้อ ถ้าเป็นข้อความให้เปลี่ยนมาเป็นตัวเลข ถ้าเป็นตัวเลขก็นำตัวเลขที่ผู้ตอบเลือกมารวมกรณี ข้อความเป็นความรู้สึกทางลบจะต้องกลับตัวเลขกันกับข้อที่ข้อความเป็นทางบวก การแปลคะแนน จะแปลจากผลรวมของทุกข้อก็ได้ เช่น แบบทดสอบมี 10 ข้อ มี 4 มาตรา สอบเสร็จแล้วหา คะแนนเฉลี่ยได้ 25.0 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 5.514 คะแนน จะต้องเทียบ คะแนนจากคนสอบได้ต่ำสุด 10 คะแนน สูงสุด 40 คะแนน แต่ถ้าอยากแปลผลให้เป็นตัวเลข มาตรา 4 ก็ให้เอาจำนวนข้อไปหารคะแนนเฉลี่ยและคะแนนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลออกมา จะเหมือนกับคะแนนของคนสอบเพียงข้อเดียว นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ได้คะแนนเฉลี่ย 2.50 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.5514 คะแนน

3.8 การหาคุณภาพอื่น ๆ เช่น การหาความเชื่อมั่น หาได้โดยสอบซ้ำ (Test-Retest) แบบทดสอบคู่ขนาน (Alternative Forms หรือ Parallel Forms) แบบหาความคงเส้นคงวา ภายใน (Internal Consistency) สำหรับการหาค่าความเชื่อมั่นแบบหาความคงเส้นคงวาภายในนั้น จะสอบเพียงครั้งเดียวแล้วหาค่าความแปรปรวนของแต่ละข้อและความแปรปรวนทั้งฉบับ โดยหาค่าความเชื่อมั่น สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

วิกเตอร์ (Victor, 1964 : 100) ได้กล่าวถึงวิธีการวัดความพึงพอใจไว้ว่า การวัดความพึงพอใจโดยทั่วไปจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ หรือใช้แบบสอบถาม การจะเลือกใช้วิธีใดนั้นขึ้นอยู่กับ กลุ่มตัวอย่างที่จะวัด เช่น กลุ่มบุคคลที่สามารถอ่านและเข้าใจสื่อทางภาษาได้ถึงจะใช้ แบบสอบถาม เพราะนอกจากจะประหยัดเวลาแล้ว ผู้ตอบยังมีอิสระที่จะตอบ ส่วนใหญ่ในกรณี ที่กลุ่มตัวอย่างไม่สามารถอ่านสื่อทางภาษาได้ จำเป็นต้องใช้วิธีการสัมภาษณ์ แต่ต้องแก้ปัญหา เรื่องความเป็นอิสระของผู้ตอบในด้านข้อคำถามนั้น บุคคลจะถูกถามถึงระดับพึงพอใจ หรือไม่พึงพอใจในสิ่งนั้น ๆ ในแง่มุมต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของเรื่องที่ต้องการจะศึกษา

สรุปได้ว่า การวัดความพึงพอใจของบุคคล คือการตรวจสอบความรู้สึกของบุคคล ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การตรวจสอบต้องเป็นระบบมีแบบแผนที่จัดเตรียมไว้ล่วงหน้า ใช้เครื่องมือ วัดหลายแบบและเลือกใช้ตามความเหมาะสมกับบุคคล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้วิจัยเกี่ยวกับเรื่อง ผลการใช้คู่มือการฝึกอบรม การสอบวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และสรุปเป็นแนวคิดและอ้างอิงในการสร้างเครื่องมือ ในการวิจัยในครั้งนี้ ดังนี้

1. งานวิจัยภายในประเทศ

ปรีชา เอติยัติ (2545 : 59) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ปัญหา และเปรียบเทียบสภาพปัญหาการจัดกิจกรรม การจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญโรงเรียนประถมศึกษา วิธีการดำเนินวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 158 คน ครูผู้สอนลูกเสือสามัญ จำนวน 158 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติ F-test ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดกิจกรรม ด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวมเห็นด้วยในระดับมาก การเรียนวิชาลูกเสือสามัญที่ได้ผลจะต้องใช้สื่อการเรียน ประกอบด้วย การวัดและประเมินผล โดยภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

มานิตย์ อยู่กรอบ (2545 : 64) ได้ศึกษาวิจัยการจัดกิจกรรมลูกเสือในนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองลูกเสือ 2) เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงาน ตามมาตรฐานการลูกเสือ 3) เพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานลูกเสือจำแนกตามขนาด โรงเรียน 4) เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานลูกเสือ จำแนกตามขนาดโรงเรียน 5) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานลูกเสือตามมาตรฐานของกองลูกเสือ การศึกษา ครอบคลุมมาตรฐาน 3 มาตรฐาน คือ มาตรฐานด้านการบริหาร ด้านการจัดกิจกรรมการสอน และด้านผู้เรียน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหาร และครูผู้สอน การเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงาน ตามเกณฑ์มาตรฐานของลูกเสือในภาพรวม ปรากฏว่า อยู่ในระดับกลาง 2) ปัญหาการดำเนินงาน ตามมาตรฐานผู้เรียนอยู่ในระดับน้อย 3) เมื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงาน ตามเกณฑ์ ทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

วีระพจน์ ภูพานเพชร (2545 : 63) ศึกษาค้นคว้าเรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียน การสอนลูกเสือสามัญ โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอนลูกเสือสามัญ จำนวน 65 คน ผลการศึกษาค้นคว้า ปรากฏว่า คู่มือการจัดกิจกรรมการสอนลูกเสือสามัญ โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยรวมและเน้นรายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านแนวคิดในการสร้างคู่มือ ด้านองค์ประกอบของคู่มือ และด้านการนำคู่มือไปใช้ในการจัดกิจกรรมการสอน มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของการใช้เกมในการสอนลูกเสือสามัญ คำชี้แจงการใช้คู่มือมีความชัดเจน เกมภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นสิ่งที่ดี ควรได้รับการอนุรักษ์ไว้ตลอดไป และเกมภูมิปัญญาท้องถิ่นใช้วัสดุอุปกรณ์น้อย และหาง่าย

ศิริรัตน์ รุ่งเรือง (2545 : 101) สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องจำนวนและตัวเลข สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสือ ผลการวิจัยพบว่า ได้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องจำนวนและตัวเลข ผ่านการประเมินและสมควรนำไปใช้เป็นหนังสือ อ่านเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และมีประสิทธิภาพ ดังนี้ นักเรียนทำ แบบทดสอบก่อนเรียนหลังการอ่านได้ผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 88.89 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ตัวแรก และนักเรียนสามารถทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ได้ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 90 ซึ่งสูง กว่าเกณฑ์มาตรฐานตัวหลัง แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.89/90.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้

นพนเรนทร ชัชวาล (2547 : 86) การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสไลด์ประกอบ เสียงเรื่อง วิวัฒนาการของลูกเสือโลกและลูกเสือไทยในกิจกรรมลูกเสือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ประชากรที่ใช้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโคกขมื่น อำเภอวังสะพุง จังหวัด เลย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 42 คน ทำการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพของ สไลด์กับนักเรียน 3 กลุ่ม พบว่า สไลด์ประกอบเสียงเรื่อง วิวัฒนาการของลูกเสือโลกและลูกเสือ ไทยในกิจกรรมลูกเสือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนได้

นิภาวรรณ วรภู (2547 : 102) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา เรื่อง ทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และหาประสิทธิภาพของหนังสือตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนเชียงแสนวิทยาคม อำเภอ เชียงแสน จังหวัดเชียงราย จำนวน 30 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) หนังสืออ่านเพิ่มเติม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ $90.28 / 81.83$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้

สุรรัตน์ ปติมานนท์ (2547 : 76) การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาลูกเสือ เรื่อง ธงและประเทศต่าง ๆ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านพุทธิพิสัย ของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับการเรียนปกติ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้รูปแบบ Randomized Control Group Posttest Only Design กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 40 คน โรงเรียนวัดลาดปลาเค้า เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานครที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 20 คน กลุ่มทดลองเรียนบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนส่วนกลุ่มควบคุมเรียนแบบปกติ สรุปผลการวิจัยพบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประสิทธิภาพเท่ากับ $86/92.67$ และนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รัตนา ศรีตระกูล (2549 : 103) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัย สาระพระพุทธศาสนา ศีลธรรมจริยธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเหล่าไฉ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม มีประสิทธิภาพ $90.12 / 82.16$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการเรียนสูงกว่าก่อนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิเชียร เกตุจันทร์ (2551 : 59) ได้ทำการวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง นกอ่านแผนที่ วิชาพิเศษลูกเสือสำรอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และเพื่อหาดัชนีประสิทธิผลการเรียนของนักเรียนจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไม่ต่ำกว่า 0.60 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท จำนวน 39 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบฝึกหัดระหว่างเรียน 4) แบบประเมินคุณภาพด้านเนื้อหา 5) แบบประเมินคุณภาพด้านมัลติมีเดีย ผลการวิจัยพบว่า 1) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ $85.33 / 89.83$ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 2) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาขึ้นมีดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ เท่ากับ 0.76 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ศุรศักดิ์ ปวะภูสะโก (2552 : 80) ได้ทำการวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาคู่มือการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์สากล 2 เรื่อง การปฏิบัติแซกโซโฟน ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นกลาง ปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 2) เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของคู่มือการสอนที่พัฒนาขึ้น 3) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยคู่มือการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์สากล 2 เรื่อง การปฏิบัติแซกโซโฟน 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อคู่มือการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์สากล 2 เรื่อง การปฏิบัติแซกโซโฟน ผลการวิจัยพบว่า 1) คู่มือการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์สากล 2 เรื่อง การปฏิบัติแซกโซโฟน ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 81.88 / 84.38 2) ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนด้วยคู่มือการสอนที่พัฒนาขึ้นมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.76 แสดงว่า หลังเรียนด้วยคู่มือการสอน นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนร้อยละ 76 3) นักเรียนที่เรียนด้วยคู่มือการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์สากล 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยคู่มือการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

กานดา กิจการนา (2553:56) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดทำคู่มือศึกษาเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ โดยใช้กระบวนการทางสิ่งแวดล้อมศึกษา สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา โรงเรียนตะกั่วทุ่งงานทวิวิทยาคม ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ พบว่า ก่อนดำเนินการเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 10.35 คะแนน ส่วนหลังการเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.75 คะแนน และเมื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยใช้ค่า t - test ที่ระดับนัยสำคัญ .05 2) ผลการประเมินความพึงพอใจคู่มือศึกษาเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ โดยใช้กระบวนการทางสิ่งแวดล้อมศึกษา ผลการประเมินเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า พึงพอใจระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 63.00 พึงพอใจระดับดี คิดเป็นร้อยละ 35.00 พึงพอใจระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 2.00

ธีรยุทธ ตุ่มมี (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องระเบียบแถว ตามกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนโคกคอนวิทยาคม ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.64 / 83.10 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ มีค่าเท่ากับ 0.6768 ลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

มีความพึงพอใจ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. งานวิจัยต่างประเทศ

แคทเธอรัล (Catheral. 1980 : 79 - A) ได้ทำการวิจัยเพื่อทำการประเมินผลความสามารถในการเลือกวิชาลูกเสือ พบว่าการประเมินผลโปรแกรมการจัดวิชาลูกเสือของอเมริกา ระหว่างโครงการนำร่อง และนำร่อง 2 ปี ในพื้นที่ 2 แห่งของภาคตะวันตก เพื่อเป็นการกำหนดนโยบายหรือตัดสินใจว่า เด็กชายวัย 14-15 ปี ควรจะได้รับการจูงใจเข้าสู่โปรแกรมการจัดวิชาลูกเสือซึ่งใช้วิธีที่ทำสลับกันมา ผลจากการศึกษา 3 ครั้ง ในระหว่างโครงการนำร่องวิชาลูกเสือที่นำมาใช้ในการจูงใจให้เด็กชายวัย 14-15 ปีทำให้เขาสนใจและพอใจ วิธีนี้สรุปผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าวิชาลูกเสือไม่ได้ขึ้นอยู่กับมารับสมาชิกใหม่หรือการรักษาจำนวนสมาชิกให้คงอยู่ แต่ขึ้นกับการฝึกอบรม การสร้างความสนใจต่อวิชาลูกเสือมากกว่า

คลีนเฟลด์ (Kleinfeld. 1983 : 48 - 52) ได้เสนอบทวิจัยต่อสมาคมวิจัการศึกษาของสหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ 13 เมษายน 1983 ที่แคนาดา สรุปว่า ความรับผิดชอบการช่วยเหลือสังคม การบริการต่าง ๆ เป็นแนวทางและพื้นฐานสำคัญในการเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่จากการสังเกตและสำรวจหน่วยงานที่รับผิดชอบลูกเสือ - เนตรนารี สมาชิกและผู้ปกครอง 2 สโมสร ลูกเสือ 2 กอง และเนตรนารี 2 กอง พบว่าหน่วยงานที่ช่วยเหลือสังคมมีความรับผิดชอบ บริหารงานดี จะเป็นพื้นฐานในการวางรากฐานชีวิต จะประสบผลสำเร็จแต่ที่สำคัญจะต้องสอนอย่างจริงจัง มีประสบการณ์และความชำนาญ ในการสอน ต้องมีการวางแผนและจัดโปรแกรมการทำงานให้กับลูกเสือที่มีความพร้อม มีความตั้งใจจริง มีความรับผิดชอบสูง ซึ่งผู้ปกครองและเด็กจะชอบมาก เพราะมีจุดมุ่งหมายจะช่วยเหลือและบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น

ซิงควิน (Shinkwin. 1983 : 145) ได้ศึกษาบทบาทของผู้กำกับลูกเสือที่มีต่อการพัฒนาองลูกเสือ ที่มหาวิทยาลัยลาซกา พบว่า ผู้กำกับลูกเสือที่มีความเมตตา กรุณาเห็นอกเห็นใจ เข้าใจในกิจการลูกเสือ เป็นอย่างดี อารมณ์ดีสนุกสนาน มีการวางแผนแบ่งกลุ่มการเรียนรู้ ออกเป็นกลุ่ม ๆ สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้นายหมู่ลูกเสือและสมาชิกที่อายุน้อย ยังไม่มีความพร้อมและผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้ได้รับการช่วยเหลือและแก้ไข ตรงข้ามกับผู้กำกับลูกเสือที่ไม่มีหลักจรรยาบรรณในจิตใจ ไม่มีความมั่นใจจัดตั้งกองลูกเสือประชุมเจียบ ๆ เครื่องขริมเกินไป จะพัฒนาองลูกเสือได้น้อยกว่าผู้กำกับลูกเสือที่มีลักษณะดังกล่าว

ดีน (Dean. 1993 : 2713 - A) ได้ศึกษาประวัติประวัติขบวนการลูกเสือในอเมริกา จากเริ่มแรกในปี ค.ศ. 1910 จนถึงปี ค.ศ. 1990 นับจากเมื่อขบวนการลูกเสือเข้ามาในอเมริกา จนถึงปัจจุบัน ผู้ก่อตั้งและผู้นำขบวนการนี้ได้พิจารณาเห็นว่า การลูกเสือเป็นการศึกษา

และเป็นโปรแกรมการสร้างนิสัยบุคคลที่เข้าถึงเด็กชายประมาณ 1 คนในทุก 4 คนจากจำนวนประชากรวัยลูกเสือ แต่การลูกเสือส่วนใหญ่ถูกปล่อยปละละเลยจากโรงเรียนของเราที่มีการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและสถาบันการศึกษาในอเมริกา การศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นการลูกเสือและมุ่งบอกเล่าว่าการลูกเสือเกี่ยวกับอะไรทั้งหมดนั้น และพบว่า การลูกเสือมีอยู่ 3 ส่วน คือ การลูกเสือจากปี ค.ศ. 1910 จนถึงตอนเริ่มสงครามโลกครั้งที่ 2 ในปี ค.ศ. 1942 เรื่องราวที่เขียนขึ้นจากความทรงจำของผู้เขียน ซึ่งทำหน้าที่เป็นนักวิชาชีพลูกเสือ ปี ค.ศ. 1943-1972 การลูกเสือระหว่างที่อยู่ในการกำกับดูแลของ อัลเดน บาร์เบอร์ (Alden Barber) ซึ่งเป็นผู้บัญชาการลูกเสือในปี ค.ศ. 1973 และผู้สืบทอดต่อจากเขาจนถึงปี 1990

เคลเลอร์มานน์ (Kellermann. 1999 : 4055 - A) ได้ศึกษาเพื่อปริทัศน์โปรแกรมกระบวนการลูกเสือรุ่นเล็ก และลูกเสือรุ่นกลาง โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกต และการสำรวจ และเพื่อกำหนดว่าโปรแกรมเหล่านี้มีผลกระทบต่อความสำเร็จของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนในสภาพแวดล้อมของโรงเรียนทั่วไปหรือไม่ นอกจากนี้ที่ปริทัศน์บันทึกและเอกสารสำคัญของโรงเรียนยังได้ให้ข้อมูลประกอบที่ช่วยกำหนดข้อสรุปของโครงการวิจัยครั้งนี้ด้วย ผลการศึกษาพบว่า โปรแกรมการศึกษาหลายโปรแกรมที่ไม่ใช่โปรแกรมแบบดั้งเดิม ซึ่งรวมถึงการเน้นการพัฒนาตัวบุคคลและการเคารพตนเองนั้นมีผลกระทบทางบวกต่อความสามารถของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน ที่จะปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนทั่วไป อย่างไรก็ตามข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ยังพบด้วยว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องในกิจการลูกเสือไม่จำเป็นต้องเชื่อได้ว่า จะมีความสำเร็จทางการเรียนที่ปรับปรุง ซึ่งมีส่วนร่วมในโปรแกรมลูกเสือ

ฟรานซิส (Francis. 2002 : 538) ได้ทำการศึกษาลูกเสือและสมาชิก 4 - H ของรัฐยูตาห์ เพื่อกำหนดผลกระทบที่การเข้าเกี่ยวข้องในองค์กรเยาวชนที่มีต่อภาวะผู้นำและการพัฒนาทักษะชีวิตของบุคคลเหล่านี้ ในการศึกษาใช้แบบวัดภาวะผู้นำของเยาวชนและการพัฒนาทักษะชีวิตที่ ดอร์มันดี (Dormondy) และ ซีเวอร์ (Seevers) ได้พัฒนาขึ้น ผลการศึกษาปรากฏดังนี้ คะแนนจากแบบวัดเฉลี่ยของลูกเสือเท่ากับ 69.65 และเท่ากับ 69.14 สำหรับสมาชิก 4 - H ผู้ร่วมวิจัยใน 4 - H นี้ให้เห็นว่าได้ประโยชน์ปานกลางถึงมากในทุกด้านของการสำรวจที่วัดด้วยแบบวัดภาวะผู้นำของเยาวชน และการพัฒนาทักษะชีวิต ยกเว้นหนึ่งด้านคือ สามารถกำหนดความต้องการ ซึ่งสมาชิกเหล่านี้ให้คะแนนเป็นประเภทที่มีการพัฒนาเล็กน้อย ผลการวิเคราะห์แบบสำรวจเป็นรายข้อพบว่า คะแนนเฉลี่ยด้านภาวะผู้นำและทักษะชีวิตสูงที่สุดสามอันดับแรก ได้แก่ มีบุคลิกภาพเป็นกันเอง เข้ากับคนอื่น ๆ ได้ และเคารพคนอื่น ส่วนข้อที่ได้คะแนนเฉลี่ยด้านภาวะผู้นำและทักษะชีวิตต่ำที่สุด ได้แก่ รู้จักกาลเทศะ ใช้การคิดที่มีเหตุผล และกำหนด

ความต้องการได้

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า การฝึกอบรมลูกเสือ - เนตรนารี ช่วยให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง ปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบวินัย มีความอดทน มีความสามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเมื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ยืนยันได้ว่า กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับพัฒนาเยาวชนในทุกด้าน ใช้เป็นเครื่องมือในการปลูกฝังพฤติกรรมเยาวชนให้สามารถพัฒนาตนเองทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม และยังพบว่า กลุ่มีการฝึกอบรมสามารถเป็นนวัตกรรมเพื่อใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ลูกเสือ - เนตรนารี ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ และมีความสุขในการเรียนรู้ ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่า กลุ่มีการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สามารถใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนที่เหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือนักเรียนที่สมัครเป็นลูกเสือ - เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสำโรง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานุริรัมย์ เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 45 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนที่สมัครเป็นลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนวัดสำโรง ตำบลสำโรง อำเภอปลวกแดง จังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานุริรัมย์ เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 25 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ดังนี้

1. คู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 3 เล่ม ได้แก่ เล่มที่ 1 วิชานักผจญภัย เล่มที่ 2 วิชานักเดินทางไกล และเล่มที่ 3 วิชาผู้จัดการค่ายพักแรมผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

2. แผนการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 12 แผน ใช้ควบคู่กับคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 3 เล่ม ดังนี้

- 2.1 วิชานักผจญภัย จำนวน 4 แผน
- 2.2 วิชานักเดินทางไกล จำนวน 4 แผน
- 3.3 วิชาผู้จัดการค่ายพักแรม จำนวน 4 แผน

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการฝึกอบรม เป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ใช้ทดสอบความรู้ตามเนื้อหาในการฝึกอบรมตามคู่มือฝึกอบรมฯ ทั้ง 3 เล่ม ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จำนวน 60 ข้อ ใช้จริง 30 ข้อ

4. แบบสอบถามความพึงพอใจของลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ที่มีต่อคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดสำโรง ข้อบังคับลูกคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วย การปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2528 เครื่องหมายสายของยศ และเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

1.2 ศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

1.3 สร้างคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ฉบับร่าง โดยกำหนดเค้าโครงเนื้อหาของคู่มือแต่ละเล่ม โดยให้สอดคล้องกับวัยของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และมีความเชื่อมโยงกับความเป็นท้องถิ่น จำนวน 3 เล่ม ดังนี้

- 1.3.1 เล่มที่ 1 วิชานักผจญภัย
- 1.3.2 เล่มที่ 2 วิชานักเดินทางไกล
- 1.3.3 เล่มที่ 3 วิชาผู้จัดการค่ายพักแรม

1.4 นำคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ฉบับร่าง เสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและนำไปปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอแนะ

1.5 นำคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ที่ปรับปรุงแก้ไข ขอบกพร่องแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมเกี่ยวกับ ความเที่ยงตรงตามโครงสร้างและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำข้อมูลของคำตอบมาหาดัชนี ความสอดคล้อง IOC มีค่าตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไปถือว่า นำไปใช้ได้ (สมนึก ภัททิยธานี. 2549 : 22)

1.6 นำคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ไปดำเนินการหาค่า ประสิทธิภาพตามความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการและผลลัพธ์ โดยเฉลี่ย 80/80 ตามลำดับ ขั้นตอนดังนี้

1.6.1 การหาประสิทธิภาพเป็นรายบุคคล (1 : 1)

ขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยนำคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ไปทดลองกับลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนบ้านเสม็ด ตำบลตำโรง อำเภอปลื้มผลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 3 คน คือ นักเรียน เรียนเก่ง 1 คน นักเรียนเรียนปานกลาง 1 คน นักเรียนเรียนอ่อน 1 คน ในขณะทำการทดลอง ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนอย่างใกล้ชิด แล้วบันทึกพฤติกรรมของผู้เรียนและซักถามนักเรียนแต่ละคนถึงความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา ขนาดของตัวหนังสือไม่เหมาะสมกับวัย ของนักเรียน และได้ปรับปรุงเนื้อหาสาระที่มีมากเกินไป รวมทั้งการนำเสนอเนื้อหาสาระต่าง ๆ ไม่น่าสนใจ จึงปรับปรุงแก้ไขให้มีความกระชับชัดเจนยิ่งขึ้น เก็บข้อมูลนำมาวิเคราะห์ความเหมาะสมของเนื้อหา เวลา แล้วสรุปผลการทดลองเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปใช้ในการทดลองครั้งต่อไป

1.6.2 การหาประสิทธิภาพเป็นกลุ่ม (1 : 10)

ขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยนำคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่แก้ไข ขอบกพร่องแล้วไปทดลองกับลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่ใช่กลุ่ม ตัวอย่าง โรงเรียนบ้านเสม็ด ตำบลตำโรง อำเภอปลื้มผลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 10 คน คือ นักเรียนเรียนเก่ง 3 คน นักเรียนเรียนปานกลาง 4 คน นักเรียนเรียนอ่อน 3 คน ในขณะ ทำการทดลองผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมการเรียนและการทำกิจกรรมของนักเรียน แล้วทำการ ทดสอบเก็บคะแนนระหว่างเรียนจากใบกิจกรรมแบบทดสอบย่อย เพื่อหาประสิทธิภาพ กระบวนการ (E_1) และทดสอบหลังเรียนเพื่อหาประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E_2) ผลปรากฏว่า มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 70.32 / 71.85 ยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และพบว่า การเรียบเรียงคำ บางคำไม่สละสลวย ขอบกพร่องดังกล่าวส่งผลกระทบต่อ การสื่อสาร ทำให้นักเรียนรู้และเข้าใจ เนื้อหาสาระรวมทั้งแนวปฏิบัติตามคลาดเคลื่อนได้ จึงปรับปรุงในส่วนที่บกพร่อง เพื่อนำไปใช้ ในการทดลองภาคสนามต่อไป (ดังปรากฏในภาคผนวก ซ หน้า 212)

1.6.3 การดำเนินการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพภาคสนาม

ขั้นตอนนี้ เป็นการดำเนินการเหมือนการสอนในสถานการณ์จริง โดยผู้วิจัย นำคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ แผนการจัดการฝึกอบรมและแบบทดสอบที่แก้ไขข้อบกพร่องแล้วไปทดลองกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเสม็ด ตำบลลำโรง อำเภอปลื้มผลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วทำการทดสอบเก็บคะแนนระหว่างเรียนจากใบกิจกรรมแบบทดสอบย่อย เพื่อหาประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1) และทดสอบหลังเรียนเพื่อหาประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E_2) ผลปรากฏว่า มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 85.22 / 84.00 (ดังปรากฏในภาคผนวก ข หน้า 213 - 214)

1.7 นำคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ที่ผ่านการทดลองและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ ลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดลำโรง อำเภอปลื้มผลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 25 คน

2. การสร้างแผนการฝึกอบรมคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 ศึกษามาตรฐาน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และเวลาในการจัดกิจกรรม

2.3 จัดทำกำหนดการฝึกอบรมแต่ละแผนการฝึกอบรม

2.4 กำหนดหัวข้อในการเขียนแผนการฝึกอบรมแต่ละครั้ง ดังนี้

2.4.1 สาระสำคัญ

2.4.2 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

2.4.3 จุดประสงค์การเรียนรู้

2.4.4 สาระการเรียนรู้

2.4.5 กิจกรรมการฝึกอบรม

2.4.6 สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

2.4.7 การวัดและประเมินผล

2.4.8 กิจกรรมเสนอแนะ

2.4.9 ข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

2.4.10 บันทึกผลหลังการจัดการฝึกอบรม

2.5 เขียนแผนการฝึกอบรมใช้ควบคู่กับคู่มือวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ฉบับต้นร่าง นำแผนการฝึกอบรมเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ เสนอแนะในด้านสาระสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล แล้วนำไปปรับปรุง แก้ไข

2.6 นำแผนการฝึกอบรมฯ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ และปรับปรุง แก้ไขตามข้อเสนอแนะผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

2.6.1 นายสุวรรณ ภาณี วุฒิกการศึกษา ค.ม. (บริหารการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านแสงโทน ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยและสถิติ

2.6.2 นายบรรพต ศิริถาวรวงศ์ วุฒิกการศึกษา ค.ม. (หลักสูตรและการสอน) ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ สาขาลูกเสือ - เนตรนารี โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรการสอน

2.6.3 นายประเสริฐ เกื้อประโคน วุฒิกการศึกษา ค.ม. (หลักสูตรและการสอน) ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ สาขาลูกเสือ - เนตรนารี โรงเรียนบ้านตะโกตาพิ ผู้เชี่ยวชาญด้านนวัตกรรมและการวัดและประเมินผล

การตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ เป็นการตรวจสอบเกี่ยวกับความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยนำข้อมูลจากการตอบมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item - Objective Congruence) หรือ IOC มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์ การประเมิน (สมนึก ภัททิยธานี. 2549 : 22)

3. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการใช้คู่มือ การฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามลำดับ ขั้นตอนดังนี้

3.1 ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดย เรียงลำดับเนื้อหาและความสำคัญ จากนั้นนำมาเขียนเป็นข้อทดสอบ ลักษณะของแบบทดสอบ เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยให้ครอบคลุมตามเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 60 ข้อ ใช้จริง จำนวน 30 ข้อ

3.2 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้น เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยาลัย
เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมของแบบทดสอบ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
ข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะ นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแล้ว เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษา
วิทยาลัยอีกครั้งหนึ่ง เพื่อพิจารณาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องอีกครั้งหนึ่ง

3.3 นำแบบทดสอบ เสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่าง
เนื้อหาในแบบทดสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง วิเคราะห์ข้อมูล การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง
ระหว่างข้อสอบกับเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัด โดยใช้สูตร IOC (สมนึก ภัททิยธนี,
2549 : 22) เพื่อหาผลรวมของคะแนนแต่ละข้อของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยเพื่อค
ดัชนีความสอดคล้อง และพิจารณาคัดเลือกข้อสอบที่มีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ .50 ขึ้นไป เป็นข้อสอบ
ที่มีความสอดคล้อง นำไปใช้ได้ (ดังปรากฏในภาคผนวก ฉ หน้า 198 - 200)

3.4 นำแบบทดสอบที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข
ข้อบกพร่องอีกครั้งหนึ่ง แล้วนำไปทดสอบกับลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ที่เคยฝึกอบรม
โดยใช้คู่มือการฝึกอบรมการสอบวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ โรงเรียนบ้านเสม็ด อำเภอ
พลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนน โดยให้ 1 คะแนน
สำหรับข้อที่ตอบถูก และให้ 0 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบผิด หรือไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า
1 ตัวเลือกในข้อเดียวกัน เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบ โดยกำหนดคุณลักษณะ
ของแบบทดสอบเพื่อประเมินตามเกณฑ์ต่อไปนี้

3.4.1 วิเคราะห์ค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) รายข้อ โดยคัดเลือก
ข้อสอบที่มีความยาก ตั้งแต่ 0.20 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.20 - 1.00
(บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 81 - 86) ของคู่มือการฝึกอบรม จำนวน 30 ข้อ (ดังปรากฏในตาราง
ภาคผนวก ช หน้า 208)

3.4.2 นำแบบทดสอบที่ผ่านการวิเคราะห์รายข้อไปหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ
โดยวิธีการเวท (Lovett) โดยกำหนดเกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่ยอมรับได้ ควรมีค่า
มากกว่า 0.70 จึงจะเป็นแบบทดสอบที่ความเชื่อมั่น (สมนึก ภัททิยธนี. 2549 : 230) ได้ค่าความ
เชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ เท่ากับ 0.9766 (ดังปรากฏในตารางภาคผนวก ช หน้า 210)

3.5 จัดพิมพ์ข้อสอบที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ที่มีต่อคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามลำดับขั้นตอนดังนี้

4.1 ศึกษา นิยาม ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา มาสร้างแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 15 ข้อ โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

4.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นจึงให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม ตรวจสอบความเหมาะสมเชิงประจักษ์ (Face Validity) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ โดยแบบประเมินที่ใช้ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผลปรากฏว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (ดังปรากฏในตารางภาคผนวก ฉ หน้า 200 - 201)

4.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดลำโรง อำเภอลับแล พลาชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูร์รัมย์ เขต 2 จำนวน 25 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) และดำเนินการตามแบบแผน ผู้วิจัยใช้รูปแบบของการทดลองแบบ One Group Pretest - Posttest Design (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 67 - 68) ดังแสดงในตาราง 3.1 ดังนี้

ตาราง 3.1 แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest - Posttest Design

กลุ่ม	Pre-test	Treatment	Post-test
กลุ่มทดลอง	T ₁	X	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

T₁ หมายถึง การทดสอบก่อนการทดลอง Pretest

X หมายถึง การทดลองโดยใช้คู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

T₂ หมายถึง การทดสอบหลังทดลอง Posttest

2. การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มตัวอย่างเป็นลูกเสือ- เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนวัดลำโรง ตำบลลำโรง อำเภอลับพลายชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 25 คน ใช้เวลาในการทดลอง 12 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง ได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดลำโรง อำเภอลับพลายชัย จังหวัดบุรีรัมย์

2.2 ดำเนินการใช้คู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ให้แก่ ลูกเสือ- เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนวัดลำโรง ตำบลลำโรง อำเภอลับพลายชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ดังนี้

2.2.1 ทำการทดสอบก่อนการใช้คู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (Pretest) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่สร้างขึ้นทำการทดสอบก่อนฝึกอบรมตามคู่มือการฝึกอบรม จำนวน 30 ข้อ

2.2.2 ดำเนินการทดลองตามขั้นตอนการใช้คู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.2.3 เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังการใช้คู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดิม และสอบถามความพึงพอใจของลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ที่มีต่อคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตาราง 3.2 กำหนดการสอน โดยคู่มือการฝึกอบรมวิชาชีพเสวกเสื่อสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสื่อ -
เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วัน เดือน ปี	เนื้อหา/ กิจกรรม	เวลา/ ชั่วโมง
2 มกราคม 2556	ทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ	1
3 มกราคม 2556	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง หลักการผจญภัย	1
4 มกราคม 2556	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน	1
9 มกราคม 2556	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การใช้เข็มทิศและการปฏิบัติงานในเวลาากลางคืน	1
10 มกราคม 2556	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การขว้างหรือโยนเชือก การไต่เชือกและโรยตัว	1
11 มกราคม 2556	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง หลักการเดินทางไกลและการเลือกเส้นทางเดินทางไกล	1
16 มกราคม 2556	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง การบรรจุสิ่งของลงในเครื่องหลัง	1
17 มกราคม 2556	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง การใช้แผนที่ทางราชการและการทำเครื่องใช้ในการเดินทางไกล	1
18 มกราคม 2556	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง การอนามัยส่วนบุคคลและการทำสมุดปฐุม	1
23 มกราคม 2556	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง การก่อกองไฟ การกางและเก็บเต็นท์	1
24 มกราคม 2556	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง การระวังรักษาอาหาร น้ำดื่มและการกำจัดขยะ	1
25 มกราคม 2556	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 เรื่อง การเลือกสถานที่ตั้งค่ายพักแรม	1

ตาราง 3.2 (ต่อ)

วัน เดือน ปี	เนื้อหา / กิจกรรม	เวลา / ชั่วโมง
30 มกราคม 2556	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 เรื่อง เครื่องมือเครื่องใช้ในการอยู่อาศัยพักแรม	1
31 มกราคม 2556	ทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ฉบับเดิม จำนวน 30 ข้อ และตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ	1

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากการทดสอบก่อนและหลังการใช้คู่มือการฝึกอบรมวิชาชีพพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. หาประสิทธิภาพของคู่มือการฝึกอบรมวิชาชีพพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ตามเกณฑ์ 80/80 โดยการหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพของผลสัมฤทธิ์ (E_2)
3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการทดสอบค่าสถิติ (Dependent Sample t-test) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05
4. หาค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) โดยการหาผลต่างของคะแนนรวมทดสอบหลังเรียนและก่อนเรียน กับคะแนนเต็มทั้งหมด
5. วิเคราะห์ความพึงพอใจของลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ที่มีต่อคู่มือการฝึกอบรมวิชาชีพพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ โดยแปลความหมายความหมายค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ต่อไปนี้(สมนึก ภัททิยธนี. 2541 : 37 - 53)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50 - 5.00	มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49	มีความพึงพอใจในระดับมาก
2.50 - 3.49	มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	มีความพึงพอใจในระดับน้อย
1.00 - 1.49	มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 การหาค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 122)

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการเปลี่ยนแปลงให้เป็นร้อยละ
	n	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 การหาค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 123 - 124)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	X	แทน	ข้อมูล
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนของข้อมูลทั้งหมด

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 126)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	ข้อมูลแต่ละตัว
	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 การหาค่าความเที่ยงตรง ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC โดยใช้สูตร ดังนี้ (สมนึก กัททิษณี. 2549 : 22)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหาหรือระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2.2 การหาค่าความยากง่าย (Difficulty) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของกลุ่มมือการฝึกอบรมวิชาชีพพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดลำโรง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานบุรีรัมย์ เขต 2 (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 97)

$$p = \frac{RU + RI}{2f}$$

เมื่อ	p	แทน	ค่าความยากง่าย
	R	แทน	จำนวนผู้ตอบถูกทั้งหมด (ซึ่งเท่ากับ RU + RI)
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ (ซึ่งเท่ากับ 2f)
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ
	f	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงหรือในกลุ่มต่ำ ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน
	RU	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบข้อนั้นถูก
	RI	แทน	จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบข้อนั้นถูก

2.3 การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ของคู่มือการฝึกอบรมวิชาชีพเสถียรสูงสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสำโรง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยใช้สูตร ดังนี้
(บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 98)

$$r = \frac{RU - RI}{f}$$

เมื่อ	r	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	f	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงหรือในกลุ่มต่ำ ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน
	RU	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบข้อนั้นถูก
	RI	แทน	จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบข้อนั้นถูก

2.4 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้
สูตร วิธีการของ Lovett (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 112)

สูตร

$$r_{cc} = 1 - \frac{K \sum X_i - \sum X_i^2}{(K - 1) \sum (X_i - C)^2}$$

เมื่อ	r_{cc}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	K	แทน	จำนวนข้อสอบ
	X_i	แทน	คะแนนสอบแต่ละคน
	C	แทน	คะแนนเกณฑ์หรือจุดตัดของแบบทดสอบ

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การหาประสิทธิภาพของกลุ่มการฝึกอบรมวิชาชีพถูกเลือกสามัญรุ่นใหญ่โดยใช้สูตร (กรมวิชาการ. 2545 : 57 - 58)

$$\text{สูตร } E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100$$

เมื่อกำหนดให้

E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
$\sum X$	แทน	คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการวัดระหว่างเรียน
A	แทน	คะแนนเต็มจากการวัดระหว่างเรียน
N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

$$\text{สูตร } E_2 = \frac{\sum F}{N} \times 100$$

E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ได้จากคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมด
-------	-----	---

$\sum F$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของการทำแบบทดสอบหลังเรียนของผู้เรียน
----------	-----	---

B	แทน	คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียน
-----	-----	-----------------------------

N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด
-----	-----	----------------------

3.2 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียน (Pretest) และหลังเรียน (Posttest) โดยใช้สถิติ t-test (พิสนุ พงศ์ศรี. 2552 : 174) ใช้สูตรดังนี้

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤติเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
	D	แทน	ผลต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่
	$\sum D$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของผลต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่
	$\sum D^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของผลต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่ยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน

3.3 การหาค่าดัชนีประสิทธิผลของนักเรียน (Effectiveness Index : E.I.)

ใช้สูตร ดังนี้ (เพชฌุ กิจระการ. 2544 : 44)

สูตร

$$E.I. = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน} - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}{(\text{จำนวนผู้เรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}$$

เมื่อ E.I. แทน ค่าดัชนีประสิทธิผล

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการใช้คู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมาย และการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลให้ถูกต้อง ตลอดจนการสื่อความหมายข้อมูลที่ตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
E_1	แทน	คะแนนเฉลี่ยร้อยละของนักเรียนระหว่างเรียน
E_2	แทน	คะแนนเฉลี่ยร้อยละของนักเรียนทุกคนที่ได้คะแนนแบบทดสอบหลังเรียน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤต เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และแปลความหมายตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 80 / 80

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการใช้คู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลหลังจากการจัดกิจกรรมในแต่ละเล่มเสร็จสิ้นลง ผลปรากฏดังตาราง 4.1

ตาราง 4.1 ประสิทธิภาพของคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ-เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยภาพรวม

รายการคะแนน	คะแนนเต็ม	\bar{X}	ร้อยละ
ประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1)	100	81.46	81.46
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	30	25.08	83.60
ประสิทธิภาพของคู่มือการฝึกอบรม (E_1 / E_2) เท่ากับ 81.46 / 83.60			

จากตาราง 4.1 พบว่า พบว่า ประสิทธิภาพของคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (E_1) ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (E_2) โดยภาพรวม เท่ากับ 81.46 / 83.60 ดังนั้นคู่มือการฝึกอบรมลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ หลักสูตรเครื่องหมายลูกเสือโลก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.46 / 83.60 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80

ตาราง 4.2 ประสิทธิภาพของกระบวนการจากการเรียนด้วยคู่มือการฝึกอบรมวิชาชีพ
ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
จำแนกรายเล่ม

คู่มือการฝึกอบรมฯ เล่มที่	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ ภาคปฏิบัติ	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ ภาคทฤษฎี	รวมเฉลี่ย
1. วิชานักผจญภัย	80.35	82.48	81.37
2. วิชานักเดินทางไกล	81.05	80.20	81.12
3. วิชาผู้จัดการค่ายพักแรม	81.80	82.00	81.90
ประสิทธิภาพ (E₁)	81.06	81.56	81.46

จากตาราง 4.2 พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการจากการเรียนด้วยคู่มือการฝึกอบรมวิชาชีพลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่ามีค่าประสิทธิภาพ (E₁) เท่ากับ 81.46 เมื่อจำแนกรายเล่ม พบว่า เล่มที่ 1 วิชานักผจญภัย มีค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 81.37 เล่มที่ 2 วิชานักเดินทางไกล มีค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 81.12 และเล่มที่ 3 วิชาผู้จัดการค่ายพักแรม มีค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 81.90

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยคู่มือการฝึกอบรมวิชาชีพลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลปรากฏดังตาราง 4.3

ตาราง 4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการเปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนและหลัง
การฝึกอบรม โดยใช้คู่มือการฝึกอบรมวิชาชีพลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่สำหรับลูกเสือ -
เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยภาพรวม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	\bar{X}	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	18.00	2.39	2.117	0.000
หลังเรียน	25.08	2.09		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลัง การฝึกอบรม เมื่อเปรียบเทียบด้วย t-test พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 (Sig = 0.000)

ตาราง 4.4 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยใช้ คู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญ รุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวนรายคน

เลขที่	ก่อนฝึกอบรม		หลังฝึกอบรม		D	D ²
	X	X ²	X	X ²		
1	18	324	22	484	4	16
2	15	225	23	529	8	64
3	16	256	25	625	9	81
4	14	196	22	484	8	64
5	13	169	21	441	8	64
6	17	289	24	576	7	49
7	18	324	26	676	8	64
8	16	256	23	529	7	49
9	17	289	25	625	8	64
10	15	225	22	484	7	49
11	20	400	27	729	7	49
12	21	441	27	729	6	36
13	19	361	26	676	7	49
14	19	361	26	676	7	49
15	23	529	28	784	5	25
16	21	441	27	729	6	36
17	17	289	25	625	8	64
18	18	324	26	676	8	64
19	20	400	27	729	7	49
20	21	441	26	676	5	25
21	20	400	28	784	8	64

ตาราง 4.4 (ต่อ)

เลขที่	ก่อนฝึกอบรม		หลังฝึกอบรม		D	D ²
	X	X ²	X	X ²		
22	19	361	25	625	6	36
23	18	324	24	576	6	36
24	17	289	24	576	7	49
25	18	324	28	784	10	100
N = 20	$\sum X$	$\sum X^2$	$\sum X$	$\sum X^2$	$\sum D$	$\sum D^2$
	450	8,238	627	15,827	177	1,295
	$\bar{X} = 18.00$		$\bar{X} = 25.08$		t = 2.117*	
	S.D. = 2.39		S.D. = 2.06			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.4 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม ตามคู่มือการฝึกอบรมวิชาชีพลูกเรือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเรือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ พบว่า คะแนนทดสอบก่อนการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ย 18.00 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.39 คะแนนทดสอบหลังการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ย 25.08 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.06

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนการฝึกอบรมกับคะแนนทดสอบหลังการฝึกอบรม ด้วย t-test พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลคู่มือการฝึกอบรมวิชาชีพลูกเรือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเรือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลปรากฏดังตาราง 4.5

ตาราง 4.5 ค่าดัชนีประสิทธิผลของกลุ่มการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับ
ลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จำนวนนักเรียน (คน)	ผลรวมคะแนนทดสอบก่อนเรียน (30)	ผลรวมคะแนนทดสอบหลังเรียน (30)
25	450	627

คำนวณด้วยสูตรดังนี้

$$E.I. = \frac{\text{คะแนนรวมจากแบบทดสอบหลังเรียน} - \text{คะแนนรวมจากแบบทดสอบก่อนเรียน}}{\text{ผลคูณของคะแนนเต็มกับจำนวนคน} - \text{คะแนนรวมจากแบบทดสอบก่อนเรียน}}$$

$$= \frac{627-450}{(30 \times 25) - 450}$$

$$= \frac{177}{750 - 450}$$

$$= \frac{177}{300}$$

$$= 0.59$$

จากตาราง 4.5 ดัชนีประสิทธิผลของกลุ่มการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ 0.59 แสดงว่าลูกเสือ - เนตรนารี ที่ใช้กลุ่มการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบการฝึกอบรม มีความรู้เพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.59 หรือคิดเป็น ร้อยละ 59.00

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการ
ใช้กลุ่มการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ผลปรากฏดังตาราง 4.6

ตาราง 4.6 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการใช้คู่มือการฝึกอบรม
วิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำแนกรายข้อ

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
1. การใช้คู่มือการฝึกอบรมทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจที่จะเรียน	4.80	0.41	มากที่สุด
2. ข้าพเจ้ามีความสุขเมื่อได้ทำกิจกรรมในคู่มือการฝึกอบรม	4.88	0.33	มากที่สุด
3. ความรู้ที่ได้รับจากการเรียน โดยใช้คู่มือการฝึกอบรมมีความทันสมัย	4.72	0.46	มากที่สุด
4. คู่มือการฝึกอบรมทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น	4.80	0.41	มากที่สุด
5. กิจกรรมในคู่มือการฝึกอบรมส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	5.00	0.00	มากที่สุด
6. กิจกรรมในคู่มือการฝึกอบรมกระตุ้นและท้าทายให้ข้าพเจ้าอยากรู้ อยากเห็น	4.80	0.41	มากที่สุด
7. การเรียนโดยใช้คู่มือการฝึกอบรมทำให้มีทักษะลูกเสือดีขึ้น	5.00	0.00	มากที่สุด
8. กิจกรรมในคู่มือการฝึกอบรม ทำให้ผู้เรียนตั้งใจทำกิจกรรมอย่างดี	4.72	0.46	มากที่สุด
9. การเรียนโดยใช้คู่มือการฝึกอบรม ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วย ตนเองและสามารถทบทวนบทเรียนได้	4.80	0.41	มากที่สุด
10. การเรียนโดยใช้คู่มือการฝึกอบรมเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจชวนให้ ติดตาม ไม่น่าเบื่อหน่าย	5.00	0.00	มากที่สุด
11. กิจกรรมที่นำมาใช้ในคู่มือการฝึกอบรมเหมาะสมกับเวลาที่กำหนด	4.80	0.41	มากที่สุด
12. คู่มือการฝึกอบรมมีกิจกรรมใหม่ ๆ ที่ท้าทายมาสอดแทรกใน การเรียนการสอน ช่วยให้เกิดการเรียนตามจุดประสงค์	4.88	0.33	มากที่สุด
13. คู่มือการฝึกอบรมช่วยให้ผู้เรียนแก้ปัญหา หรือแนวทางไปสู่ ความสำเร็จในการทำกิจกรรมด้วยตนเอง หรือเป็นกลุ่ม	4.92	0.41	มากที่สุด
14. คู่มือการฝึกอบรมช่วยให้ผู้เรียนทุกคนเป็นผู้ค้นพบคำตอบ หรือทำ กิจกรรมสำเร็จด้วยตนเองหรือร่วมกันเป็นกลุ่ม	4.80	0.41	มากที่สุด
15. คู่มือการฝึกอบรมช่วยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง หรือเป็นกลุ่ม	4.88	0.33	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.85	0.16	มากที่สุด

จากตาราง 4.6 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม โดยภาพรวม อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, $S.D. = 0.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีระดับความพึงพอใจสูงที่สุด ได้แก่ข้อที่ 5. กิจกรรมในคู่มือการฝึกอบรมส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ข้อที่ 7 การเรียนโดยใช้คู่มือการฝึกอบรมทำให้มีทักษะลูกเสือดีขึ้น และข้อที่ 10 การเรียนโดยใช้คู่มือการฝึกอบรมเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจชวนให้ติดตาม ไม่น่าเบื่อหน่าย ($\bar{X} = 5.00$, $S.D. = 0.00$) เท่ากัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาผลการใช้คู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผลการวิจัย
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 80/80 และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ศึกษาดัชนีประสิทธิผล และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือนักเรียนที่สมัครเป็นลูกเสือ - เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดตำโรง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 45 คน

1.2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนที่สมัครเป็นลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนวัดตำโรง ตำบลตำโรง อำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 25 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

2.1 คู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 3 เล่ม

2.2 แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อใช้ประกอบคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 12 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง

2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ใช้ทดสอบความรู้ตามเนื้อหา ในการเรียนตามคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

2.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียน ด้วยคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดตำโรง อำเภอพลับพลาชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ใช้รูปแบบการทดลองแบบ One - Group Pretest - Posttest Design โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน คือ ก่อนเริ่มเรียนด้วยคู่มือการฝึกอบรมได้ให้นักเรียนทดสอบก่อนเรียน เพื่อวัดความรู้พื้นฐาน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ แล้วเก็บรวบรวมคะแนน เพื่อคำนวณหาค่าทางสถิติ จากนั้นดำเนินการสอนโดยผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วย

ตนเอง ตามแผนการจัดการจัดการเรียนรู้ที่กำหนด โดยใช้คู่มือการฝึกอบรมฯ ตามที่ระบุไว้ใน แผนการจัดการเรียนรู้ ระหว่างวันที่ 2 มกราคม 2556 ถึงวันที่ 31 มกราคม 2556 เมื่อเรียนจบ เนื้อหาทั้งหมดแล้วทำการสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดิม เพื่อวัดความก้าวหน้าของนักเรียน แล้วเก็บรวบรวมคะแนนเพื่อคิดคำนวณหาค่าทางสถิติ และให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการเรียนด้วยคู่มือการฝึกอบรมฯ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

4.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้สถิติ Dependent Samples t - test กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

4.2 หาประสิทธิภาพของคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 วิเคราะห์โดยการหาประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์

4.3 วิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้สูตร E.I.

4.4 ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนด้วยคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมาย

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของกระบวนการจากการเรียนด้วยคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยภาพรวม เมื่อใช้ทั้ง 3 เล่ม พบว่า ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้คู่มือฯ ต่อประสิทธิภาพของผลสัมฤทธิ์ เท่ากับ 81.46 / 83.60 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้คู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า

มีการพัฒนาสูงขึ้น พิจารณาผลการสอบก่อนเรียน คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 18.00 และคะแนนเฉลี่ย หลังเรียน เท่ากับ 25.08 เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ค่าดัชนีประสิทธิผลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้คู่มือ การฝึกอบรมวิชาชีพพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ได้ค่าดัชนีประสิทธิผลคู่มือฯ เท่ากับ 0.59 หรือร้อยละ 59.00

4. ความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการใช้ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้คู่มือการฝึกอบรมวิชาชีพพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า โดยภาพรวม พึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.85 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.16

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พบประเด็นสำคัญ และนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของคู่มือการฝึกอบรมวิชาชีพพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ- เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ 81.46 / 83.60 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 แสดงว่า ผู้วิจัยออกแบบสร้างคู่มือการฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพ มีกระบวนการ ออกแบบและพัฒนาอย่างเป็นระบบตามวิธีการที่เหมาะสม มีจุดประสงค์การเรียนรู้ที่สอดคล้อง กับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับคำกล่าวของ วุฒิชัย ประสารสอย (2543 : 39 - 42) ที่กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถของบทเรียนในการสร้างผลสัมฤทธิ์ให้ ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับ ดวงมาลา จาริชานนท์ (2551 : 8) ที่กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากสื่อและเทคโนโลยีการเรียน การสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สอดคล้องกับคำกล่าวของ ธนพร โมราบุตร (2547 : 42 - 44) กล่าวไว้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นระดับ ที่พึงพอใจ หากมีประสิทธิภาพถึงระดับนั้นแล้ว การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพกระทำได้โดย การประเมินผลพฤติกรรมของผู้เรียน 2 ประเภท คือ พฤติกรรมต่อเนื่องและพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (ผลสัมฤทธิ์) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิเชียร เกตุจันทร์ (2552 : 59) ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนา หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง นักอ่านแผนที่ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัย พบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.33 / 89.83 สอดคล้อง กับงานวิจัยของ สุรศักดิ์ ปวะภูสะโก (2552 : 80) ได้ทำการวิจัยเพื่อ พัฒนาคู่มือการสอนรายวิชา คณิตศาสตร์ 2 เรื่อง การปฏิบัติแซกโซโฟน ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ ภาพสินธุ์ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 ผลการวิจัยพบว่า คู่มือการสอนรายวิชา

ดนตรีสากล 2 เรื่อง การปฏิบัติแซกโซโฟน ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นกลาง ปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ กาฬสินธุ์ ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 81.88 / 84.00 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุริรัตน์ ปติมานนท์ (2547: 76) ทำการวิจัยเพื่อสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาลูกเสือ ตามเกณฑ์ มาตรฐาน 80 / 80 ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86 / 92.67

2. ผลสัมฤทธิ์จากการใช้คู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับ ลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนสอบก่อนเรียน ค่าเฉลี่ย 18.00 และหลังเรียน 25.08 มีผลการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ปรัชญาการนี้ แสดงว่า คู่มือที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัย สร้างคู่มือการฝึกอบรมโดยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง กำหนดขอบข่ายเนื้อหาสาระได้ชัดเจนเข้าใจง่าย เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้จบในแต่ละเรื่อง ทำแบบฝึกหัดความรู้ในใบทำกิจกรรมทุกครั้ง จึงทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และการจัดการเรียนการสอนโดยใช้คู่มือการฝึกอบรมฯ เป็นสิ่งที่ลูกเสือ - เนตรนารี สนใจที่จะ เรียนมากขึ้น ครูผู้สอนที่ใช้คู่มือการฝึกอบรมฯ นี้ มีความเข้าใจและใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ ผลการเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ ภพ เลหาไพบูลย์ (2537 : 295) ให้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้จากที่ไม่เคยกระทำได้ หรือกระทำได้น้อย ก่อนที่จะเรียนรู้ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ สอดคล้องกับ จงกลนิ ชูติมาเทวินทร์ (2544 : 1) กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อปรับเปลี่ยน พฤติกรรมอันเป็นการเพิ่มความสามารถในการทำงานของตน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชิงค์วิน (Shinkwin. 1983 : 145) ได้ศึกษาบทบาทของผู้กำกับลูกเสือที่มีต่อการพัฒนาของลูกเสือ ที่มหา วิทยาลัยอัสสัมชัญ พบว่า ผู้กำกับลูกเสือที่มีความเมตตา กรุณาเห็นอกเห็นใจ เข้าใจในกิจการลูกเสือ เป็นอย่างดี อารมณ์ดีสนุกสนาน มีการวางแผนแบ่งกลุ่มการเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ สิ่งเหล่านี้จะช่วย ให้นายหมู่ลูกเสือและสมาชิกที่อายุน้อย ยังไม่มีความพร้อม และผู้ปกครองไม่สนับสนุน ให้ได้รับการช่วยเหลือและแก้ไข ตรงข้ามกับผู้กำกับลูกเสือที่ไม่มีหลักจรรยาบรรณในจิตใจ ไม่มี ความมั่นใจจัดตั้งกองลูกเสือประชุมเจียบ ๆ เกรงขริมเกินไป จะพัฒนาของลูกเสือได้น้อยกว่า ผู้กำกับลูกเสือที่มีลักษณะดังกล่าวมา ซึ่งสอดคล้องกับ ไพศาล หวังพานิช (2546 : 30 - 31) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นพฤติกรรมหรือความสามารถที่เป็นผลจากการเรียนการสอน เป็นลักษณะของผู้เรียนที่พัฒนางอกงามขึ้นจากการฝึกอบรมสั่งสอนโดยตรง สอดคล้องกับ กานดา กิจการนา (2553 : 56) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดทำคู่มือศึกษาเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ทางธรรมชาติ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ รัตนา ศรีตระกูล (2549 : 103) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัย สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับ ศิริรัตน์ รุ่งเรือง (2545 : 101) สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง จำนวนและตัวเลข สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ได้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ผ่านการประเมิน และสมควรนำไปใช้เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม สำหรับนักเรียน คะแนนทดสอบก่อนเรียนหลังเรียนได้ผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 88.89 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานตัวแรก และนักเรียนได้คะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ได้ผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 90 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานตัวหลัง

3. ดัชนีประสิทธิผลของกลุ่มการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ 0.59 แสดงว่า กลุ่มการฝึกอบรม ที่พัฒนาขึ้น ทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 59.00 เป็นเพราะกลุ่ม การฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กำหนดจัดกิจกรรมให้ลูกเสือ - เนตรนารี ได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง สร้างองค์ความรู้ เกิดความสนุกสนานในการเรียนรู้ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง รู้จักประเมินตนเอง ลูกเสือ - เนตรนารี เกิดการเรียนรู้ กล้าแสดงออกจดจำขั้นตอนได้ดี มีความกระตือรือร้น ในการเรียนทำให้เข้าใจเนื้อหาสาระได้อย่างรวดเร็ว และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อน สามารถตรวจสอบความก้าวหน้าการเรียนรู้ และเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข สอดคล้องกับ ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 667) ที่ได้ให้ความหมายว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ผลสำเร็จ หรือผลที่เกิดขึ้น และสอดคล้องกับ เจริญ กิจระการ (2544 : 1) ที่กล่าวว่า ดัชนีประสิทธิผล เป็นตัวเลขที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน โดยเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนน การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และสอดคล้องกับ วิมล เหล่าเคน (2552 : 6) ที่กล่าวว่า ดัชนี ประสิทธิภาพเป็นคะแนน ที่แสดงความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน ที่ได้จากผลการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิเชียร เกตุจันทร์ (2552 : 59) ได้ทำการวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลการเรียนของนักเรียนจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไม่ต่ำกว่า 0.60 ผลการวิจัย พบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาขึ้นมีดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ เท่ากับ 0.76 สูงกว่าเกณฑ์ ที่กำหนดส่งเสริมให้นักเรียนมีความก้าวหน้าและเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการใช้กลุ่มการฝึกอบรม วิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ โดยภาพรวม พึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นเพราะผู้วิจัย

ได้สร้างคู่มือการฝึกอบรมฯ โดยมีเนื้อหาสาระที่ชัดเจนเข้าใจง่าย กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทำทลายความสามารถของนักเรียน ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับ อุทัย หิรัญโต (2523 : 35) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นสิ่งที่ทำให้ทุกคนเกิดความสบายใจ เนื่องจากสามารถตอบสนองความต้องการของเขา และทำให้เขาเกิดความสุข สอดคล้องกับ ธงชัย สันติวงษ์ (2530 : 389) ที่กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่เกิดจากการได้รับการตอบสนองต่อความต้องการของตนเองอย่างดี สอดคล้องกับ อัครเดช จ้างงธรรม (2549 : 54) ที่กล่าวว่า ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกชอบ พอใจและประทับใจจากการได้รับการตอบสนองความต้องการและมีความสุขเมื่อได้รับผลสำเร็จ ซึ่งจะแสดงออกมาทางพฤติกรรม และยังสอดคล้องกับ วัชรภรณ์ กองมณี (2546 : 52) ที่กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ ในทางบวกและความรู้สึกที่เปลี่ยนแปลงได้เมื่อเวลาและสถานการณ์เปลี่ยนไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีรยุทธ ตุ่มมี (2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาความพึงพอใจของลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนรู้เรื่อง ระเบียบแถว ตามกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา ผลการวิจัยพบว่า มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรศักดิ์ ปวะภูสะโก (2552 : 80) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อคู่มือการสอนรายวิชาดนตรีสากล 2 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยคู่มือการสอนรายวิชาดนตรีสากล 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 ระหว่างฝึกอบรม วิชาพิเศษทั้ง 3 วิชา เป็นวิชาทำทลายและเสี่ยงภัย ผู้จัดกิจกรรมจะต้องสำรวจพื้นที่ วางแผนความปลอดภัยล่วงหน้า โดยเฉพาะวิชานักผจญภัย กิจกรรมบางกิจกรรมมีความเสี่ยง ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมอย่างระมัดระวัง และดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด

1.2 กิจกรรมสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เป็นกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมให้เด็กเห็นคุณค่าของตนเอง ควรจัดพิธีมอบเครื่องหมายวิชาพิเศษ เพื่อขยายผลความศรัทธาในกิจกรรมลูกเสือ และกิจกรรมสอบวิชาพิเศษได้เป็นอย่างดี

1.3 ผู้สอนควรมีการวัดและประเมินผลเพื่อให้นักเรียนได้ทราบความก้าวหน้าหรือพัฒนาการของตนเอง แนะนำจุดบกพร่องทันที เมื่อพบเห็นให้การเสริมแรงให้กำลังใจ ส่งเสริมให้นักเรียนมีความก้าวหน้า เรียนรู้อย่างมีความสุข และเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรสร้างสื่อหรือนวัตกรรมประเภทคู่มือการฝึกอบรมเกี่ยวกับเทคนิคอื่น ๆ ซึ่งจะช่วยเพิ่มความหลากหลายมากยิ่งขึ้น เพื่อดึงดูดความสนใจ แม้ในปัจจุบันจะมีสื่อต่างๆ เข้ามามากมาย

2.2 ควรสร้างคู่มือการฝึกอบรมในเนื้อหาหลักสูตรลูกเสือโลก หลักสูตรลูกเสือชั้นพิเศษ และหลักสูตรลูกเสือหลวง

2.3 ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างการฝึกอบรมแบบปกติกับการฝึกอบรมโดยใช้คู่มือการฝึกอบรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2533). การสอนและข้อคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับการสอนที่เน้นกระบวนการ.
กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษา.
- , (2543). การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- , (2545). การวิจัยเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.
กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์. (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สำนักวิชาการและมาตรฐาน
การศึกษา (2552). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย.
- , (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กานดา กิจการนา. (2553). การจัดทำคู่มือศึกษาเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ โดยใช้
กระบวนการทางสิ่งแวดล้อมศึกษาสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3. วิทยานิพนธ์ วท.ม.
(สิ่งแวดล้อมศึกษา). ภูเก็ต : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- กาญจนา อรุณสุขรุจี (2546). ความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ต่อการดำเนินงานของสหกรณ์
การเกษตรไชยปราการจำกัด อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ วท.ม.
(ส่งเสริมการเกษตร). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จเร สัตยารักษ์. (2544). การบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- จงกลณี ชูติมาเทวินทร์. (2544). การฝึกอบรมเชิงพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
พี.เอ.ลิฟวิ่ง.
- จันทิมา วิไพบูลย์. (2548). ความพึงพอใจในการบริการของผู้รับบริการแผนกผู้ป่วยนอก
โรงพยาบาลโนนสะอาด อำเภอโนนสะอาด จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ สศ.ม.
(สาธารณสุขศาสตร์). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จ้านง พรายแย้มแข. (2535). เทคนิคการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้กับการสอนซ่อมเสริม.
พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2533). การสอนและข้อคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับการสอนที่เน้นกระบวนการ.
กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษา.
- (2543). การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- (2545). การวิจัยเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.
กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์. (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สำนักวิชาการและมาตรฐาน
การศึกษา (2552). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย.
- (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กานดา กิจการนา. (2553). การจัดทำคู่มือศึกษาเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ โดยใช้
กระบวนการทางสิ่งแวดล้อมศึกษาสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3. วิทยานิพนธ์ วท.ม.
(สิ่งแวดล้อมศึกษา). ภูเก็ต : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- กาญจนา อรุณสุขรุจี (2546). ความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ต่อการดำเนินงานของสหกรณ์
การเกษตรไชยปราการจำกัด อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ วท.ม.
(ส่งเสริมการเกษตร). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จเร ลัดยารักษ์. (2544). การบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- จงกลณี ชุตินาเทวินทร์. (2544). การฝึกอบรมเชิงพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
พี.เอ.ลิวิ่ง.
- จันทิมา วิไพบุตย์. (2548). ความพึงพอใจในการบริการของผู้รับบริการแผนกผู้ป่วยนอก
โรงพยาบาลโนนสะอาด อำเภอโนนสะอาด จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ สศ.ม.
(สาธารณสุขศาสตร์). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จ่านง พรายเข้มแข. (2535). เทคนิคการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้กับการสอนซ่อมเสริม.
พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

- ชาญ สวัสดิ์สาตี. (2542). คู่มือการฝึกอบรมมืออาชีพ: การดำเนินการฝึกอบรมอย่างมี
ประสิทธิผล. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สวัสดิการสำนักงาน ก.พ.
- ชาญชัย ขมดิษฐ์. (2548). เทคนิคและวิธีการสอนร่วมสมัย. กรุงเทพฯ : หลักพิมพ์.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2544). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชวาล แพร์ตันกุล. (2546). ความรู้และการรับรู้. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2543). เอกสารประกอบการสอนวิชา 0506704 การประเมินการเรียนรู้.
มหาสารคาม : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง และคณะ. (2545). ผู้เรียนเป็นสำคัญและการเขียนแผนจัดการเรียนรู้ของครู
มืออาชีพ. กรุงเทพฯ : บริษัทสถาพรบุ๊คส์.
- ณัฐสิทธิ์ วงศ์ตลาด. (2544). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร สำนักงานศึกษาธิการ
อำเภอในจังหวัดอุบลราชธานี. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ดวงมาลา จาริขานนท์. (2551). การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านเพื่อฝึกการคิด
วิเคราะห์ด้วยแบบฝึกทักษะสำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.
(หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ถนอมจิต อวงพิพัฒน์. (2546). การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยโครงการ เรื่อง
การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (บริหารการศึกษา).
มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ทวีศักดิ์ ไชยมาโย. (2542). การประเมินการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดนครพนม. นครพนม : หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดนครพนม.
- ทศนา แคมมณี. (2542 ข). “การจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โมเดลชิปปี้,”
วารสารครุศาสตร์, 3, 57 - 59.

- ธงชัย สันติวงษ์. (2530). องค์การและการบริหารการศึกษาการจัดการแผนใหม่ : Organization And management. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ธนพร โมราบุตร. (2547). การพัฒนาแผนการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการทำงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การจัดทำน้ำดื่มสมุนไพรจากผักผลไม้ในท้องถิ่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธรรมบุญ หอมดอก. (2552). ความพึงพอใจในการเรียนรู้สาระพลศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี ปีการศึกษา 2549. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. (พลศึกษา). นครนายก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธีรยุทธ ตุ่มมี. (2553). ผลการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ระเบียบแถว ตามกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นพนเรนทร ชัชวาลย์. (2547). การสร้างสไลด์ประกอบเสียง เรื่อง วิวัฒนาการของลูกเสือโลก และลูกเสือไทยในกิจกรรมลูกเสือ. รายงานการศึกษาแบบอิสระ (ศศ.ม.). (หลักสูตรและการสอน). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นริขรา ทองธรรมชาติ. (2544). กลยุทธ์การฝึกอบรมและวิทยากรในโลกภิวัตน์. กรุงเทพฯ : บริษัทซีเอ็ดยูเคชั่น.
- นิคม ชมพูลง. (2545). วิธีการและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและวิธีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : ชารอักษร.
- นิภาวรรณ วรภู. (2547). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์. ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). เชียงราย : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงราย.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- . (2553). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปกเทศ ชนะโยธา. (2551). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์และความพึงพอใจของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่สร้างขึ้นตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา). นครนายก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประเทือง จันทไทย. (2545). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อโครงการวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการสอนโดยใช้โครงการแบบกลุ่มสังคมสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน (STAD) และแบบกลุ่มตามความสนใจ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (สาขาหลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปรีชา เอติขัติ. (2545). การศึกษาสภาพปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). สุรินทร์ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏสุรินทร์.
- เพชฌัญญู กิจระการ. (2544, กรกฎาคม). “การวิเคราะห์ประสิทธิภาพสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (E₁/E₂),” การวัดผลการศึกษา, 7 (2), 44 - 51.
- . (2544). การวิจัยและทฤษฎีเทคโนโลยีการศึกษา. มหาสารคาม : ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พนิดา ชัยปัญญา. (2542). ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อกิจกรรมไร่นาสวนผสมโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรของจังหวัดเชียงราย. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (ส่งเสริมการเกษตร). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พระบรมราชาบาทที่เกี่ยวกับลูกเสือ. (2553). สืบค้นเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2553, จาก <http://www.chalee-scout.com/page3.html>.
- พิสนุ ฟองศรี. (2552). วิจัยชั้นเรียน : หลักการและเทคนิคปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : คำนสุทธาการพิมพ์.

- ไพศาล หวังพานิช. (2526). การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนการพิมพ์.
- . (2546). การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ภพ เลหาไพบูลย์. (2537). การสอนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา. เชียงใหม่ : เชียงใหม่คอมเมอร์เชียล.
- มนตรี สุภาพร. (2541). วิสัยทัศน์อนาคตประเทศไทย พุทธศักราช 2570. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เอส - อาร์ พรินติ้ง แมสโปรดักส์.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. (2546). การพัฒนาหลักสูตรและเทคนิคการฝึกอบรม. เอกสารประกอบการบรรยายวิชาการพัฒนาหลักสูตรและเทคนิคการฝึกอบรม. ลพบุรี : คณะครุศาสตร์.
- มานิตย์ อยู่กรอบ. (2545). การศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานของกองทุนเพื่อโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กำแพงเพชร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- มูลนิธิคณะลูกเสือแห่งชาติ. (2546). กิจกรรมลูกเสือเนตรนารี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- รัตนา ศรีตระกูล. (2549). การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านความมีวินัย สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเหล่าโจ้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- . (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์เคชั่นส์.
- รุ่ง แก้วแดง. (2543). ปฏิวัติการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : มติชน.
- รุจิร ภู่อาระ. (2545). การเขียนแผนการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : บุก พอยส์.
- วรรณิ โสมประยูร. (2537). การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

- วีชราภรณ์ กองมณี. (2546). การพัฒนาแผนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ โดยเน้นกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2545). เทคนิคและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544. กรุงเทพฯ : พรักหวานกราฟฟิค.
- วันทนา เนาว์วัน. (2548). การพัฒนาบุคคลและการฝึกอบรม. คณะวิทยาการจัดการ : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- วิเชียร เกตุจันทร์. (2551). การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง นกอ่านแผนที่วิชาพิเศษ ลูกเสือสำรอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (เทคโนโลยี และสื่อสารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- วิมล เหล่าเคน. (2552). ผลการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การสร้างคำตามหลักเกณฑ์ทางภาษาด้วยการจัดกิจกรรมตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2551). นวัตกรรมตามแนวคิดแบบ Back ward Desing. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วีระพจน์ ภูพานเพชร . (2545). การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือสามัญโดยใช้เกมภูมิปัญญาท้องถิ่นของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม .
- วุฒิชัย ประสารสอย. (2543). บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน : นวัตกรรมเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : วี.เจ. พรินติ้ง.
- ศิริรัตน์ รุ่งเรือง. (2545). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องจำนวนและตัวเลข สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

- สมชัย วุฒิปรีชา. (2534). การสอนวิชาลูกเสือตามแนวหลักสูตรฉบับปรับปรุง 80 ปีลูกเสือไทย.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- สมถวิล วิจิตรวรรณ. (2546). การเปรียบเทียบประสิทธิภาพของโมเดลโค้งพัฒนาการที่มีตัวแปร
แฝงโมเดลพหุ ระดับ และโมเดลกึ่งซิมเพิลกซ์ในการวัดการเปลี่ยนแปลงระยะยาวชนิด
ตัวแปรเดียวและตัวแปรพหุ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2537). การวัดผลการศึกษา. กทม. : โรงพิมพ์ประสานการพิมพ์.
-----, (2541). การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กทม. : ภาควิชาวิจัย
และพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
-----, (2549). พื้นฐานการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. มหาสารคาม : ภาควิชาวิจัยและพัฒนา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมวงศ์ พงศ์สถาพร. (2546). **Service Marketing**. กรุงเทพฯ : มิตรภาพ.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2537). การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนมัธยมศึกษา.
ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาการมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : บัณฑิตศึกษา,
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2544). การพัฒนาและประเมินผลผู้เรียน
ด้านคุณธรรมจริยธรรมกรณีศึกษาจากการปฏิบัติจริง. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. (2544). ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วย
การปกครอง หลักสูตรวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2528.
พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. คณะอนุกรรมการลูกเสือฝ่ายฝึกอบรม.
(2540). คู่มือการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ชั้นช่วยผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับ
ลูกเสือ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554).
- (2555). แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559).
- สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ. (2551). คู่มือการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือชั้นผู้ช่วยผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ (ASSISTANT LEADER TRAINERS COURSE).
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.
- ลำลี รักสุทธิ. (2544). เทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนและเขียนแผนการเรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.
- สุพจน์ ทรายแก้ว. (2545). การวัดผลการปฏิบัติงาน. เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนกลยุทธ์และการบริหารงานมุ่งผลงาน. เชียงราย : สำนักพิมพ์สถาบันราชภัฏเชียงราย.
- สุพล วังสินธุ์. (2542). รูปแบบและดำเนินการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. วารสารวิชาการ. สุภาพร พิศาลบุตร และขงยุทธ เกษสาคร. (2546). การพัฒนาบุคคลและการฝึกอบรมพิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : วิ.เจ.พรินต์ติ้ง.
- สุรศักดิ์ ปวะภูสะโก. (2552). การพัฒนาคู่มือการสอนรายวิชาดนตรีสากล 2 เรื่อง การปฏิบัติแซกโซโฟน ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ ศป.ม. (ดุริยางคศิลป์) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุรรัตน์ ปติมานนท์. (2547). ผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาลูกเสือชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อ้อม ประนอม. (2543). วิทยาการสำหรับวิทยาการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- อัครเดช จำนงธรรม. (2549). การศึกษาผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจในทางการเรียนวิชาเคมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมอิเล็กทรอนิกส์. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). นครนายก : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุทัย หิรัญโต. (2523). การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อำนาจ เวทย์ประสิทธิ์. (2534). การส่งเสริมลูกเสือเพื่อช่วยเหลือสังคม 80 ปีลูกเสือไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.

- Catherall, T.S. (1980, July). "Varsity Scouting : An Evaluation of Its Potential as an Alternative for 14 and 15 Years Old Boy," **Dissertation Abstracts International**. 41 (1) : 79 - A.
- Dean, J.I. (1993, February). "Scouting in America : 1910-1990 (Boy Scouts)," **Dissertation Abstract International**. 53 (8) : 2713 - A.
- Francis, D.W. (2002, June). "Self - Perceived Leadership and Life Skill of Youth Involved in the 4 - A Teen Leadership Training Camp and Summer Camp Staffs of the Trapper Trails Council Boy Scouts of America (Utah, Idaho, Wyoming)," **Masters' Abstracts International**. 40 (3) : 538.
- Frank, H.E. (1974). **Human Resource Development: The European Approach**. Houston, Texas : Gulf Publishing.
- Goldstein, I.L. (1986). **Training Organization : Needs Assessment, Development, and Evaluation**. Monterey, Calif : Brooks / Cole Publishing.
- Kellermann, W.C. (1999, May). "The Academic and Social Impact of Nontraditional Education Programs on Student with Learning Disabilities," **Dissertation Abstracts International**. 59 (11) : 4055 - A.
- Kenney, J. & Reid, M. (1986). **Training Interventions**. Great Britain : Institute of Personnel Management.
- Kleinfeld, J. (1983). **Lesson out - of School, in Boy Scout, Girl Scout and the Clop as Educational Environments**. Ontario : Addison - Wesley.
- Milkovich, G.T. and Boudreau, J.W. (1991). **Human Resource Management**. U.S.A. : Richard D. Irwin, Inc.
- Nadler, L. (1970). **Developing Resources**. Houston, Texas : Gulf Publishing.

Shinkwin, A. D. (1983). **Two Boy Scout Troops : The Import of the Troop Cotter's on What Boys Learn.** Fairbanks, Alaska : Institute of Social and Economic Research, University of Alaska.

Victor, V.H. (1964). **Work and Motivation.** New York : John Wiley & Sons.

มหาวิทยาลัยสุโขทัย
Buriram Rajabhat University

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/วศ๑๑

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายสุวรรณ ภาชี

ด้วย นางพิมพ์ภา ปะนัดเต นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้คู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยมี ดร.สุรัชย์ ปิยานุกูล เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว๗๑๑

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายวรพงศ์ ศิริถาวรวงศ์

ด้วย นางพิมพ์ภา ปะนัดเต นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้คู่มือการฝึกอบรบวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยมี ดร.สุรชัย ปิยานุกูล เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำ การวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑(๑)/ว๗๑๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายประเสริฐ เกื้อประโคน

ด้วย นางพิมพ์ภา ปะนัดเต นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลการใช้คู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑” โดยมี ดร.สุรชัย ปิยานุกูล เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือใน การทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/๗๒๑

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเสม็ด

ด้วย นางพิมพ์ภา ปะนัดเต นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้คู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยมี ดร.สุรัชย์ ปิยานุกูล เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ ในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางพิมพ์ภา ปะนัดเต ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับ กำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ข

แผนการจัดการเรียน

แผนการฝึกอบรม ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

แผนที่ 1

แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่วิชาพิเศษ นักผจญภัย

ตอนที่ 1 เรื่อง หลักการผจญภัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

ฝึกอบรมวันที่.....2.....เดือน.....มกราคม.....พ.ศ.....2556.....เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

กิจกรรมผจญภัยเป็นกิจกรรมหนึ่งที่นายหมู่จะต้องนำหมู่ของตนผ่านพ้นเหตุการณ์ที่เผชิญอยู่นั้นไปได้ด้วยความสำเร็จและปลอดภัยด้วยกันทุกคน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. ลูกเสือสามารถบอกความหมายและประเภทของการผจญภัย ได้อย่างถูกต้อง
2. ลูกเสือสามารถเลือกปฏิบัติกิจกรรมการผจญภัยในเวลากลางคืนได้อย่างเหมาะสม
3. ลูกเสือสามารถป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการผจญภัยอย่างถูกวิธีและปลอดภัยได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ลูกเสือบอกความหมายและประเภทของการผจญภัยได้
2. ลูกเสือสามารถเลือกปฏิบัติกิจกรรมการผจญภัยในเวลากลางคืนได้อย่างเหมาะสม
3. ลูกเสือสามารถป้องกันการอุบัติเหตุจากการผจญภัยที่อาจเกิดขึ้นได้

เนื้อหาสาระ

หลักการผจญภัย

กิจกรรมฝึกอบรม

1. เปิดประชุมกอง ผู้กำกับกองลูกเสือทำพิธีเปิดประชุมกอง (เวลา 10 นาที)
 - 1.1 เรียกแถวรวมกอง รูปครึ่งวงกลม
 - 1.2 ชักธงชาติขึ้น
 - 1.3 สวดมนต์
 - 1.4 สงบนิ่ง
 - 1.5 ตรวจสอบสุขภาพ(ตรวจความสะอาดของร่างกาย)

1.6 แยก(ก่อนแยกให้อบรมคุณธรรมสอดแทรก)

1.7 เพลงหรือเกม ผู้กำกับ/รองผู้กำกับ ร่วมร้องเพลง “รางวัลชายค่า” (5 นาที)

2. กิจกรรมฝึกอบรม

2.1 ขั้นเตรียมการฝึกอบรม

2.1.1 ผู้กำกับเรียกลูกเสือรวมในที่ร่ม

2.1.2 ผู้กำกับแจ้งให้ลูกเสือเพื่อเข้าฝึกอบรมรวม

2.1.3 ให้นำขบวนลูกเสือที่เป็นผู้ฝึกสอน เข้าประจำกองเพื่อเตรียมการฝึกอบรมให้กับลูกเสือ ดังนี้(30 นาที)

- ความหมายของการผจญภัย
- ประเภทของกิจกรรมผจญภัย
- การผจญภัยในเวลากลางคืน
- อุบัติเหตุในการผจญภัย

(ใช้เอกสารประกอบการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เล่มที่ 3 วิชา นักผจญภัย เรื่อง หลักการผจญภัย หน้า 2 - 13 สำหรับผู้ฝึกสอน)

2.1.4 ลูกเสือเข้าฝึกอบรมรวมกอง ผู้กำกับกองลูกเสือเป็นผู้กำกับดูแลและควบคุมเวลาในการฝึกอบรม

2.2 ขั้นสรุป

ผู้กำกับรวมลูกเสือในที่ร่ม ร่วมกันอภิปรายสรุปความรู้ ทักษะและแนวคิดจากการฝึกอบรม

2.3 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง ชวนากับสุนัข (เวลา 10 นาที)

2.4 นัดหมาย โดยให้ลูกเสือเตรียมภาพน้ำท่วม ไฟไหม้ มาในชั่วโมงต่อไป

2.5 ปิดประชุมกอง (เวลา 10 นาที)

2.5.1 เรียกลูกเสือเข้าแถวครึ่งวงกลมหน้าเสาธง

2.5.2 ให้นำขบวนตรวจสอบเครื่องแบบ และแก้ไขให้เรียบร้อย

2.5.3 ชักธงลง

2.5.4 เลิก

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. คู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ วิชา นักผจญภัย
2. ภาพตัวอย่างนักผจญภัย

การวัดผลและประเมินผล

1. วิธีการวัดและประเมินผล

- 1.1 ทดสอบความรู้ก่อน - หลังการฝึกอบรม
- 1.2 สังเกตการปฏิบัติทักษะลูกเสือ
- 1.3 สังเกต/ทดสอบการปฏิบัติกิจกรรม

2. เครื่องมือวัดประเมินผล

- 2.1 แบบทดสอบก่อน-หลังการฝึกอบรม
- 2.2 แบบประเมินการปฏิบัติกิจกรรม
- 2.3 แบบประเมินพฤติกรรมขณะปฏิบัติกิจกรรม
- 2.4 แบบประเมินทักษะลูกเสือ

3. เกณฑ์การประเมิน

3.1 เกณฑ์ผ่านการประเมิน

3.2 เกณฑ์การประเมินตามเครื่องมือวัดประเมินผล เกณฑ์การประเมินของเครื่องมือแต่ละแบบอยู่ด้านหลังเครื่องมือ นั้น ๆ ซึ่งแทรกไว้ในแผนการฝึกอบรมและคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เล่มที่ 3 วิชา นักผจญภัย เรื่อง หลักการผจญภัย แล้ว)

กิจกรรมเสนอแนะ

.....

ข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

.....

ลงชื่อ

(นายพรเลิศ พงษ์เรืองหนู)

ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนวัดลำโรง

เอกสารประกอบแผนการฝึกอบรม
 คู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

เพลงหรือเกม

เพลง “ รำวงชาวค่าย ”

มาพวกเรามาสุนัขเหฮา ตามประสาชาวค่าย (ซ้ำ)
 รำวงกับแบบง่าย ๆ (ซ้ำ) อย่างมีเอียงอายเชิญมาร่ำรำ (ซ้ำ) คนข้างซ้าย
 ยักไหล่ไปมา คนข้างขวาทำท่ายักเอว
 จับมือกันให้เร็ว ๆ (ซ้ำ) แล้วถ่ายเอวโยกไปโยกมา ๆ (ซ้ำ)

เอกสารประกอบแผนการฝึกอบรม คู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

เล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ชวานากับสุนัข

ชวานาคนหนึ่งเป็นหม้าย เขามีลูกน้อยคนหนึ่งซึ่งยังเป็นทารกนอนแบเบาะ วันหนึ่งเขาออกไปซ่อมรั้วหน้าบ้าน และทิ้งลูกน้อยให้อยู่คนเดียวบนเบาะใบเล็ก ๆ ที่โคนต้นไม้ใหญ่ในบริเวณลานบ้าน

เมื่อซ่อมรั้วเสร็จ ชวานาก็เดินกลับมาหาลูก แต่ภาพที่เห็นทำให้เขาสะเทือนใจและโกรธแค้นยิ่งนัก บนเบาะนั้นไม่มีลูกน้อยของเขา เบาะสีขาวสะอาดสะอาดไปด้วยรอยเลือดสีแดงสด ๆ ไม่ห่างจากเบาะเท่าใดนัก สุนัขของเขานอนหายใจเหม็น ๆ อยู่ ตามตัวมันมีรอยเลือดคอกอยู่เช่นเดียวกัน

ด้วยความแค้นอย่างที่สุด ชวานารีบวิ่งขึ้นไปบนเรือน แล้วคว้าขวานสำหรับตัดไม้มาจามลงไปบนหัวสุนัขเต็มแรง สุนัขตัวนั้นถึงแก่ความตายทันที จากนั้นชวานาก็เที่ยวเดินพล่านหาศพลูกน้อยของเขา ซึ่งเขาเข้าใจว่าลูกสุนัขของเขาเองฆ่าเสียแล้ว

ฉับพลันก็มีเสียงเด็กร้องดังมาจากมุมรั้วด้านหนึ่ง ชวานารีบวิ่งตามเสียงนั้นไปทันที แล้วเขาก็เห็นลูกน้อยกำลังนอนดิ้นและร้องอยู่ด้วยความตกใจกลัวที่ข้างพุ่มไม้แห่งหนึ่ง ข้างตัวเด็กน้อยมีงูเหลือมตัวหนึ่งนอนตายอยู่

ชวานาจึงค่อย ๆ ถัดับเหตุการณ์ทั้งหลายเข้าด้วยกัน เมื่อเข้าใจแล้ว เขาก็เสียใจมากที่หลงฆ่าสุนัขที่ซื่อสัตย์ของเขาซึ่งต่อสู้กับงูเหลือมเพื่อปกป้องลูกน้อยของเขาให้พ้นจากความตาย แต่แล้วมันก็ต้องมาตายเพราะความเข้าใจผิดของเขาเอง เขาเอาแต่อารมณ์ ไม่ได้ใช้สติปัญญาคิดให้รอบคอบก่อนทำ จึงเกิดผลเสียหายใหญ่หลวงเช่นนี้

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า

การจะทำอะไร อย่าทำด้วยอารมณ์ ควรใช้สติปัญญาคิดให้รอบคอบก่อนทำเสมอ

เอกสารประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

แบบทดสอบก่อน - หลังการฝึกอบรม

วิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ วิชา นักผจญภัย

แบบทดสอบ จำนวน 20 ข้อ

เวลา 20 นาที

คะแนนเต็ม 20 คะแนน

1. การผจญภัยของลูกเสือหมายถึงอะไร
 - ก. การต่อสู้
 - ข. การรู้จักตัดสินใจปัญหาเฉพาะหน้า
 - ค. การเดินทางเวลากลางคืน
 - ง. การหลีกเลี่ยงจากภัยต่าง ๆ
2. การผจญภัยของลูกเสือมีผลดีอย่างไร
 - ก. ฝึกเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
 - ข. รู้จักการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า
 - ค. การตัดสินใจและมีไหวพริบ
 - ง. ถูกทุกข้อ
3. ก่อนที่ลูกเสือจะปฏิบัติกิจกรรมผจญภัยจะต้องทำสิ่งใดก่อน
 - ก. ตรวจสอบสุขภาพ
 - ข. เลือกกิจกรรม
 - ค. อ่านคำสั่งการปฏิบัติให้รอบคอบ
 - ง. ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความระมัดระวัง
4. กิจกรรมที่สำคัญของการผจญภัยคือข้อใด
 - ก. การปฏิบัติจริง
 - ข. การแบ่งกลุ่มอภิปราย
 - ค. การสาธิต
 - ง. คู่ผู้กำกับลูกเสือสาธิต

5. การขึงหรือการโยนเชือกของลูกเสือมีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร
- ก. ช่วยชีวิต
 - ข. โยนให้ไกล
 - ค. ดูท่าทางการโยน
 - ง. ให้ปลายเชือกผ่านจุดหมาย
6. ข้อใดเป็นเหตุฉุกเฉินในวิชานักผจญภัย
- ก. ช่วยเหลือผู้ประสบภัย
 - ข. การใช้เข็มทิศ
 - ค. การปฏิบัติงานเวลากลางคืน
 - ง. ถูกทุกข้อ
7. ลูกเสือจำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องใดจึงจะสามารถเดินทางไปถึงจุดหมายปลายทางได้
- ก. การผจญภัย
 - ข. แผนที่และเข็มทิศ
 - ค. บุกเบิก
 - ง. ถูกทุกข้อ
8. หลักสูตรวิชานักผจญภัยกำหนดให้ลูกเสือขึงหรือ โยนเชือกช่วยชีวิตยาวกี่เมตร
- ก. 12 เมตร
 - ข. 14 เมตร
 - ค. 16 เมตร
 - ง. 18 เมตร
9. หลักสูตรวิชานักผจญภัยกำหนดให้ลูกเสือสามารถไต่เชือกจากพื้นได้สูงเท่าไร
- ก. 3.50 เมตร
 - ข. 4.50 เมตร
 - ค. 5.50 เมตร
 - ง. 6.50 เมตร
10. หลักสูตรวิชานักผจญภัยกำหนดให้ลูกเสือโรยตัวตามเชือกสูงเท่าใด
- ก. 6 เมตร
 - ข. 8 เมตร
 - ค. 10 เมตร
 - ง. 12 เมตร

11. การพจนัญภัยจะใช้เมื่อใด
- ไปอยู่ค่ายพักแรม
 - ทุกโอกาสเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน
 - เดินทางไกล
 - ถูกทุกข้อ
12. ทำไมการสอบวิชานักพจนัญภัยจึงใช้เวลากลางคืน
- สมมติเหตุการณ์ได้ดีกว่ากลางวัน
 - ต้องการให้มีความยากลำบาก
 - หลักสูตรกำหนดไว้
 - ถูกทุกข้อ
13. ลักษณะผู้นำที่ดีในการพจนัญภัยคือข้อใด
- รวดเร็ว ถูกต้อง เข้มแข็ง
 - ไหวพริบดี ตัดสินใจถูกต้อง และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
 - เข้มแข็ง อดทน กล้าหาญ
 - สติปัญญาดี
14. เรื่องที่พิจารณาในการพจนัญภัยของลูกเสือคือข้อใด
- ความเป็นผู้นำ ผู้ตาม
 - ระบบหมู่
 - ความสำเร็จ
 - ถูกทุกข้อ
15. การพจนัญภัยทุกครั้ง ควรกระทำอย่างไร
- รวดเร็ว แน่นนอน ทันเวลา
 - รวดเร็ว ถูกต้อง ปลอดภัย
 - รวดเร็ว ถูกต้อง ทันเวลา
 - ถูกทุกข้อ
16. การฝึกใช้ความคิดในการตัดสินใจแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเพื่ออะไร
- เพื่อฝึกให้เกิดความเคยชิน
 - เพื่อฝึกให้เกิดความคิดรวดเร็วฉับไว
 - เพื่อฝึกให้ช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น
 - เพื่อฝึกจิตใจตนเองให้เข้มแข็ง

17. เมื่อนายหมูนำสมาชิกหมูไปเข้าฐานผจญภัยควรทำอะไร
- รายงานตัวเพื่อเข้าทดสอบ
 - รับคำสั่งเพื่อดำเนินการ
 - สั่งสมาชิกพักครู่หนึ่ง
 - ถูกทุกข้อ
18. ก่อนที่ลูกเสือทุกคนจะเริ่มการผจญภัยควรจะดำเนินการอะไรก่อน
- คอยฟังคำสั่งจากผู้ประจำฐาน
 - ร่วมกันพิจารณาคำสั่ง
 - นายหมูสั่งดำเนินการ
 - ทำความเคารพนายหมู
19. การเดินทางไกลในที่ไม่คุ้นเคยลูกเสือทุกคนควรจะทำอย่างไร
- ศึกษาเส้นทางและสภาพแวดล้อม
 - ปรึกษาหารือผู้กำกับลูกเสือ
 - ทดลองเดินทางไปเอง
 - ถูกทั้งข้อ ก และ ข
20. สิ่งสำคัญในการใช้เชือกสำหรับการผจญภัยคือข้อใด
- ต้องโหนเชือกได้
 - ต้องขว้างเชือกเป็นบ่วงได้
 - ต้องผูกเงื่อนได้
 - ต้องรู้ส่วนประกอบของเชือก

เฉลยแบบทดสอบก่อน - หลังการฝึกอบรม

1. ข	2. ง	3. ก	4. ก	5. ง
6. ง	7. ก	8. ง	9. ข	10. ก
11. ข	12. ก	13. ข	14. ง	15. ข
16. ง	17. ก	18. ข	19. ง	20. ค

เอกสารประกอบแผนการฝึกอบรม

ฝึกอบรมรวมทั้งกอง

หลักการผจญภัย

การผจญภัย

1. ความหมายของการผจญภัย การผจญภัยหรือการต่อสู้อันตรายเป็นลักษณะหนึ่งที่ต้องเรียนรู้ เพราะภัยที่เกิดขึ้นบางครั้งเกิดขึ้นอย่างเฉียบพลัน บ้างก็ประสบในขณะที่เดินทาง ทั้งนี้มีได้หมายเฉพาะตัวเราแต่รวมไปถึงผู้อื่นด้วย ดังนั้นเราต้องเข้าผจญภัยนั้นทันที เพื่อมิให้งานหยุดชะงักเปรียบเสมือนทหารชุดเดินลาดตระเวนต้องผจญภัยรอบด้าน เขาจะต่อสู้และแก้ปัญหาด้วยความสามารถเด็ดเดี่ยว สำหรับลูกเสือวิชาการผจญภัยนอกจากเป็นวิชาที่ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้ว ยังเป็นการฝึกการออกกำลังกายได้อีกวิธีหนึ่ง ในขณะเดียวกันเป็นการฝึกทักษะเชิงความคิด การตัดสินใจแก้ปัญหาเพื่อนำตัวเองไปเป็นนักผจญภัยในโอกาสต่อไปการผจญภัยเป็นการฝึกการทดสอบกำลังใจเพื่อ

ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี อยู่ร่วมกันเป็นระบบหมู่

- 1.2 รู้จักใช้ความคิดในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าด้วยความกล้าหาญ
- 1.3 กล้าตัดสินใจและมีไหวพริบ
- 1.4 รู้จักนำความรู้ ความสามารถและทักษะในวิชาลูกเสือมาใช้อย่างผสมกลมกลืนกัน เช่น การใช้แผนที่และเข็มทิศ การเดินทางสำรวจ บุกเบิก การเดินทางไกล เป็นต้น
- 1.5 ก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และเป็นการออกกำลังกายอย่างหนึ่งด้วย
- 1.6 สนับสนุนคนหนุ่มคนสาวรุ่นใหม่ให้มีโอกาสทดลองประสบการณ์ใหม่
- 1.7 ให้มีการประหยัดในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น และค่าใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น

2. คุณลักษณะของนักผจญภัย

การผจญภัยบางครั้งต้องปฏิบัติอย่างเฉียบพลัน ถ้าหากประวิงเวลา ไม่กล้าตัดสินใจทำการนั้น อาจมีอันตรายถึงแก่ชีวิตได้ จึงสรุปลักษณะเด่นของนักผจญภัยไว้เป็นแนวทาง ดังนี้

- 2.1 มีความเป็นผู้นำ กล้าตัดสินใจ ยืนหยัดต่อสู้และแก้ไขปัญหาคด้วยความสุขุมรอบคอบ
- 2.2 มีไหวพริบ อดอาจกล้าหาญ ใช้กำลังสมองมากกว่าการใช้กำลังกาย คิดถึงผลดีผลเสียแล้วเข้าผจญภัยอย่างห้าวหาญ
- 2.3 มีความรู้ในทักษะทุกด้านผสมกลมกลืนเป็นอย่างดี เช่น แผนที่ เข็มทิศ

การเดินทางสำรวจ งานบุกเบิก การเดินทางไกล เป็นต้น

2.4 ไม่ประมาทต่อเหตุการณ์ที่เกิดหรือประสบ การเข้าพญกษย ต้องใจเย็นคิดให้ได้ ประโยชน์มากที่สุด และปลอดภัยที่สุด

2.5 มีความคิดริเริ่มหาวิธีพญกษยใหม่ ๆ มาใช้เพื่อให้หมุ่คณะใช้เวลาสั้น และประหยัด

2.9 ฝึกฝนตนเองอยู่เสมออย่างต่อเนื่อง ทั้งทางร่างกายและงานบุกเบิก เพื่อให้เกิด ความชำนาญ เข้มแข็ง ตามวิสัยของนักพญกษย

ประเภทของกิจกรรมพญกษย

1. กิจกรรมทางน้ำการปฏิบัติกิจกรรมทางน้ำ ลูกเสือผู้ปฏิบัติจะต้องว่ายน้ำเป็น และรู้จักวิธีช่วยเหลือคนตกน้ำได้แต่อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าจะว่ายน้ำเป็นและรู้จักช่วยเหลือ คนอื่นแล้ว การปฏิบัติกิจกรรมทางน้ำก็ประมาทไม่ได้ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือจะต้องสั่งให้มีผู้ช่วย สำรองอยู่ตลอดเวลา การประกอบกิจกรรมทางน้ำจึงต้องปฏิบัติ ดังนี้

1.1 ต้องมีเพื่อนในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างน้อย 1 คน คอยช่วยเหลือตลอดเวลา ต้องมีผู้ช่วยคอยระวังเหตุอยู่ในบริเวณที่ทำกิจกรรม และสามารถให้การช่วยเหลือได้ทันท่วงที (เพราะคนทำงานในน้ำเหนือง่ายกว่าบนบก)

1.2 ต้องมีอุปกรณ์สำหรับช่วยเหลือ เช่น เรือ แพ ชูชีพ เสือไม้สำหรับเกาะ หรือจิงเชือกไว้สำหรับเกาะอยู่ใกล้ ๆ เพื่อให้สามารถคว้าเกาะได้ทัน เป็นต้น

1.3 ลูกเสือที่จะทำกิจกรรมนั้นจะต้องมีสุขภาพดี แข็งแรง คนที่มีโรคประจำตัว เช่น ลมบ้าหมู ห้ามทำกิจกรรมนี้เด็ดขาด เพื่อความปลอดภัยผู้บังคับบัญชาลูกเสือจะต้องสอบถาม ให้แน่ชัดเสียก่อน

1.4 ผู้บังคับบัญชาลูกเสือจะต้องดูแลลูกเสือที่กำลังทำกิจกรรมอย่างใกล้ชิด ตลอดเวลา และห้ามไว้ใจผู้อื่นเป็นอันขาด

กิจกรรมที่จะต้องปฏิบัติในน้ำ ได้แก่ การว่ายน้ำระยะไกล ๆ หรือต้องว่ายน้ำ ทั้งเครื่องแบบ ระยะทางไม่น้อยกว่า 18 เมตร หรือการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำแบบต่าง ๆ เช่น สะพานเชือก สะพานไม้ การต่อแพบรรทุกของข้ามแม่น้ำ ตลอดทั้งการช่วยเหลือคนตกน้ำ ซึ่งกิจกรรมทั้งหมดที่ได้ปฏิบัติในน้ำจะประมาทไม่ได้เลย

ภาพประกอบ 1 แสดงกิจกรรมทางน้ำ

ภาพจาก : หนังสือเรียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ชั้นม. 1, หน้า 276

1.5 การปฏิบัติตนในการเดินทางทางน้ำ

เมื่อจำเป็นต้องเดินทางทางน้ำ ลูกเสือควรคำนึงถึงความปลอดภัยของตนเอง และผู้อื่น โดยปฏิบัติดังนี้

1.5.1 รอให้เรือเทียบท่าเรียบร้อยก่อนจึงขึ้นหรือลงเรือ

1.5.2 ไม่แย่งหรือเบียดกันขึ้นลงเรือ

1.5.3 ขึ้นหรือลงเรือด้วยความระมัดระวัง ไม่ควรกระโดดลงเรือหรือกระโดด

เกาะเรือ

1.5.4 นั่งหรือยืนให้เป็นที่ ไม่เดินไปมา

1.5.5 เมื่อลงเรือแล้วให้สังเกตที่ยึดหรือห่วงชูชีพ เพื่อช่วยเหลือนตนเอง

เมื่อเกิดอุบัติเหตุ

1.5.6 ไม่ยื่นแขน ขา ศีรษะหรือลำตัวออกนอกเรือ เพราะอาจพลัดตกน้ำได้

1.5.7 ถ้าต้องโดยสารเรือเดินทางเป็นประจำ ควรหัดว่ายน้ำให้เป็น

2. กิจกรรมทางบกกิจกรรมผจญภัยทางบกเป็นกิจกรรมที่ทำท่ายและสนุกสนาน

สำหรับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่มาก เช่น การข้ามสะพานแบบต่าง ๆ ที่สร้างด้วยเชือกหรือสร้างด้วยไม้ การไต่หน้าผา การลอดอุโมงค์ การขึ้นต้นไม้ เป็นต้น กิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ ผู้ปฏิบัติจะต้องไม่ประมาทและควรคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นหลักสำคัญ ซึ่งปฏิบัติได้ดังนี้

2.1 ลูกเสือควรแต่งกายรัดกุม เพื่อป้องกันมิให้เครื่องแต่งกายไปเกี่ยว

หรือติดกับฐานที่ลูกเสื่อจะผ่านไป ซึ่งอาจทำให้ลูกเสื่อพลัดตกลงไปได้

2.2 ลูกเสื่อควรสวมรองเท้าผ้าใบหุ้มส้น เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในขณะปฏิบัติกิจกรรม

2.3 ลูกเสื่อไม่ควรพกอาวุธ เช่น มีด ขวาน เป็นต้น ติดตัวไปขณะที่ปฏิบัติกิจกรรม เพราะอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุขึ้นได้

2.4 ผู้กำกับลูกเสื่อหรือพี่เลี้ยงที่อยู่ประจำฐานต่าง ๆ ต้องมีความรู้และความสามารถพอที่จะแนะนำลูกเสื่อให้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้

2.5 ลูกเสื่อต้องมีความมั่นใจที่จะปฏิบัติกิจกรรมนั้น ๆ ถ้าไม่มั่นใจอย่าปฏิบัติ เพราะอาจทำให้พลัดตกลงได้

2.6 ควรตรวจอุปกรณ์ เช่น เชือก มีด ขวาน และลักษณะการผูกเงื่อนต่าง ๆ ให้เรียบร้อยซึ่ง มีหลักดังต่อไปนี้

2.6.1 เชือก ตรวจสอบว่าเชือกสามารถทานน้ำหนักได้หรือไม่ ในกรณี
ที่เชือกมีรอยต่อไว้หลายแห่ง จะต้องตรวจดูเป็นพิเศษ เพราะถ้านำมาใช้อาจขาดได้
หรือถ้าไม่แน่ใจก็ควรใช้เชือกใหม่

2.6.2 ลักษณะการผูกเงื่อน เงื่อนทุกชนิดที่ใช้ในกิจกรรมผจญภัยทางบก
จะต้องผูกให้ถูกต้องและเหมาะสม มิฉะนั้นแล้วอาจทำให้เกิดอันตรายในขณะปฏิบัติกิจกรรมได้
และเมื่อผูกเงื่อนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ควรทดลองเพื่อให้แน่ใจเสียก่อนว่าปลอดภัย จึงจะให้ลูกเสื่อ
ฝึกปฏิบัติจริง

2.6.3 มีด ขวาน และอุปกรณ์อื่น ๆ ในการปฏิบัติกิจกรรมจะต้องใช้อุปกรณ์
ต่าง ๆ อย่างระมัดระวัง เช่น ในขณะที่ฟันไม้หรือตัดไม้ จะต้องระวังมิให้คนอื่นเข้าใกล้
แต่ถ้าจะมีผู้ช่วยก็ควรคอยดูแลอยู่ห่าง ๆ สำหรับอุปกรณ์ เช่น มีด ขวาน เป็นต้น เมื่อใช้เสร็จแล้ว
ถ้ามีปลอกต้องสวมปลอกทันทีและอย่านำของมีคมทุกชนิดมาเล่นหยอกล้อกันเองเป็นอันขาด

ภาพประกอบ 2 แสดงกิจกรรมทางบก

ภาพจาก : หนังสือเรียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ชั้นม. 1, หน้า 276

3. กิจกรรมทางอากาศ กิจกรรมทางอากาศส่วนใหญ่เป็นเหตุการณ์สมมติ เช่น สมมติให้ลูกเสือเป็นพลร่มได้โคจรลงมา แล้วร่วมไปติดอยู่บนยอดไม้และพลร่มผู้นั้นได้เป็นลมหมดสติไป หมู่ลูกเสือของท่านผ่านมาประสบเหตุการณ์เข้าพอดีจึงได้เข้าช่วยเหลือ ดังนั้น ผู้เข้าช่วยเหลือต้องรู้จักวิธีการใช้เชือกและผูกเงื่อนอย่างถูกวิธี เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าว

3.1 ข้อควรปฏิบัติเกี่ยวกับกิจกรรมทางอากาศ

3.1.1 นายหมู่จะต้องสั่งให้สมาชิกหมู่คนใดคนหนึ่งขึ้นไปบนต้นไม้ พร้อมทั้งเอาปลายเชือกขนาดกลางข้างหนึ่งผูกกับเข็มขัดขึ้นไปด้วย โดยให้ปลายเชือกอีกข้างหนึ่งอยู่ข้างล่าง และมีสมาชิกหมู่อีก 2-3 คนถือไว้

3.1.2 สั่งสมาชิกหมู่อีกคนหนึ่งขึ้นไปช่วยพลร่มที่อยู่บนต้นไม้ โดยผูกเงื่อนเก้าอี้แล้วช่วยกันนำพลร่มสอดเข้าไปในบ่วงเงื่อนเก้าอี้

3.1.3 ให้สมาชิกหมู่ที่อยู่ข้างล่างดึงปลายเชือกไว้แล้วค่อย ๆ ปล่อยลงมาจนถึงพื้น นำพลร่มมาทำการผายปอดแล้วส่งแพทย์เพื่อตรวจรักษาต่อไป

3.2 ข้อควรระวังในการปฏิบัติกิจกรรมทางอากาศ

- 3.2.1 เชือกที่ใช้ต้องใหม่และสามารถทานน้ำหนักของตัวคนได้ (น้ำหนักโดยประมาณ 50 - 70 กิโลกรัม)
- 3.2.2 การผูกเงื่อนเก้าอี้ต้องแน่น ไม่รูด โดยล็อกไว้ทั้งสองด้าน
- 3.2.3 การโรยตัวลงมาต้องมีจังหวะ และผู้ที่ถือปลายเชือกอยู่ข้างล่าง จะต้องเป็นผู้ที่แข็งแรงมีกำลังเพียงพอ มิฉะนั้นอาจจะทานน้ำหนักไม่ไหว พลร่มอาจตกลงมาถึงตายได้
- 3.2.4 ผู้บังคับบัญชาลูกเสือจะต้องควบคุมการปฏิบัติกิจกรรมอย่างใกล้ชิด

ข้อควรปฏิบัติเกี่ยวกับกิจกรรมผจญภัยของลูกเสือในเวลากลางคืน

1. นายหมู่ลูกเสือจะต้องเป็นคนสั่งการแต่ผู้เดียว และสมาชิกทุกคนจะต้องปฏิบัติตาม
2. ลูกเสือทุกคนไม่ควรส่งเสียงดังจนนายหมู่สั่งการไม่ได้ยิน และไม่ต่อล้อต่อเถียง นายหมู่ หรือขัดคำสั่งของนายหมู่จนสั่งการไม่ได้
3. เมื่อมีปัญหาให้ถามนายหมู่ทีละคน ไม่ควรถามซ้อนขึ้นมาหลายคน
4. เมื่อลูกเสือต้องการจะส่งอุปกรณ์ให้อีกคน ลูกเสือจะต้องบอกว่า อุปกรณ์นั้นเป็นอะไรและในกรณีที่อุปกรณ์นั้นเป็นของมีคม ลูกเสือจะต้องปฏิบัติให้ถูกต้อง โดยจะต้องส่งโดยหันทางคมไว้ทางผู้ส่ง และผู้ส่งจะต้องบอกให้ผู้รับทราบด้วย เช่น มีด ได้คมอยู่ทางผู้ส่ง เมื่อผู้รับรับไปแล้ว ผู้รับจะต้องทวนคำสั่งอีกทีว่า มีด ได้รับมาแล้ว คมอยู่ทางผู้ส่ง ซึ่งจะช่วยให้ลูกเสือปฏิบัติงานได้อย่างปลอดภัย
5. ขณะปฏิบัติกิจกรรม ลูกเสือไม่ควรหยอกล้อกันเป็นอันขาด
6. เมื่อลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมสำเร็จ ให้นายหมู่เป็นผู้สั่งว่า “เปิดตาได้” ลูกเสือ

จึงค่อยปฏิบัติ

สาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุในขณะปฏิบัติกิจกรรมผจญภัย

สาเหตุใหญ่ ๆ ที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุในขณะปฏิบัติกิจกรรมผจญภัยแบ่งได้เป็น 2 สาเหตุ คือ สาเหตุจากคน และสาเหตุจากอุปกรณ์

1. สาเหตุจากคน คนเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุในขณะปฏิบัติกิจกรรมผจญภัย ซึ่งแบ่งได้ ดังนี้

1.1 เกิดจากความประมาท โดยผู้ที่ปฏิบัติคิดว่า “ไม่เป็นไร” คิดว่าได้ อาจจะถูกต้อง

1.2 เกิดจากการลองผิดลองถูก โดยที่ลูกเสารู้เท่าไม่ถึงการณ์ จะลองปฏิบัติ

หลาย ๆ อย่าง ซึ่งบางอย่างถ้าปฏิบัติแล้วอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุได้

1.3 เกิดจากความเชื่อใจกันมากเกินไป การที่ผู้กำกับลูกเสือหรือลูกเสือเชื่อใจหรือไว้วางใจให้คนใดคนหนึ่งดำเนินการ แล้วให้คนอื่นนำผลงานนั้นไปใช้โดยไม่มีการตรวจสอบ อาจมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นได้ ดังนั้นจะต้องทำการตรวจสอบการดำเนินการของทุกคน และทุกครั้ง

1.4 เกิดจากผู้ปฏิบัติกิจกรรม มีสุขภาพไม่แข็งแรง หรืออาจมีโรคประจำตัว

1.5 เกิดจากการปล่อยให้ปฏิบัติกิจกรรมโดยลำพัง ซึ่งกิจกรรมบางอย่าง

ถ้าลูกเสือปฏิบัติเพียงคนเดียวอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุได้

1.6 เกิดจากการแต่งกายไม่รัดกุม รุ่มร่าม

1.7 เกิดจากการพกพาอาวุธหรือของมีคมไปปฏิบัติกิจกรรม

1.8 เกิดจากความตึกะนองของผู้ปฏิบัติกิจกรรม เช่น กัดกันแก้งหรือหยอกล้อกัน

เพื่อความสนุกสนาน

1.9 เกิดจากผู้ปฏิบัติกิจกรรมไม่มีความมั่นใจในตนเองว่าจะปฏิบัติกิจกรรมนั้นได้

1.10 ผู้ปฏิบัติกิจกรรมขาดระเบียบวินัย ไม่เชื่อฟังคำสั่งของผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

1.11 เกิดจากการประเมินตนเองผิด คิดว่าตนเองมีความสามารถเพียงพอ

ที่จะปฏิบัติกิจกรรมได้

2. สาเหตุจากอุปกรณ์ อุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ขาดอุปกรณ์ช่วยเหลือ เช่น เรือ แพ ชูชีพ และเสาไม้สำหรับเกาะ

2.2 ใช้อุปกรณ์ผิดขนาด ไม่สามารถรับน้ำหนักหรือรับแรงดึงได้

2.3 ใช้อุปกรณ์หมดสภาพการใช้งาน เช่น เชือกเก่า ไม้ผุ เป็นต้น

2.4 ใช้เงื่อนไขผิดจุดประสงค์การใช้งาน หรือผูกเงื่อนไขผิด

2.5 ดินอ่อนทำให้สมอบกยึดไม่แน่น

2.6 เชือกขาดหรือเชือกคลายตัวซึ่งเกิดจากการมัดไม่แน่น

2.7 รอกที่ใช้ในกิจกรรมอาจจะฝืดหรือขึ้นสนิม

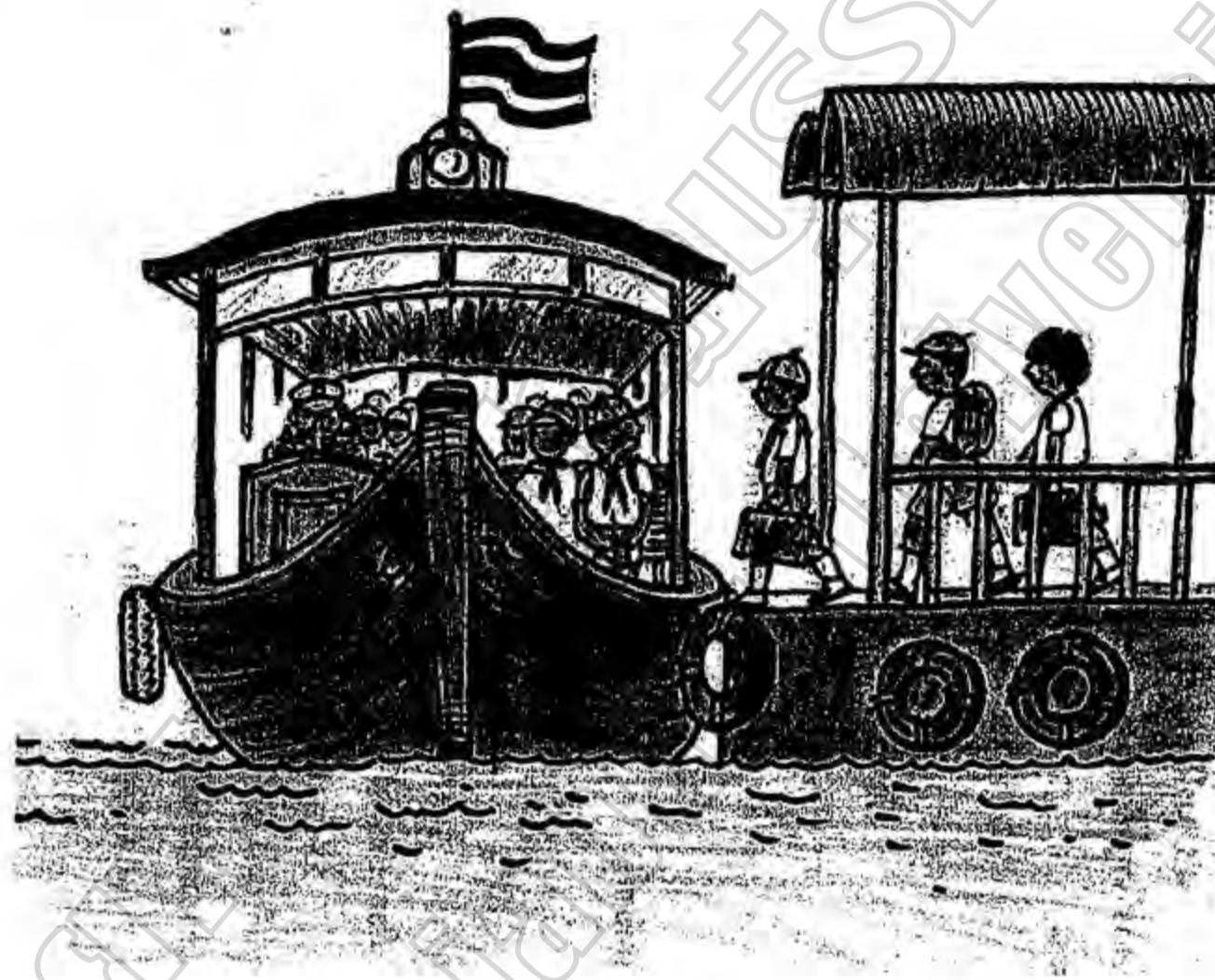
2.8 สัมปัดหน้ารอก ทำให้รอกหลุด

2.9 ฐานต่าง ๆ ไม่ได้รับการตรวจสอบโดยละเอียด

สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุทางน้ำ

อุบัติเหตุทางน้ำ ได้แก่ อุบัติเหตุที่เกิดจากการปฏิบัติกิจกรรมทางน้ำ เช่น การว่ายน้ำ การพายเรือ หรืออุบัติเหตุที่เกิดจากการเดินทางทางน้ำ เช่น การโดยสารเรือข้ามฟาก เรือหางยาว แพ เป็นต้น อุบัติเหตุทางน้ำมักเป็นสาเหตุดังต่อไปนี้

1. ผู้โดยสารขาดความระมัดระวัง ทำให้พลัดตกน้ำ
2. ผู้ขับเรือเกิดความประมาท หรือขาดความชำนาญ ทำให้เรือชนกันหรือเรือล่ม
3. สภาพของเรือและเครื่องจักรไม่ดี ชำรุดทรุดโทรม
4. สภาพแม่น้ำ ลำคลอง หรือดินฟ้า อากาศไม่ดี เช่น เกิดพายุคลื่นลมแรง
หรือมีสิ่งกีดขวางใต้น้ำ อาจทำให้เรือล่มได้

ภาพประกอบ 3 แสดงการเกิดอุบัติเหตุทางน้ำ

ภาพจาก : แผนการสอนกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3, หน้า 61

แนวปฏิบัติสำหรับผู้กำกับกองลูกเสือ

เรื่องหลักการผจญภัย

เวลาสำหรับฝึกอบรมประจำฐาน 30 นาที

คำชี้แจง

1. ให้ผู้กำกับศึกษาเนื้อหา เรื่อง หลักการผจญภัยเป็นการล่วงหน้า เพื่อนำมาอธิบาย และสารคดีให้ลูกเสือที่เข้ารับการฝึกอบรมได้ศึกษาโดยจัดเตรียม ดังนี้
 - 1.1 จัดเตรียมภาพประกอบเกี่ยวกับการผจญภัย
 - 1.2 แผนภูมิข้อปฏิบัติในการผจญภัย
2. เมื่อลูกเสือมารายงานเพื่อรับการฝึกอบรม ให้ผู้กำกับ ดำเนินการดังนี้
 - 2.1 อธิบายความรู้และสารคดีเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้(เวลา 20 นาที)
 - 2.1.1 ความหมายของการผจญภัย
 - 2.1.2 ประเภทของกิจกรรมผจญภัย
 - 2.1.3 การผจญภัยในเวลาากลางคืน
 - 2.1.4 อุบัติเหตุในการผจญภัย
 - 2.2 ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันอภิปรายและซักถาม พร้อมสรุปความรู้ และแนวการปฏิบัติกิจกรรมการผจญภัย (เวลา 10 นาที)
3. ในขณะที่ฝึกอบรมให้สังเกตการณ์ปฏิบัติกิจกรรมของลูกเสือที่ปฏิบัติกิจกรรม แล้วให้คะแนนกิจกรรมตามเกณฑ์การประเมิน และกรอกคะแนนลงในแบบบันทึกคะแนนกิจกรรม

กิจกรรมฝึกอบรมลูกเสือ

เรื่อง หลักการผจญภัย

เวลาสำหรับฝึกอบรมประจำฐาน 30 นาที

วัตถุประสงค์

1. ลูกเสืออธิบายเกี่ยวกับหลักการผจญภัยได้
2. อธิบายการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจากการผจญภัย ได้
3. อธิบายข้อควรปฏิบัติในการผจญภัยได้

คำชี้แจง

1. ให้ลูกเสือรับฟังคำอธิบายจากผู้กำกับและทำความเข้าใจให้ดี
2. ให้ลูกเสือร่วมกันอภิปรายและซักถามให้เข้าใจในความหมายและแนวปฏิบัติในการผจญภัยในเรื่องต่อไปนี้(เวลา 20 นาที)
 - 2.1 ความหมายของการผจญภัย
 - 2.1 ประเภทของกิจกรรมผจญภัย
 - 2.1 การผจญภัยในเวลากลางคืน
 - 2.1 อุบัติเหตุในการผจญภัย
3. ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันสรุปความรู้ ความเข้าใจที่ฝึกอบรมผ่านมา (เวลา 10 นาที)

แบบบันทึกคะแนนกิจกรรม

เรื่อง หลักการพจนัญภัย
คะแนนเต็ม 20 คะแนน

เลขที่	ชื่อ - สกุล	รายการประเมิน					รวม	ผล การประเมิน
		ความหมายของการพจนัญภัย	ประเภทของกิจกรรมพจนัญภัย	การพจนัญภัยในเวลาดกลางคืน	อุบัติเหตุในการพจนัญภัย			
	คะแนนเต็ม	5	5	5	5	20	(พ,มพ)	

เกณฑ์การผ่านการประเมิน ได้คะแนน 16 คะแนน หรือร้อยละ 80 ขึ้นไป ถือว่าผ่าน

พ หมายถึง “ผ่าน”

มพ หมายถึง “ไม่ผ่าน”

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

(นางพิมพ์ภา ปะนัดเต)

ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่กลุ่มที่ 3 กองที่ 2

เกณฑ์การประเมินกิจกรรม

เรื่อง หลักการพจนานุกรม

ทุกข้อใช้เกณฑ์เดียวกัน

เกณฑ์การประเมิน

- 5 คะแนน หมายถึง บอกความหมาย วิธีการ ขั้นตอน ในการพจนานุกรมถูกต้องมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง บอกความหมาย วิธีการ ขั้นตอน ในการพจนานุกรมถูกต้องมาก
- 3 คะแนน หมายถึง บอกความหมาย วิธีการ ขั้นตอน ในการพจนานุกรมถูกต้องปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง บอกความหมาย วิธีการ ขั้นตอน ในการพจนานุกรมถูกต้องน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง บอกความหมาย วิธีการ ขั้นตอน ในการพจนานุกรมถูกต้องน้อยที่สุด

แบบบันทึกคะแนนประเมินพฤติกรรมของลูกเสือ

เรื่อง หลักการพหุภุคย

คะแนนเต็ม 20 คะแนน

เลขที่	ชื่อ - สกุล	รายการพฤติกรรมลูกเสือ					รวม	ผลการประเมิน
		ความรับผิดชอบ	ความตั้งใจในการฝึกอบรม	สภาพเรียบร้อย	การช่วยเหลือผู้อื่น	ระบอบหมู่		
	คะแนนเต็ม	4	4	4	4	4	20	(ผ,มผ)

เกณฑ์ผ่านการประเมิน

ได้คะแนนรวมทั้งตั้งแต่ 16 คะแนน หรือร้อยละ 80 ของคะแนนรวม ขึ้นไปถือว่าผ่าน

ผ หมายถึง "ผ่าน"

มผ หมายถึง "ไม่ผ่าน"

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

(นางพิมพ์ภา ปะนัดเต)

ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่กลุ่มที่ 3 กองที่ 2

เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมของลูกเสือ

ความรับผิดชอบ

- 4 คะแนน หมายถึง ทำงานที่มอบหมายทันเวลา มีคุณภาพ
- 3 คะแนน หมายถึง ทำงานที่มอบหมายเลยเวลาเล็กน้อย มีคุณภาพ
- 2 คะแนน หมายถึง ทำงานที่มอบหมายเลยเวลามาก คุณภาพงานพอยอมรับได้
- 1 คะแนน หมายถึง ทำงานที่มอบหมายไม่ทันเวลาจนเสียหาย

ความตั้งใจในการฝึกอบรม

- 4 คะแนน หมายถึง ตั้งใจฟัง ตั้งใจฝึก เตรียมอุปกรณ์พร้อม
- 3 คะแนน หมายถึง ตั้งใจฟัง ตั้งใจฝึก เตรียมอุปกรณ์พร้อมเป็นบางครั้ง
- 2 คะแนน หมายถึง ตั้งใจฟัง ตั้งใจฝึก เตรียมอุปกรณ์พร้อมน้อยครั้ง
- 1 คะแนน หมายถึง ไม่ตั้งใจฟัง ไม่ตั้งใจฝึก ไม่เตรียมอุปกรณ์

สุขภาพเรียบร้อย

- 4 คะแนน หมายถึง กิริยามารยาทเรียบร้อย อาสาช่วยเหลือ ไม่เกี่ยงงาน
- 3 คะแนน หมายถึง กิริยามารยาทเรียบร้อย อาสาช่วยเหลือ ไม่เกี่ยงงาน เป็นส่วนมาก
- 2 คะแนน หมายถึง กิริยามารยาทเรียบร้อย อาสาช่วยเหลือ ไม่เกี่ยงงานปานกลาง
- 1 คะแนน หมายถึง กิริยามารยาทไม่เรียบร้อย ไม่อาสาช่วยเหลือ หลบเลี่ยงงาน

การช่วยเหลือผู้อื่น

- 4 คะแนน หมายถึง ช่วยเหลือหมู่ลูกเสือ ผู้อื่น เป็นประจำ
- 3 คะแนน หมายถึง ช่วยเหลือหมู่ลูกเสือ ผู้อื่น เป็นส่วนมาก
- 2 คะแนน หมายถึง ช่วยเหลือหมู่ลูกเสือ ผู้อื่น น้อย
- 1 คะแนน หมายถึง ไม่ช่วยเหลือหมู่ลูกเสือ ผู้อื่น หรือช่วยเหลือน้อยมาก

ระบบหมู่

- 4 คะแนน หมายถึง ทำงานที่ได้รับมอบหมายในระบบหมู่ มากที่สุด
- 3 คะแนน หมายถึง ทำงานที่ได้รับมอบหมายในระบบหมู่ มาก
- 2 คะแนน หมายถึง ทำงานที่ได้รับมอบหมายในระบบหมู่ ปานกลาง
- 1 คะแนน หมายถึง ทำงานที่ได้รับมอบหมายในระบบหมู่ น้อยมาก

แบบบันทึกคะแนนประเมินทักษะลูกเสือ

เรื่อง หลักการผจญภัย

คะแนนเต็ม 20 คะแนน

เลขที่	ชื่อ - สกุล	รายการพฤติกรรมลูกเสือ					รวม	ผลการประเมิน
		ทักษะความปลอดภัย	ทักษะการสังเกต	ทักษะการตัดสินใจ	ทักษะการคิดคำนวณ	ทักษะการจดจำ		
	คะแนนเต็ม	4	4	4	4	4	20	(ผ,มผ)

เกณฑ์ผ่านการประเมิน

ได้คะแนนรวมตั้งแต่ 16 คะแนน หรือร้อยละ 80 ของคะแนนรวม ขึ้นไปถือว่าผ่าน

ผ หมายถึง “ผ่าน”

มผ หมายถึง “ไม่ผ่าน”

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

(นางพิมพ์ภา ปะนัคเต)

ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่กลุ่มที่ 3 กองที่ 2

เกณฑ์ประเมินทักษะลูกเสือ

ความปลอดภัย

- 4 คะแนน หมายถึง ใช้วัสดุอุปกรณ์ได้เหมาะสมและเกิดความปลอดภัย มากที่สุด
- 3 คะแนน หมายถึง ใช้วัสดุอุปกรณ์ได้เหมาะสมและเกิดความปลอดภัยมาก
- 2 คะแนน หมายถึง ใช้วัสดุอุปกรณ์ได้เหมาะสมและเกิดความปลอดภัยปานกลาง
- 1 คะแนน หมายถึง ใช้วัสดุอุปกรณ์ได้เหมาะสมและเกิดความปลอดภัยน้อยที่สุด

ทักษะการสังเกต

- 4 คะแนน หมายถึง ใส่ใจสังเกตเหตุการณ์ ได้มากที่สุด
- 3 คะแนน หมายถึง ใส่ใจสังเกตเหตุการณ์ ได้มาก
- 2 คะแนน หมายถึง ใส่ใจสังเกตเหตุการณ์ ได้ปานกลาง
- 1 คะแนน หมายถึง ใส่ใจสังเกตเหตุการณ์ ใช้น้อยที่สุด

ทักษะการตัดสินใจ

- 4 คะแนน หมายถึง ตัดสินใจ ได้ฉับไวถูกต้องมากที่สุด
- 3 คะแนน หมายถึง ตัดสินใจ ได้ฉับไวถูกต้องมาก
- 2 คะแนน หมายถึง ตัดสินใจ ได้ฉับไวถูกต้องปานกลาง
- 1 คะแนน หมายถึง ตัดสินใจ ได้ฉับไวถูกต้องน้อยที่สุด

ทักษะการคิดคำนวณ

- 4 คะแนน หมายถึง สามารถคิดคำนวณระยะทาง ทิศทาง ได้ถูกต้องมากที่สุด
- 3 คะแนน หมายถึง สามารถคิดคำนวณระยะทาง ทิศทาง ได้ถูกต้องมาก
- 2. คะแนน หมายถึง สามารถคิดคำนวณระยะทาง ทิศทาง ได้ถูกต้องปานกลาง
- 1 คะแนน หมายถึง สามารถคิดคำนวณระยะทาง ทิศทาง ได้ถูกต้องน้อยที่สุดที่สุด

ทักษะการจดจำ

- 4 คะแนน หมายถึง จดจำเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้มากที่สุด
- 3 คะแนน หมายถึง จดจำเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้มาก
- 2 คะแนน หมายถึง จดจำเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ปานกลาง
- 1 คะแนน หมายถึง จดจำเหตุการณ์ต่าง ๆ ใช้น้อยที่สุด

ภาคผนวก ก

คู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
สำหรับลูกเสือ-เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

มหาวิทยาลัย
University

มหาวิทยาลัย
ดุษฎีบัณฑิต 1
หลักสูตรการพัฒนากฎหมาย

มหาวิทยาลัย
Buriram BU

ฝึกรวมทั้งกอง

หลักการผจญภัย

การผจญภัย

1. ความหมายของการผจญภัย การผจญภัยหรือการต่อสู้อันตรายเป็นลักษณะหนึ่งที่ต้องเรียนรู้ เพราะภัยที่เกิดขึ้นบางครั้งเกิดขึ้นอย่างเฉียบพลัน บ้างก็ประสบในขณะที่เดินทาง ทั้งนี้ก็ได้หมายความว่าเราแต่รวมไปถึงผู้อื่นด้วย ดังนั้นเราต้องเข้าผจญภัยนั้นทันที เพื่อมีให้ งานหยุดชะงักเปรียบเสมือนทหารชุดเค็นลาดตระเวนต้องผจญภัยรอบด้าน เขาจะต่อสู้ และแก้ปัญหาด้วยความสามารถเด็ดเดี่ยว สำหรับลูกเสือวิชาการผจญภัยนอกจากเป็น วิชาที่ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้ว ยังเป็นการฝึกการออกกำลังกายได้อีกวิธีหนึ่ง ในขณะที่เดียวกันเป็นการฝึกทักษะเชิงความคิด การตัดสินใจแก้ปัญหาเพื่อนำตัวเองไปเป็น นักผจญภัยในโอกาสต่อไปการผจญภัยเป็นการฝึกการทดสอบกำลังใจเพื่อ

ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี อยู่ร่วมกันเป็นระบบหมู่

- 1.2 รู้จักใช้ความคิดในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าด้วยความกล้าหาญ
- 1.3 กล้าตัดสินใจและมีไหวพริบ
- 1.4 รู้จักนำความรู้ ความสามารถและทักษะในวิชาลูกเสือมาใช้อย่างผสมกลมกลืน กัน เช่น การใช้แผนที่และเข็มทิศ การเดินทางสำรวจ บุกเบิก การเดินทางไกล เป็นต้น
- 1.5 ก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และเป็นการออกกำลังกายอย่างหนึ่งด้วย
- 1.6 สนับสนุนคนหนุ่มคนสาวรุ่นใหม่ให้มีโอกาสทดลองประสบการณ์ใหม่
- 1.7 ให้มีการประหยัดในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น และค่าใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น

2. คุณลักษณะของนักผจญภัย

การผจญภัยบางครั้งต้องปฏิบัติอย่างเฉียบพลัน ถ้าหากประวิงเวลา ไม่กล้าตัดสินใจ ทำการนั้น อาจมีอันตรายถึงแก่ชีวิตได้ จึงสรุปลักษณะเด่นของนักผจญภัยไว้เป็นแนวทาง ดังนี้

- 2.1 มีความเป็นผู้นำ กล้าตัดสินใจ ยืนหยัดต่อสู้และแก้ไขปัญหาคด้วยความสุขุม รอบคอบ
- 2.2 มีไหวพริบ อดอาจกล้าหาญ ใช้กำลังสมองมากกว่าการใช้กำลังกาย คิดถึงผลดีผลเสียแล้วเข้าผจญภัยอย่างห้าวหาญ

2.3 มีความรู้ในทักษะทุกด้านผสมกลมกลืนเป็นอย่างดี เช่น แผนที่ เข็มทิศ การเดินทางสำรวจ งานบุกเบิก การเดินทางไกล เป็นต้น

2.4 ไม่ประมาทต่อเหตุการณ์ที่เกิดหรือประสบ การเข้าผจญภัย ต้องใจเย็นคิดให้ได้ ประโยชน์มากที่สุด และปลอดภัยที่สุด

2.5 มีความคิดริเริ่มหาวิธีผจญภัยใหม่ ๆ มาใช้เพื่อให้หมู่คณะใช้เวลาสั้น และประหยัด

2.9 ฝึกฝนตนเองอยู่เสมออย่างต่อเนื่อง ทั้งทางร่างกายและงานบุกเบิก เพื่อให้เกิด ความชำนาญ เข้มแข็ง ตามวิสัยของนักผจญภัย

ประเภทของกิจกรรมผจญภัย

1. กิจกรรมทางน้ำการปฏิบัติกิจกรรมทางน้ำ ลูกเสือผู้ปฏิบัติจะต้องว่ายน้ำเป็น และรู้จักวิธีช่วยเหลือคนตกน้ำได้แต่อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าจะว่ายน้ำเป็นและรู้จักช่วยเหลือ คนอื่นแล้ว การปฏิบัติกิจกรรมทางน้ำก็ประมาทไม่ได้ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือจะต้องสั่งให้มีผู้ช่วย สำรองอยู่ตลอดเวลา การประกอบกิจกรรมทางน้ำจึงต้องปฏิบัติ ดังนี้

1.1 ต้องมีเพื่อนในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างน้อย 1 คน คอยช่วยเหลือตลอดเวลา ต้องมีผู้ช่วยคอยระวังเหตุอยู่ในบริเวณที่ทำกิจกรรม และสามารถให้การช่วยเหลือได้ทันทั่วทั้งที่ (เพราะคนทำงานในน้ำเหนื่อยง่ายกว่าบนบก)

1.2 ต้องมีอุปกรณ์สำหรับช่วยเหลือ เช่น เรือ แพ ชูชีพ เสื้อไม้สำหรับเกาะ หรือชิงเชือกไว้สำหรับเกาะอยู่ใกล้ ๆ เพื่อให้สามารถคว้าเกาะได้ทัน เป็นต้น

1.3 ลูกเสือที่จะทำกิจกรรมนั้นจะต้องมีสุขภาพดี แข็งแรง คนที่มีโรคประจำตัว เช่น ลมบ้าหมู ห้ามทำกิจกรรมนี้เด็ดขาด เพื่อความปลอดภัยผู้บังคับบัญชาลูกเสือจะต้องสอบถาม ให้แน่ชัดเสียก่อน

1.4 ผู้บังคับบัญชาลูกเสือจะต้องดูแลลูกเสือที่กำลังทำกิจกรรมอย่างใกล้ชิด ตลอดเวลา และห้ามไว้ใจผู้อื่นเป็นอันขาด

กิจกรรมที่จะต้องปฏิบัติในน้ำ ได้แก่ การว่ายน้ำระยะไกล ๆ หรือต้องว่ายน้ำ ทั้งเครื่องแบบ ระยะทางไม่น้อยกว่า 18 เมตร หรือการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำแบบต่าง ๆ เช่น สะพานเชือก สะพานไม้ การต่อแพบรรทุกของข้ามแม่น้ำ ตลอดทั้งการช่วยเหลือคนตกน้ำ ซึ่งกิจกรรมทั้งหมดที่ได้ปฏิบัติในน้ำจะประมาทไม่ได้เลย

ภาพประกอบ 1 แสดงกิจกรรมทางน้ำ

ภาพจาก : หนังสือเรียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ชั้นม. 1, หน้า 276

1.5 การปฏิบัติตนในการเดินทางทางน้ำ

เมื่อจำเป็นต้องเดินทางทางน้ำ ลูกเสือควรคำนึงถึงความปลอดภัยของตนเอง และผู้อื่น โดยปฏิบัติดังนี้

1.5.1 รอให้เรือเทียบท่าเรียบร้อยก่อนจึงขึ้นหรือลงเรือ

1.5.2 ไม่แย่งหรือเบียดกันขึ้นลงเรือ

1.5.3 ขึ้นหรือลงเรือด้วยความระมัดระวัง ไม่ควรกระโดดลงเรือหรือกระโดด

เกาะเรือ

1.5.4 นั่งหรือยืนให้เป็นที่ ไม่เดินไปมา

1.5.5 เมื่อลงเรือแล้วให้สังเกตที่ยึดหรือห่วงชูชีพ เพื่อช่วยเหลือตนเอง

เมื่อเกิดอุบัติเหตุ

1.5.6 ไม่ยื่นแขนขา ศีรษะหรือลำตัวออกนอกเรือ เพราะอาจพลัดตกน้ำได้

1.5.7 ถ้าต้องโดยสารเรือเดินทางเป็นประจำ ควรหัดว่ายน้ำให้เป็น

2. กิจกรรมทางบกกิจกรรมผจญภัยทางบกเป็นกิจกรรมที่ท้าทายและสนุกสนาน

สำหรับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่มาก เช่น การข้ามสะพานแบบต่างๆ ที่สร้างด้วยเชือกหรือสร้างด้วยไม้ การไต่หน้าผา การลอดอุโมงค์ การขึ้นต้นไม้ เป็นต้น กิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ ผู้ปฏิบัติจะต้องไม่ประมาทและควรคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นหลักสำคัญ ซึ่งปฏิบัติได้ดังนี้

2.1 ลูกเสือควรแต่งกายรัดกุม เพื่อป้องกันมิให้เครื่องแต่งกายไปเกี่ยวหรือติดกับฐานที่ลูกเสือจะผ่านไป ซึ่งอาจทำให้ลูกเสือพลัดตกลงไปได้

2.2 ลูกเสือควรสวมรองเท้าผ้าใบหุ้มส้น เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในขณะปฏิบัติกิจกรรม

2.3 ลูกเสือไม่ควรพกอาวุธ เช่น มีด ขวาน เป็นต้น ติดตัวไปขณะที่ปฏิบัติกิจกรรม เพราะอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุขึ้นได้

2.4 ผู้กำกับลูกเสือหรือพี่เลี้ยงที่อยู่ประจำฐานต่าง ๆ ต้องมีความรู้และความสามารถพอที่จะแนะนำลูกเสือให้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้

2.5 ลูกเสือต้องมีความมั่นใจที่จะปฏิบัติกิจกรรมนั้น ๆ ถ้าไม่มั่นใจอย่าปฏิบัติ เพราะอาจทำให้พลัดตกลงได้

2.6 ควรตรวจอุปกรณ์ เช่น เชือก มีด ขวาน และลักษณะการผูกเงื่อนต่าง ๆ ให้เรียบร้อยซึ่ง มีหลักดังต่อไปนี้

2.6.1 เชือก ตรวจสอบว่าเชือกสามารถทานน้ำหนักได้หรือไม่ ในกรณี que เชือกมีรอยต่อไว้หลายแห่ง จะต้องตรวจดูเป็นพิเศษ เพราะถ้านำมาใช้อาจขาดได้ หรือถ้าไม่แน่ใจก็ควรใช้เชือกใหม่

2.6.2 ลักษณะการผูกเงื่อน เงื่อนทุกชนิดที่ใช้ในกิจกรรมผจญภัยทางบก จะต้องผูกให้ถูกต้องและเหมาะสม มิฉะนั้นแล้วอาจทำให้เกิดอันตรายในขณะปฏิบัติกิจกรรมได้ และเมื่อผูกเงื่อนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ควรทดลองเพื่อให้แน่ใจเสียก่อนว่าปลอดภัย จึงจะให้ลูกเสือฝึกปฏิบัติจริง

2.6.3 มีด ขวาน และอุปกรณ์อื่น ๆ ในการปฏิบัติกิจกรรมจะต้องใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างระมัดระวัง เช่น ในขณะที่ฟันไม้หรือตัดไม้ จะต้องระวังมิให้คนอื่นเข้าใกล้ แต่ถ้าจะมีผู้ช่วยก็ควรคอยดูแลอยู่ห่าง ๆ สำหรับอุปกรณ์ เช่น มีด ขวาน เป็นต้น เมื่อใช้เสร็จแล้ว ถ้ามีปลอกต้องสวมปลอกทันทีและอย่านำของมีคมทุกชนิดมาเล่นหยอกล้อกันเองเป็นอันขาด

ภาพประกอบ 2 แสดงกิจกรรมทางบก

ภาพจาก : หนังสือเรียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ชั้นม. 1, หน้า 276

3. กิจกรรมทางอากาศ กิจกรรมทางอากาศส่วนใหญ่เป็นเหตุการณ์สมมติ เช่น สมมติให้ลูกเสือเป็นพลร่มได้โคจรลงมา แล้วร่วมไปติดอยู่บนยอดไม้และพลร่มผู้นั้นได้เป็นลมหมดสติไป หมู่ลูกเสือของท่านผ่านมาประสบเหตุการณ์เข้าพอดีจึงได้เข้าช่วยเหลือ ดังนั้น ผู้เข้าช่วยเหลือต้องรู้จักวิธีการใช้เชือกและผูกเงื่อนอย่างถูกวิธี เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าว

3.1 ข้อควรปฏิบัติเกี่ยวกับกิจกรรมทางอากาศ

3.1.1 นายหมู่จะต้องสั่งให้สมาชิกหมู่คนใดคนหนึ่งขึ้นไปบนต้นไม้ พร้อมทั้งเอาปลายเชือกขนาดกลางข้างหนึ่งผูกกับเข็มขัดขึ้นไปด้วย โดยให้ปลายเชือกอีกข้างหนึ่งอยู่ข้างล่าง และมีสมาชิกหมู่อีก 2 – 3 คนถือไว้

3.1.2 สั่งสมาชิกหมู่อีกคนหนึ่งขึ้นไปช่วยพลร่มที่อยู่บนต้นไม้ โดยผูกเงื่อนเก้าอี้แล้วช่วยกันนำพลร่มสอดเข้าไปในบ่วงเงื่อนเก้าอี้

3.1.3 ให้สมาชิกหมู่ที่อยู่ข้างล่างดึงปลายเชือกไว้แล้วค่อย ๆ โยกลงมาจนถึงพื้น นำพลร่มมาทำการผายปอดแล้วส่งแพทย์เพื่อตรวจรักษาต่อไป

3.2 ข้อควรระวังในการปฏิบัติกิจกรรมทางอากาศ

3.2.1 เชือกที่ใช้ต้องใหม่และสามารถทานน้ำหนักของตัวคนได้ (น้ำหนักโดยประมาณ 50 – 70 กิโลกรัม)

3.2.2 การผูกเงื่อนแก้อึดต้องแน่น ไม่รูด โดยสีกไว้ทั้งสองด้าน

3.2.3 การโยยตัวลงมาต้องมีจังหวะ และผู้ที่ถือปลายเชือกอยู่ข้างล่าง จะต้องเป็นผู้ที่แข็งแรงมีกำลังเพียงพอ มิฉะนั้นอาจจะทานน้ำหนักไม่ไหว พลร่มอาจตกลงมาถึงตายได้

3.2.4 ผู้บังคับบัญชาลูกเสือจะต้องควบคุมการปฏิบัติกิจกรรมอย่างใกล้ชิด

ข้อควรปฏิบัติเกี่ยวกับกิจกรรมผจญภัยของลูกเสือในเวลาากลางคืน

1. นายหมู่ลูกเสือจะต้องเป็นคนสั่งการแต่ผู้เดียว และสมาชิกทุกคนจะต้องปฏิบัติตาม
2. ลูกเสือทุกคนไม่ควรส่งเสียงดังจนนายหมู่สั่งการไม่ได้ยิน และไม่ต่อล้อต่อเถียง นายหมู่ หรือขัดคำสั่งของนายหมู่จนสั่งการไม่ได้
3. เมื่อมีปัญหาให้ถามนายหมู่ทีละคนไม่ควรถามซ้อนขึ้นมาหลายคน
4. เมื่อลูกเสือต้องการจะส่งอุปกรณ์ให้อีกคน ลูกเสือจะต้องบอกว่า อุปกรณ์นั้นเป็นอะไรและในกรณีที่อุปกรณ์นั้นเป็นของมีคม ลูกเสือจะต้องปฏิบัติให้ถูกต้อง โดยจะต้องส่งโดยหันทางคมไว้ทางผู้ส่ง และผู้ส่งจะต้องบอกให้ผู้รับทราบด้วย เช่น มีดโต้คมอยู่ทางผู้ส่ง เมื่อผู้รับรับไปแล้ว ผู้รับจะต้องทวนคำสั่งอีกทีว่า มีดโต้รับมาแล้ว คมอยู่ทางผู้ส่ง ซึ่งจะช่วยให้ลูกเสือปฏิบัติงานได้อย่างปลอดภัย
5. ขณะปฏิบัติกิจกรรม ลูกเสือไม่ควรหยอกล้อกันเป็นอันขาด
6. เมื่อลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมสำเร็จ ให้นายหมู่เป็นผู้สั่งว่า “เปิดตาได้” ลูกเสือจึงค่อยปฏิบัติ

สาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุในขณะปฏิบัติกิจกรรมผจญภัย

สาเหตุใหญ่ ๆ ที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุในขณะปฏิบัติกิจกรรมผจญภัยแบ่งได้เป็น 2 สาเหตุ คือ สาเหตุจากคน และสาเหตุจากอุปกรณ์

1. สาเหตุจากคน คนเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุในขณะปฏิบัติกิจกรรมผจญภัยซึ่งแบ่งได้ ดังนี้

- 1.1 เกิดจากความประมาท โดยผู้ที่ปฏิบัติคิดว่า “ไม่เป็นไร” คิดว่าได้ อาจจะถูกต้อง
- 1.2 เกิดจากการลองผิดลองถูกโดยที่ถูกละเลาะรู้เท่าไม่ถึงการณ์ จะลองปฏิบัติหลาย ๆ อย่าง ซึ่งบางอย่างถ้าปฏิบัติแล้วอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุได้
- 1.3 เกิดจากความเชื่อใจกันมากเกินไป การที่ผู้กำกับลูกเสือหรือลูกเสือเชื่อใจหรือไว้วางใจให้คนใดคนหนึ่งดำเนินการ แล้วให้คนอื่นนำผลงานนั้นไปใช้โดยไม่มีการตรวจสอบ อาจมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นได้ ดังนั้นจะต้องทำการตรวจสอบการดำเนินการของทุกคน และทุกครั้ง
- 1.4 เกิดจากผู้ปฏิบัติกิจกรรม มีสุขภาพไม่แข็งแรง หรืออาจมีโรคประจำตัว
- 1.5 เกิดจากการปล่อยให้ปฏิบัติกิจกรรมโดยลำพัง ซึ่งกิจกรรมบางอย่าง ถ้าถูกละเลาะปฏิบัติเพียงคนเดียวอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุได้
- 1.6 เกิดจากการแต่งกายไม่รัดกุม รุ่มร่าม
- 1.7 เกิดจากการพกพาอาวุธหรือของมีคมไปปฏิบัติกิจกรรม
- 1.8 เกิดจากความคึกคะนองของผู้ปฏิบัติกิจกรรม เช่น กัดกัน แกล้งหรือหยอกล้อกัน เพื่อความสนุกสนาน
- 1.9 เกิดจากผู้ปฏิบัติกิจกรรมไม่มีความมั่นใจในตนเองว่าจะปฏิบัติกิจกรรมนั้นได้
- 1.10 ผู้ปฏิบัติกิจกรรมขาดระเบียบวินัย ไม่เชื่อฟังคำสั่งของผู้บังคับบัญชาลูกเสือ
- 1.11 เกิดจากการประเมินตนเองผิด คิดว่าตนเองมีความสามารถเพียงพอที่จะปฏิบัติกิจกรรมได้

2. สาเหตุจากอุปกรณ์ อุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

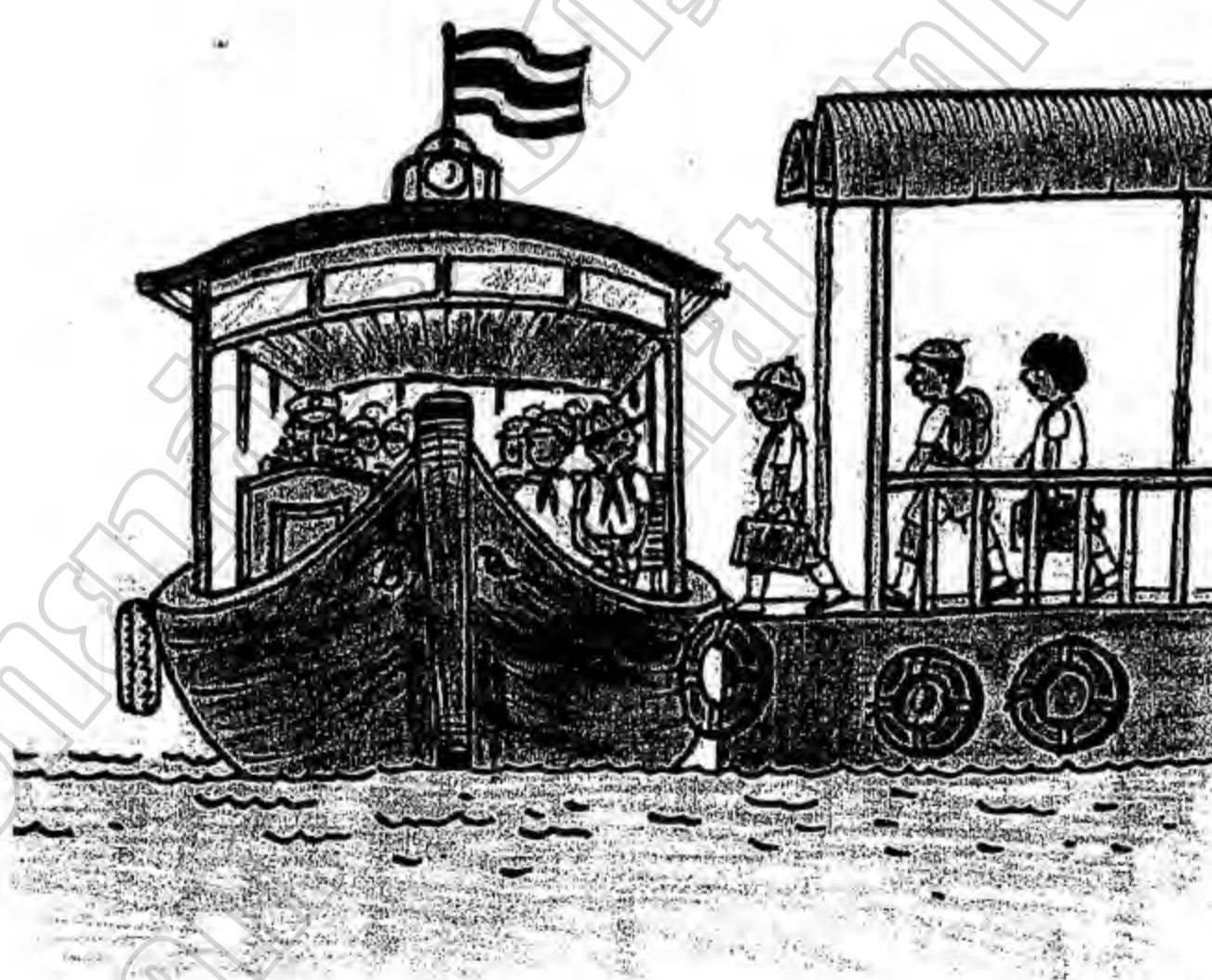
- 2.1 ขาดอุปกรณ์ช่วยเหลือ เช่น เรือ แพ ชูชีพ และเสาไม้สำหรับเกาะ
- 2.2 ใช้อุปกรณ์ผิดขนาด ไม่สามารถรับน้ำหนักหรือรับแรงดึงได้
- 2.3 ใช้อุปกรณ์หมดสภาพการใช้งาน เช่น เชือกเก่า ไม้ผุ เป็นต้น
- 2.4 ใช้เงื่อนไขผิดจุดประสงค์การใช้งาน หรือผูกเงื่อนไขผิด
- 2.5 ดินอ่อนทำให้สมอบกยึดไม่แน่น
- 2.6 เชือกขาดหรือเชือกคลายตัวซึ่งเกิดจากการมัดไม่แน่น
- 2.7 รอกที่ใช้ในกิจกรรมอาจจะฝืดหรือขึ้นสนิม
- 2.8 ลิ่มปิดหน้ารอก ทำให้รอกหลุด
- 2.9 ฐานต่างๆ ไม่ได้รับการตรวจสอบโดยละเอียด

สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุทางน้ำ

อุบัติเหตุทางน้ำ ได้แก่ อุบัติเหตุที่เกิดจากการปฏิบัติกิจกรรมทางน้ำ เช่น การว่ายน้ำ การพายเรือ หรืออุบัติเหตุที่เกิดจากการเดินทางทางน้ำ เช่น การโดยสารเรือข้ามฟาก เรือหางยาว แพ เป็นต้น อุบัติเหตุทางน้ำมักเป็นสาเหตุดังต่อไปนี้

1. ผู้โดยสารขาดความระมัดระวัง ทำให้พลัดตกน้ำ
2. ผู้ขับเรือเกิดความประมาท หรือขาดความชำนาญ ทำให้เรือชนกันหรือเรือล่ม
3. สภาพของเรือและเครื่องจักรไม่ดี ชำรุดทรุดโทรม
4. สภาพแม่น้ำ ลำคลอง หรือดินฟ้า อากาศไม่ดี เช่น เกิดพายุคลื่นลมแรง

หรือมีสิ่งกีดขวางใต้น้ำ อาจทำให้เรือล่มได้

ภาพประกอบ 3 แสดงการเกิดอุบัติเหตุทางน้ำ

ภาพจาก : แผนการสอนกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3, หน้า 61

แนวปฏิบัติสำหรับผู้กำกับกองลูกเสือ

สำหรับฐานที่ 1 เรื่องหลักการผจญภัย

เวลาสำหรับฝึกอบรมประจำฐาน 30 นาที

คำชี้แจง

1. ให้ผู้กำกับศึกษาเนื้อหา เรื่อง หลักการผจญภัยเป็นการล่วงหน้า เพื่อนำมาอธิบาย และสาธิตให้ลูกเสือที่เข้ารับการฝึกอบรมได้ศึกษาโดยจัดเตรียม ดังนี้
 - 1.1 จัดเตรียมภาพประกอบเกี่ยวกับการผจญภัย
 - 1.2 แผนภูมิข้อปฏิบัติในการผจญภัย
2. เมื่อลูกเสือมารายงานเพื่อรับการฝึกอบรม ให้ผู้กำกับ ดำเนินการดังนี้
 - 2.1 อธิบายความรู้และสาธิตเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้(เวลา 20 นาที)
 - 2.1.1 ความหมายของการผจญภัย
 - 2.1.2 ประเภทของกิจกรรมผจญภัย
 - 2.1.3 การผจญภัยในเวลากลางคืน
 - 2.1.4 อุบัติเหตุในการผจญภัย
 - 2.2 ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันอภิปรายและซักถาม พร้อมสรุปความรู้ และแนวการปฏิบัติกิจกรรมการผจญภัย (เวลา 10 นาที)
3. ในขณะที่ฝึกอบรมให้สังเกตการณ์ปฏิบัติกิจกรรมของลูกเสือที่ปฏิบัติกิจกรรม แล้วให้คะแนนกิจกรรมตามเกณฑ์การประเมิน และกรอกคะแนนลงในแบบบันทึกคะแนนกิจกรรม

กิจกรรมฝึกรวมลูกเสือ

เรื่อง หลักการผจญภัย

เวลาสำหรับฝึกรวมประจำฐาน 30 นาที

วัตถุประสงค์

1. ลูกเสืออธิบายเกี่ยวกับหลักการผจญภัยได้
2. อธิบายการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจากการผจญภัยได้
3. อธิบายข้อควรปฏิบัติในการผจญภัยได้

คำชี้แจง

1. ให้ลูกเสือรับฟังคำอธิบายจากผู้กำกับและทำความเข้าใจให้ดี
2. ให้ลูกเสือร่วมกันอภิปรายและซักถามให้เข้าใจในความหมายและแนวปฏิบัติ

ในการผจญภัยในเรื่องต่อไปนี้(เวลา 20 นาที)

- 2.1 ความหมายของการผจญภัย
- 2.1 ประเภทของกิจกรรมผจญภัย
- 2.1 การผจญภัยในเวลากลางคืน
- 2.1 อุบัติเหตุในการผจญภัย

3. ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันสรุปความรู้ ความเข้าใจที่ฝึกรวมผ่านมา (เวลา 10 นาที)

แบบบันทึกคะแนนกิจกรรม

เรื่อง หลักการพจนัญภัย
คะแนนเต็ม 20 คะแนน

เลขที่	ชื่อ - สกุล	รายการประเมิน					รวม	ผล การประเมิน
		ความหมายของการพจนัญภัย	ประเภทของกิจกรรมพจนัญภัย	การพจนัญภัยในเวลาดกลางคืน	อุบัติเหตุในการพจนัญภัย			
	คะแนนเต็ม	5	5	5	5	20	(ผ,มผ)	

เกณฑ์การผ่านการประเมิน ได้คะแนน 16 คะแนน หรือร้อยละ 80 ขึ้นไป ถือว่าผ่าน

ผ หมายถึง “ผ่าน”

มผ หมายถึง “ไม่ผ่าน”

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

(นางพิมพ์ภา ปะนัดเต)

ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่กลุ่มที่ 3 กองที่ 2

เกณฑ์การประเมินกิจกรรม

เรื่อง หลักการพจนานุกรม

ทุกข้อใช้เกณฑ์เดียวกัน

เกณฑ์การประเมิน

- 5 คะแนน หมายถึง บอกความหมาย วิธีการ ขั้นตอน ในการพจนานุกรมถูกต้องมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง บอกความหมาย วิธีการ ขั้นตอน ในการพจนานุกรมถูกต้องมาก
- 3 คะแนน หมายถึง บอกความหมาย วิธีการ ขั้นตอน ในการพจนานุกรมถูกต้องปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง บอกความหมาย วิธีการ ขั้นตอน ในการพจนานุกรมถูกต้องน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง บอกความหมาย วิธีการ ขั้นตอน ในการพจนานุกรมถูกต้องน้อยที่สุด

บทคัดย่อของบทวิทยานิพนธ์

บทคัดย่อที่ 121

การปฏิบัติหน้าที่เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน

1. การรับ มขหรือเหตุอื่นที่ไประดมกำลัง หรือมีผู้ติดอยู่ในที่สูง
2. การใช้เครื่องมือพิเศษ
3. การปฏิบัติในงานในเขตกลางคืน

พจนานุกรม
BURIRAM RAJ

การพจญภัยเป็นวิชาหนึ่งของการฝึกอบรมที่ท้าทาย เพื่อให้ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ได้ใช้ทั้งกำลังกาย กำลังความคิด ในการร่วมกันคิดแก้ปัญหา กล่าวคือ การช่วยกันทำอุปกรณ์ในการแก้ปัญหา ตลอดจนการตัดสินใจของนายหมู่ที่จะต้องดำเนินการไป เพื่อให้สามารถนำสมาชิกหมู่ของตนผ่านพ้นเหตุการณ์ที่เผชิญอยู่นั้นไปได้ด้วยความสำเร็จและปลอดภัยด้วยกันทุกคน เช่น การช่วยเหลือผู้ประสบอัคคีภัย การช่วยเหลือผู้ที่ติดอยู่ในที่สูง

เหตุฉุกเฉิน

เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาโดยไม่คาดหมายหรือทราบได้ก่อนล่วงหน้า เหตุฉุกเฉินอาจเกิดจากสาเหตุ ดังนี้

1. ภัยธรรมชาติ
2. ความประมาท
3. ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์
4. การขาดความชำนาญ
5. การเจ็บป่วยกะทันหัน
6. สิ่งของเครื่องใช้ชำรุด

เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินต้องรีบส่งข่าวเพื่อขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ทราบโดยเร็วที่สุด เพื่อให้ความช่วยเหลือได้ทัน

ภัย

ตามความหมายในพระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. 2522 แบ่งภัยออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. สาธารณภัย ได้แก่ อุทกภัย วาตภัย อัคคีภัย แผ่นดินไหว อาการล่ม ภัยจากภัยแล้งภัยจากสารเคมี วัตถุอันตราย ภัยจากไฟฟ้า ภัยจากอากาศยาน ภัยจากคมนาคมขนส่ง

2. ภัยด้านความมั่นคง ได้แก่ การก่อวินาศกรรม การชุมนุมประท้วง การก่อจลาจล

ภัยพิบัติ

1. ภัยพิบัติ(ระเบียบกระทรวงการคลัง พ.ศ. 2540) หมายถึงสาธารณภัย อันได้แก่ อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง ภาวะฝนแล้ง ฝนทิ้งช่วง ไฟป่า ภัยอันเกิดจากไฟฟ้า ภัยจากโรค หรือการระบาดของแมลงหรือศัตรูพืชทุกชนิดอากาศหนาวจัดจนสัตว์ต้องสูญเสียชีวิต ภัยสงคราม และภัยอันเนื่องมาจากการกระทำของผู้ก่อการร้าย ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีมาเป็นสาธารณะ ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติหรือมีผู้ทำให้เกิดขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายถึงแก่ชีวิต ร่างกายประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือรัฐ

2. อุบัติภัย หมายถึง ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ

3. อุบัติเหตุ หมายถึง อันตรายที่เกิดขึ้น โดยมีได้ตั้งใจมาก่อน

4. สาธารณภัย หมายถึง ภัยหรืออันตรายที่ทำให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิต ทรัพย์สิน และสิ่งอื่น ๆ อย่างรุนแรง ประกอบด้วยลักษณะดังนี้

4.1 ภัยที่เกิดขึ้นกับคนหมู่มาก

4.2 อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาหรือทุกสถานที่อย่างกะทันหันหรือค่อย ๆ เกิดขึ้น

4.3 เป็นอันตรายต่อชีวิตและร่างกาย

2.4 เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สิน

2.5 เกิดความต้องการในสิ่งจำเป็นพื้นฐานอย่างรีบด่วนสำหรับผู้ประสบภัย

5. ประเภทของสาธารณภัย แบ่งได้ 2 ประเภทคือ

5.1 สาธารณภัยธรรมชาติ เป็นสาธารณภัยที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

มักเกิดตามฤดูกาล ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ ทรัพย์สินและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ได้แก่

5.1.1 อุทกภัย เป็นภัยอันเกิดจากภาวะน้ำท่วม จากพายุ ฝนตกหนัก พายุหมุน การทำลายป่า การทรุดตัวของดิน ลักษณะน้ำท่วมฉับพลัน

5.1.2 วาตภัย คือภัยที่เกิดจากแรงลมและพายุ สามารถแบ่งลักษณะของวาตภัย ได้ตามความเร็วลม สถานที่ที่เกิดวาตภัย เช่น พายุฟ้าคะนอง พายุดีเปรสชัน พายุไซนร้อน พายุไต้ฝุ่น

5.1.3 อัคคีภัย คือภัยที่เกิดจากเพลิงไหม้เป็นภัยที่ก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิต และทรัพย์สินมีแนวโน้มในการเกิดขึ้นบ่อยและสร้างความสูญเสียมากขึ้นทุกปี

5.14 อากาศหนาวผิดปกติ เช่นในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ซึ่งภูมิประเทศเป็นที่ราบสูงประกอบกับได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมที่พัดพาความหนาวเย็นจากประเทศจีนเข้าสู่พื้นที่ดังกล่าวทำให้บริเวณหุบเขาและเชิงเขาหนาวมาก

5.1.5 คลื่นความร้อน ก่อให้เกิดความร้อนผิดปกติ

5.1.6 ภัยแล้ง เป็นภัยที่ทำให้เกิดความอดอยาก ขาดแคลน เนื่องจากการขาดน้ำ

5.1.7 แผ่นดินถล่ม

5.1.8 การระบาดของโรค เช่น อหิวาตกโรค โรคฉี่หนู

5.1.9 ภัยจากฝูงสัตว์และแมลง

5.2 สาธารณภัยจากมนุษย์ เป็นสาธารณภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ โดยอาจเกิดจากสิ่งประดิษฐ์ของมนุษย์ ที่ประดิษฐ์เพื่อความสะดวกสบาย

5.3 ภัยจากการจราจร ได้แก่

5.3.1 ภัยทางอากาศ เช่น เครื่องบินชนกัน เครื่องบินระเบิด ยานอวกาศตก

5.3.2 ภัยทางบก เช่น รถชนกัน

5.3.3 ภัยทางน้ำ เช่น เรือล่ม เรือชนกัน

5.3.4 ภัยทางราง เช่น รถไฟชนกัน รถไฟตกราง

5.4 ภัยจากการประกอบอาชีพ ทั้งภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม เช่น อุบัติเหตุจากการใช้เครื่องมือเครื่องจักร

ภาพประกอบ 4 แสดงการเกิดอุทกภัย

ภาพจาก : บทความเกี่ยวกับธรรมชาติ

การขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดฉุกเฉิน

การขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดฉุกเฉิน ควรปฏิบัติดังนี้

1. เหตุการณ์เหตุร้ายแรง เช่น การทำร้ายร่างกาย การปล้นทรัพย์ การเกิดอุบัติเหตุ ควรแจ้งให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่อยู่ใกล้ที่สุดทราบ เช่น ตำรวจ ผู้ใหญ่บ้าน ตำรวจ ทหาร เป็นต้น
2. เมื่อมีเหตุการณ์เกี่ยวกับอุบัติเหตุ เช่น ไฟไหม้ แก๊สพิษรั่ว ควรแจ้งเทศบาล สุขาภิบาล สถานีดับเพลิง สถานีตำรวจ เป็นต้น
3. เหตุฉุกเฉินที่ต้องใช้รถพยาบาลในการนำผู้บาดเจ็บส่งโรงพยาบาล ควรแจ้งโรงพยาบาลสถานีอนามัย หรือขอความช่วยเหลือจากบุคคลใกล้เคียงที่มียานพาหนะ สามารถนำผู้ป่วยหรือผู้บาดเจ็บไปรักษาพยาบาลได้อย่างรวดเร็ว

การส่งข่าว

การส่งข่าว หมายถึง การนำเหตุการณ์จากสถานีแห่งหนึ่งไปแจ้งกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้ทราบ โดยอาศัยวิธีการส่งข่าวเป็นตัวกลางในการติดต่อ เช่น การบอกเล่า การเขียนจดหมาย และการโทรศัพท์ เป็นต้น

1. การบอกเล่า เป็นวิธีการส่งข่าวที่ใช้คนเป็นตัวกลาง
2. การเขียน เป็นวิธีการส่งข่าวโดยการเขียนจดหมายติดต่อกัน
3. โทรศัพท์ เป็นวิธีการส่งข่าวโดยอาศัยทั้งการบอกเล่าและการเขียนเพื่อให้ข้อความที่ส่งถูกต้องเป็นการส่งข่าวโดยตรงและรวดเร็ว

ข้อความที่ควรส่งข่าว

ผู้ส่งข่าวต้องระงับความตื่นเต้น ทำจิตใจให้ปกติ แจ้งเรื่องที่ขอบริการโดยพูดช้า ๆ ให้ชัดเจนในหัวข้อต่อไปนี้

1. เกิดเหตุอะไร เช่น ไฟไหม้ รถชนกันมีคนบาดเจ็บและตาย เกือบเหตุคนทำร้ายร่างกาย เป็นต้น
2. เกิดเหตุขึ้นที่ไหน เดินทางไปยังจุดเกิดเหตุได้อย่างไร
3. ขอความช่วยเหลืออย่างไรและให้เตรียมอุปกรณ์ใดไปบ้าง
4. แจ้งว่าผู้พูดคือใคร และกำลังโทรศัพท์จากที่ไหน

แนวปฏิบัติสำหรับผู้ฝึกสอนประจำฐาน (นายหมู่)

สำหรับฐานที่ 1 เรื่องการช่วยเหลือผู้ประสบภัยหรือมีผู้ติดอยู่ในที่สูง
เวลาสำหรับฝึกอบรมประจำฐาน 10 นาที

คำชี้แจง

1. ให้ผู้ฝึกสอน (นายหมู่) ศึกษาเนื้อหาเรื่อง การช่วยเหลือผู้ประสบภัยหรือมีผู้ติดอยู่ในที่สูงและเข้ารับการฝึกอบรมจากผู้กำกับ เป็นการล่วงหน้า เพื่อนำมาสาธิตให้ลูกเสือที่เข้ารับการฝึกอบรมที่ฐานนี้ได้ศึกษา
2. ผู้กำกับและผู้ฝึกสอนร่วมกันเตรียมสื่อประกอบการฝึกอบรม ได้แก่ แผ่นภาพภัยพิบัติประเภทต่างๆ เอกสารประกอบการฝึกอบรมเรื่องการช่วยเหลือผู้ประสบภัย
3. เมื่อลูกเสือมารายงานเข้าฐานเพื่อรับการฝึกอบรม ให้ผู้ฝึกสอน ดำเนินการดังนี้ (เวลา 8 นาที)
 - 3.1 อธิบายเนื้อหาโดยย่อ เรื่อง การช่วยเหลือผู้ประสบภัยหรือมีผู้ติดอยู่ในที่สูงให้ลูกเสือได้ร่วมศึกษา พร้อมกับให้ศึกษาเอกสารประกอบการฝึกอบรมไปพร้อมกัน
 - 3.2 ศึกษาภาพภัยพิบัติต่างๆ พร้อมกับอภิปรายถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นจากภัยพิบัตินั้น
 - 3.3 อภิปรายเกี่ยวกับการช่วยเหลือผู้ที่ติดอยู่บนที่สูง และผู้ประสบภัยอื่นว่าเราจะช่วยเหลือด้วยวิธีใด ใช้อุปกรณ์อะไร ใช้อย่างไร ดังนี้
 - 1) การช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากภัยไฟไหม้
 - 2) การช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากภัยน้ำท่วม
 - 3) การช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากภัยไฟฟ้า
 - 4) การช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากภัยทางรถยนต์
 - 5) การช่วยเหลือผู้ที่ติดอยู่บนที่สูง
4. ในขณะที่ฝึกอบรมให้สังเกตการปฏิบัติกิจกรรมของลูกเสือที่ปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในฐานแล้วให้คะแนนกิจกรรมตามเกณฑ์การประเมิน และกรอกคะแนนลงในแบบบันทึกคะแนนกิจกรรม ส่งให้ผู้กำกับลูกเสือเมื่อเสร็จการฝึกอบรมทุกหมู่แล้ว

กิจกรรมฝึกอบบรมลูกเสือประจำฐานที่ 1

เรื่อง การช่วยเหลือผู้ประสบภัยหรือมีผู้ติดอยู่ในที่สูง
เวลาสำหรับฝึกอบบรมประจำฐาน 10 นาที

วัตถุประสงค์

1. ลูกเสืออธิบายเกี่ยวกับหลักการช่วยเหลือผู้ประสบภัยหรือมีผู้ติดอยู่ในที่สูงได้
2. บอกวิธีช่วยเหลือผู้ประสบภัยหรือมีผู้ติดอยู่ในที่สูงได้

คำชี้แจง

1. ให้ลูกเสือรับฟังคำอธิบายจากผู้ฝึกสอนประจำฐาน (นายหมู่) และทำความเข้าใจให้ดี
2. ให้ลูกเสือศึกษาร่วมกันศึกษาเอกสารประกอบการฝึกอบบรม และอภิปราย

ถึงวิธีช่วยเหลือผู้ประสบภัยและผู้ติดอยู่บนที่สูง ดังนี้

- 2.1 การช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากภัยไฟไหม้
- 2.2 การช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากภัยน้ำท่วม
- 2.3 การช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากภัยไฟฟ้า
- 2.4 การช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากภัยทางรถยนต์
- 2.5 การช่วยเหลือผู้ติดอยู่ในที่สูง
3. ผู้ฝึกสอนและลูกเสือร่วมกันสรุปหลักการเลือกซื้ออาหาร
4. รอฟังสัญญาณเปลี่ยนฐาน ไปฝึกอบบรมฐานต่อไป

แบบบันทึกคะแนนกิจกรรมฐานที่ 1

เรื่อง การช่วยเหลือผู้ประสบภัยหรือมีผู้ติดอยู่ในที่สูง

คะแนนเต็ม 20 คะแนน

เลขที่	ชื่อ - สกุล	รายการประเมิน					รวม	ผล การประเมิน
		การช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากภัยไฟไหม้	การช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากภัยน้ำท่วม	การช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากภัยไฟฟ้า	การช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากภัยทางรถยนต์	การช่วยเหลือผู้ติดอยู่ในที่สูง		
	คะแนนเต็ม	4	4	4	4	4	20	(ผ,มผ)

เกณฑ์การผ่านการประเมิน ได้คะแนนร้อยละ 80 หรือได้คะแนน 16 คะแนนขึ้นไปถือว่าผ่าน

ผ หมายถึง “ผ่าน”

มผ หมายถึง “ไม่ผ่าน”

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

(นางพิมพ์ภา ปะนัดเต)

ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่กลุ่มที่ 3 กองที่ 2

เกณฑ์การประเมินกิจกรรม ฐานที่ 1

เรื่อง การช่วยเหลือผู้ประสบภัยหรือมีผู้ติดอยู่ในที่สูง

ทุกข้อใช้เกณฑ์การประเมินเดียวกัน

4 คะแนน หมายถึง อธิบายหลักการช่วยเหลือผู้ประสบภัยหรือมีผู้ติดอยู่ในที่สูง ได้ถูกต้องทุกขั้นตอน

3 คะแนน หมายถึง อธิบายหลักการช่วยเหลือผู้ประสบภัยหรือมีผู้ติดอยู่ในที่สูง ได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่

2 คะแนน หมายถึง อธิบายหลักการช่วยเหลือผู้ประสบภัยหรือมีผู้ติดอยู่ในที่สูง ได้ถูกต้องบางรายการ

1 คะแนน หมายถึง อธิบายหลักการช่วยเหลือผู้ประสบภัยหรือมีผู้ติดอยู่ในที่สูง ไม่ถูกต้อง หรือถูกต้องน้อยมาก

ภาคผนวก ง

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

เวลา 30 นาที คะแนนเต็ม 30 คะแนน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวแล้วกาเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก ข ค และ ง ที่ตรงกับตัวเลือกที่ถูกที่สุดในกระดาษคำตอบ

1. การผจญภัยของลูกเสือ หมายถึงข้อใด
 - ก. การประสบกับสิ่งแปลกๆใหม่
 - ข. การเดินทางไกลและปีนเขา
 - ค. การรู้จักตัดสินใจแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า
 - ง. การต่อสู้
2. ลูกเสือจำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องใดจึงจะสามารถเดินทางไปถึงจุดหมายปลายทางได้
 - ก. การผจญภัย
 - ข. แผนที่และเข็มทิศ
 - ค. นुकเบิก
 - ง. ถูกทุกข้อ
3. เมื่อนายหมู่ นำสมาชิกไปเข้าฐานผจญภัยควรปฏิบัติอย่างไร
 - ก. รายงานตัวเพื่อเข้าทดสอบ
 - ข. รับคำสั่งเพื่อดำเนินการ
 - ค. สั่งสมาชิกพักครู่หนึ่ง
 - ง. ถูกทุกข้อ
4. ก่อนที่ลูกเสือทุกคนจะเริ่มการผจญภัยควรจะดำเนินการอะไรก่อน
 - ก. คอยฟังคำสั่งจากผู้ประจำฐาน
 - ข. ร่วมกันพิจารณาคำสั่ง
 - ค. นายหมู่สั่งดำเนินการ
 - ง. ทำความเคารพนายหมู่
5. การฝึกใช้ความคิดในการตัดสินใจแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเพื่ออะไร
 - ก. เพื่อฝึกให้เกิดความเคยชิน
 - ข. เพื่อฝึกให้เกิดความคิดรวดเร็วฉับไว
 - ค. เพื่อฝึกให้ช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น
 - ง. เพื่อฝึกจิตใจตนเองให้เข้มแข็งและมีสติปัญญา
6. การปฏิบัติกิจกรรมเดินทางไกลในเวลากลางคืนลูกเสือต้องอาศัยสิ่งใดในการช่วยนำทาง
 - ก. การเดินทางเป็นหมู่
 - ข. การสังเกตดวงดาว
 - ค. การเดินทางตามที่กำหนด
 - ง. แผนที่และเข็มทิศ
7. สิ่งสำคัญในการใช้เชือกสำหรับการผจญภัยคือข้อใด
 - ก. ต้องโหนเชือกได้
 - ข. ต้องขว้างเชือกเป็นบ่วงได้
 - ค. ต้องผูกเงื่อนได้
 - ง. ต้องรู้ส่วนประกอบของเชือก

30. การนำยาเพื่อใช้ในการเดินทางไปอยู่ค่ายพักแรม ควรปฏิบัติอย่างไร

ก. พยายามนำไปให้มากที่สุด

ข. นำไปเฉพาะยาที่คาดว่าจะจำเป็นระหว่างการอยู่ค่ายพักแรม

ค. นำไปตามที่นายหมู่สั่ง

ง. ตามความเห็นของผู้กำกับลูกเสือ

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ก	ง	ก	ข	ข	ข	ก	ข	ง	ง
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
ข	ง	ก	ข	ค	ง	ก	ก	ง	ก
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
ค	ก	ง	ก	ง	ง	ง	ค	ค	ข

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก จ

แบบสอบถามความพึงพอใจ

**แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนด้วย
คู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่**

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความระดับความพึงพอใจ
ของ นักเรียนมากที่สุด โดยในแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

5	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
3	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
1	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

รายการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการเรียน ด้วยคู่มือการฝึกอบรมฯ	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. การใช้คู่มือการฝึกอบรมทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจที่จะเรียน
2. ข้าพเจ้ามีความสุขเมื่อได้ทำกิจกรรมในคู่มือการฝึกอบรม
3. ความรู้ที่ได้รับจากการเรียน โดยใช้คู่มือการฝึกอบรมมีความทันสมัย
4. คู่มือการฝึกอบรมทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น
5. กิจกรรมในคู่มือการฝึกอบรมส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
6. กิจกรรมในคู่มือการฝึกอบรมกระตุ้นและท้าทายให้ข้าพเจ้าอยากรู้ อยากเห็น
7. การเรียน โดยใช้คู่มือการฝึกอบรมทำให้มีทักษะลูกเสือดีขึ้น
8. กิจกรรมในคู่มือการฝึกอบรม ทำให้ผู้เรียนตั้งใจทำกิจกรรมอย่างดี
9. การเรียน โดยใช้คู่มือการฝึกอบรม ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วย ตนเองและสามารถทบทวนบทเรียนได้
10. การเรียน โดยใช้คู่มือการฝึกอบรมเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจชวนให้ ติดตาม ไม่น่าเบื่อหน่าย

แบบสอบถามความพึงพอใจ (ต่อ)

รายการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการเรียน ด้วยเอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
11. กิจกรรมที่นำมาใช้ในคู่มือการฝึกอบรมเหมาะสมกับเวลาที่กำหนด	*****	*****	*****	*****	*****
12. คู่มือการฝึกอบรมมีกิจกรรมใหม่ ๆ ที่ท้าทายมาสอดแทรกใน การเรียนการสอน ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์	*****	*****	*****	*****	*****
13. คู่มือการฝึกอบรมช่วยให้ผู้เรียนแก้ปัญหา หรือแนวทางไปสู่ ความสำเร็จในการทำกิจกรรมด้วยตนเอง หรือเป็นกลุ่ม	*****	*****	*****	*****	*****
14. คู่มือการฝึกอบรมช่วยให้ผู้เรียนทุกคนเป็นผู้ค้นพบคำตอบ หรือทำ กิจกรรมสำเร็จด้วยตนเองหรือร่วมกันเป็นกลุ่ม	*****	*****	*****	*****	*****
15. คู่มือการฝึกอบรมช่วยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง หรือเป็นกลุ่ม	*****	*****	*****	*****	*****

ภาคผนวก ฉ

แบบประเมินและผลการประเมินคุณภาพคู่มือการฝึกอบรม

แบบประเมินและผลการประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้

แบบประเมินและผลการประเมินความสอดคล้องแบบทดสอบ

แบบประเมินและผลการประเมินคุณภาพแบบสอบถามความพึงพอใจ

**แบบประเมินคุณภาพคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**

คำชี้แจง

1. แบบประเมินคุณภาพคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ มีจำนวน 5 ด้าน
2. โปรดอ่านคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยละเอียด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับผลการประเมินตามความคิดเห็นของท่าน
3. ระดับผลการประเมินมี 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
คะแนน 3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1. จุดประสงค์การเรียนรู้					
1.1 มีความสอดคล้องกับเนื้อหาในแบบฝึกทักษะ
1.2 มีความสอดคล้องกับกิจกรรมที่ต้องการฝึก
2. เนื้อหา					
2.1 มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
2.2 มีความง่ายพอเหมาะ
2.3 มีความเหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน
2.4 มีประโยชน์ต่อนักเรียน
3. การนำเสนอ					
3.1 มีความเหมาะสมในด้านการใช้ภาษา
3.2 มีความน่าสนใจ
4. กิจกรรมการเรียนรู้					
4.1 มีความเหมาะสมในด้านเวลา
4.2 มีการกระตุ้นและเร้าความสนใจของนักเรียน
5. การวัดและประเมินผล					
5.1 มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
5.2 มีความเหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน
5.3 สามารถวัดได้ครอบคลุมเนื้อหา

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ
(.....)

ผลการประเมินคุณภาพคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			ระดับความเหมาะสม	
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คะแนน เฉลี่ย	แปล ความหมาย
1. จุดประสงค์การเรียนรู้					
1.1 มีความสอดคล้องกับเนื้อหาในแบบฝึกทักษะ	5	5	5	5.00	มากที่สุด
1.2 มีความสอดคล้องกับกิจกรรมที่ต้องการฝึก	5	5	5	5.00	มากที่สุด
2. เนื้อหา					
2.1 มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5.00	มากที่สุด
2.2 มีความง่ายพอเหมาะ	5	5	5	5.00	มากที่สุด
2.3 มีความเหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
2.4 มีประโยชน์ต่อนักเรียน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
3. การนำเสนอ					
3.1 มีความเหมาะสมในด้านการใช้ภาษา	5	5	5	5.00	มากที่สุด
3.2 มีความน่าสนใจ	5	5	5	5.00	มากที่สุด
4. กิจกรรมการเรียนรู้					
4.1 มีความเหมาะสมในด้านเวลา	5	5	5	5.00	มากที่สุด
4.2 มีการกระตุ้นและสร้างความสนใจของนักเรียน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
5. การวัดและประเมินผล					
5.1 มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5.00	มากที่สุด
5.2 มีความเหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
5.3 สามารถวัดได้ครอบคลุมเนื้อหา	5	5	5	5.00	มากที่สุด
รวม	65	65	65	65	
ค่าเฉลี่ย	5.00	5.00	5.00	5.00	มากที่สุด

แบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ใช้ประกอบคู่มือการฝึกอบรมวิชาชีพ
 ถูกสื่อสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับถูกสื่อ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง

1. แบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ใช้ประกอบคู่มือการฝึกอบรมวิชาชีพ
 ถูกสื่อสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับถูกสื่อ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 มีจำนวน 6 ด้าน

2. โปรดอ่านแผนการจัดการเรียนรู้ใช้ประกอบคู่มือการฝึกอบรมวิชาชีพถูกสื่อ
 สามัญรุ่นใหญ่ สำหรับถูกสื่อ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 โดยละเอียด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับผลการประเมินตามความคิดเห็นของท่าน

3. ระดับผลการประเมินมี 5ระดับ ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
คะแนน 3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1. สาระสำคัญ					
1.1 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย
1.2 มีความครอบคลุมเนื้อหา
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 มีความสอดคล้องกับเนื้อหา
2.2 สามารถวัดและประเมินผลได้
3. เนื้อหา					
3.1 มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
3.2 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย
3.3 มีความเหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน
3.4 มีความเหมาะสมกับเวลาที่สอน
4. กิจกรรมการเรียนรู้					
4.1 มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
4.2 มีความสอดคล้องกับเนื้อหา
4.3 มีการลำดับกิจกรรมได้ชัดเจน
4.4 มีความเหมาะสมกับเวลาที่สอน
5. สื่อการเรียนรู้					
5.1 มีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้
5.2 ช่วยประหยัดเวลาในการสอน
5.3 ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการใช้สื่อ
6. การวัดและประเมินผล					
6.1 มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
6.2 มีความเหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

.....

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ
(.....)

ผลการประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ใช้ประกอบคู่มือการฝึกอบรมวิชาชีพ
 ถูกเลือกสำนวนใหญ่ สำหรับถูกเลือก - เนตรนารีสำนวนใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			ระดับความเหมาะสม	
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คะแนน เฉลี่ย	แปล ความหมาย
1. สาระสำคัญ					
1.1 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	5	5	5.00	มากที่สุด
1.2 มีความครอบคลุมเนื้อหา	5	5	5	5.00	มากที่สุด
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 มีความสอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5.00	มากที่สุด
2.2 สามารถวัดและประเมินผลได้	5	5	5	5.00	มากที่สุด
3. เนื้อหา					
3.1 มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5.00	มากที่สุด
3.2 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	5	5	5.00	มากที่สุด
3.3 มีความเหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
3.4 มีความเหมาะสมกับเวลาที่สอน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
4. กิจกรรมการเรียนรู้					
4.1 มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5.00	มากที่สุด
4.2 มีความสอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5.00	มากที่สุด
4.3 มีการลำดับกิจกรรมได้ชัดเจน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
4.4 มีความเหมาะสมกับเวลาที่สอน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
5. สื่อการเรียนรู้					
5.1 มีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	5	5.00	มากที่สุด
5.2 ช่วยประหยัดเวลาในการสอน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
5.3 ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการใช้สื่อ	5	5	5	5.00	มากที่สุด
6. การวัดและประเมินผล					
6.1 มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5.00	มากที่สุด
6.2 มีความเหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
รวม	85	85	85	85.00	
ค่าเฉลี่ย	5.00	5.00	5.00	5.00	มากที่สุด

แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นรายข้อ (IOC)

คำชี้แจง

1. แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นรายข้อ (IOC) คู่มือการฝึกอบรบวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีจำนวน 21 จุดประสงค์การเรียนรู้ และมีข้อสอบจำนวน 60 ข้อ
2. โปรดอ่านแบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นรายข้อ (IOC) โดยละเอียด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับผลการประเมินตามความคิดเห็นของท่าน
3. ระดับความสอดคล้องมี 3 ระดับ ดังนี้
 ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้ไม่ตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณาความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
1. ลูกเสือบอกความหมายและประเภทของการผจญภัยได้	1. เครื่องหมายของวิชานักผจญภัยเป็นรูปใด ก. มือถือวชิระ ข. มือถือห่วง ค. มือถือคบเพลิง ง. มือถือไม้ง่าม (เฉลย ค)			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณา ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
	2. การผจญภัยของลูกเสือ หมายถึงข้อใด ก. การประสบกับสิ่งแปลกๆใหม่ ข. การเดินทางไกลและปีนเขา ค. การรู้จักตัดสินใจ แก้ไขปัญหา เฉพาะหน้า ง. การต่อสู้ (เฉลย ค)			
	3. ลูกเสือจำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องใดจึง จะสามารถเดินทางไปถึงจุดหมายปลายทาง ได้ ก. การผจญภัย ข. แผนที่และเข็มทิศ ค. บุกเบิก ง. ถูกทุกข้อ (เฉลย ง)			
2. ลูกเสือสามารถเลือก ปฏิบัติกิจกรรมการผจญภัย ได้อย่างเหมาะสม	4. เมื่อนายหมู่ นำสมาชิกไปเข้าฐานผจญภัย ควรปฏิบัติอย่างไร ก. รายงานตัวเพื่อเข้าทดสอบ ข. รับคำสั่งเพื่อดำเนินการ ค. สั่งสมาชิกพักครู่หนึ่ง ง. ถูกทุกข้อ (เฉลย ก)			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณา ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
	<p>5. ก่อนที่ลูกเสือทุกคนจะเริ่มการผจญภัย ควรจะดำเนินการอะไรก่อน</p> <p>ก. คอยฟังคำสั่งจากผู้ประจําฐาน</p> <p>ข. ร่วมกันพิจารณาคําสั่ง</p> <p>ค. นายหมู่สั่งดำเนินการ</p> <p>ง. ทำความเคารพนายหมู่</p> <p>(เฉลย ข)</p>			
	<p>6. ปัจจัยสำคัญที่สุดที่ทำให้ลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมผจญภัยประสบผลสำเร็จคือข้อใด</p> <p>ก. ความฉลาด</p> <p>ข. การตัดสินใจที่ถูกต้อง</p> <p>ค. ความสามัคคี</p> <p>ง. ความสุภาพเรียบร้อย</p> <p>(เฉลย ค)</p>			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณา ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
3. ลูกเสือสามารถ ป้องกันอุบัติเหตุจากการ ผจญภัยที่อาจเกิดขึ้นได้	7. ข้อใดเป็นเหตุฉุกเฉินในวิชานักผจญภัย ก. ช่วยเหลือผู้ประสบภัย ข. การใช้เข็มทิศ ค. การปฏิบัติงานเวลากลางคืน ง. ถูกทุกข้อ (เฉลย ก)			
	8. การฝึกใช้ความคิดในการตัดสินใจ แก้ปัญหาเฉพาะหน้าเพื่ออะไร ก. เพื่อฝึกให้เกิดความเคยชิน ข. เพื่อฝึกให้เกิดความคิดรวดเร็ว ฉับไว ค. เพื่อฝึกให้ช่วยเหลือตนเองและ ผู้อื่น ง. เพื่อฝึกจิตใจตนเองให้เข้มแข็งและ มีสติปัญญา (เฉลย ง)			
4. ลูกเสือบอกหลักการ ช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้	9. หลักสูตรวิชานักผจญภัยกำหนดให้ลูกเสือ สามารถขึ้นต้นไม้จากพื้นได้สูงไม่น้อยกว่ากี่ เมตร ก. 1 เมตร ข. 3 เมตร ค. 5 เมตร ง. 7 เมตร (เฉลย ค)			
	10. หลักสูตรวิชานักผจญภัยกำหนดให้ลูกเสือ ขว้างหรือโยนเชือกช่วยชีวิตยาวกี่เมตร ก. 18 เมตร ข. 20 เมตร ค. 22 เมตร ง. 24 เมตร (เฉลย ข)			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณา ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
6. ลูกเสือสามารถ ปฏิบัติกิจกรรมในเวลา กลางคืนได้อย่าง ปลอดภัย	11. การปฏิบัติกิจกรรมเดินทางไกลในเวลา กลางคืนลูกเสือต้องอาศัยสิ่งใดในการช่วยนำ ทาง ก. การเดินทางเป็นหมู่ ข. การสังเกตดวงดาว ค. การเดินทางตามที่กำหนด ง. แผนที่และเข็มทิศ (เฉลย ข)			
	12. หลักของการเดินทางไกลในเวลากลางคืนคือ ข้อใด ก. เดินเป็นแถวหน้ากระดาน ข. ต้องเปิดไฟฉายให้รถสวนมาเห็น ค. ไม่เดินส่งเสียงเอะอะโวยวาย ง. เดินสวนทางรถที่แล่นมา (เฉลย ง)			
	13. การเดินทางไกลกลางคืนลูกเสือควรทำ อะไรเป็นสัญลักษณ์ ก. แต่งเครื่องแบบลูกเสือ ข. ผูกผ้าสีขาวหรือติดกระดาษสี สะท้อนแสง ค. แต่งชุดลำลอง ง. ให้นายหมู่เดินท้ายแถว (เฉลย ข)			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณา ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
7. ลูกเสือสามารถเลือกวิธีการขว้างหรือโยนเชือก ใต้เชือก และ โรยตัวได้อย่างเหมาะสม	14. สิ่งสำคัญในการใช้เชือกสำหรับการผจญภัยคือข้อใด ก. ต้องโหนเชือกได้ ข. ต้องขว้างเชือกเป็นบ่วงได้ ค. ต้องผูกเงื่อนได้ ง. ต้องรู้ส่วนประกอบของเชือก (เฉลย ก)			
8. ลูกเสือเลือกเส้นทางและบอกหลักการเดินทางไกลได้	15. เครื่องหมายวิชานักเดินทางไกลเป็นรูปใด ก. ลูกเสือพายเรือ ข. ลูกเสือถือไม้เท้าเดิน ค. ลูกเสือถือจักรยาน ง. ลูกเสือเดินทางไกล (เฉลย ข)			
	16. เส้นทางใดที่ไม่ควรเดินทางไกล ก. บนทางรถไฟ ข. ถนน ค. คับนาค ง. ถูกทุกข้อ (เฉลย ก)			
	17. กิจกรรมที่ทำในขณะที่เดินทางไกลคือข้อใด ก. เดินและนั่งพักสลับกันไป ข. วิ่งสลับเดิน ค. ทำแผนที่แสดงเส้นทางเดิน ง. ถูกทุกข้อ (เฉลย ก)			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณา ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
	18. การเดินทางไกลของลูกเสือมีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร ก. ฝึกความอดทน ข. รู้จักการช่วยเหลือตนเอง ค. สร้างความมีระเบียบวินัย ง. ถูกทุกข้อ (เฉลย ง)			
	19. สิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติระหว่างการเดินทางไกลคือข้อใด ก. พักแรมระหว่างทาง ข. หยุดคุยกับชาวบ้าน ค. จัดกิจกรรมนันทนาการข้างทาง ง. ชวนบุคคลอื่นเดินเป็นเพื่อน (เฉลย ง)			
	20. กิจกรรมที่ลูกเสือต้องปฏิบัติระหว่างการเดินทางไกลคือข้อใด ก. การสะกดรอย ข. การศึกษาเส้นทาง ค. บันทึกการเดินทาง ง. ถูกทุกข้อ (เฉลย ค)			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณา ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
	<p>21. สิ่งที่ถูกเสียได้จากการเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรมคือข้อใด</p> <p>ก. ความอดทนและสนุกสนาน</p> <p>ข. ความมีระเบียบวินัยและพึ่งตนเอง</p> <p>ค. ความกล้าหาญและความเด็ดเดี่ยว</p> <p>ง. ความสนุกสนานและได้รับความรู้</p> <p>(เฉลย ง)</p>			
	<p>22. แสงแดดเป็นอันตรายขณะเดินทางไกลถูกเสียควรปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. พยายามเดินตามเส้นทางที่ให้</p> <p>ความร่มรื่น</p> <p>ข. อาศัยยานพาหนะ</p> <p>ค. ใช้ร่มหรือที่กันแดด</p> <p>ง. สร้างความสนุกสนานขณะเดินทาง</p> <p>(เฉลย ง)</p>			
	<p>23. การเลือกเส้นทางที่เหมาะสมในการเดินทางไกลคือข้อใด</p> <p>ก. ลัดเลาะไปตามหมู่บ้าน</p> <p>ข. ลัดเลาะไปตามเรือกสวนไร่นา</p> <p>ค. ลัดเลาะไปตามภูมิประเทศที่เป็นธรรมชาติ</p> <p>ง. ลัดเลาะไปตามถนน ซอกซอย</p> <p>(เฉลย ค)</p>			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณา ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
	<p>24. สิ่งที่ถูกเลือกควรหลีกเลี่ยงขณะเดินทางไกลคือข้อใด</p> <p>ก. เดินตามปกติ</p> <p>ข. แวะซื้อของรับประทานกลางทาง</p> <p>ค. ขึ้นรถโดยสารกลางทาง</p> <p>ง. เดินสลับวิ่งไปตลอดทาง</p> <p>(เฉลย ก)</p>			
9. ลูกเสือสามารถบรรจุสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ลงในเครื่องหลังได้อย่างเหมาะสม	<p>25. เครื่องหลังของลูกเสือมีไว้เพื่ออะไร</p> <p>ก. บรรจุของเพื่อแจกขณะอยู่ค่ายพักแรม</p> <p>ข. บรรจุของที่จำเป็นในการเดินทางไกลหรืออยู่ค่ายพักแรม</p> <p>ค. บรรจุของที่จำเป็นในการเดินทางไกล</p> <p>ง. บรรจุเครื่องใช้และอาหารของหมู่ลูกเสือ</p> <p>(เฉลย ข)</p>			
	<p>26. เครื่องหลัง เราอาจเรียกชื่อหนึ่งว่าอะไร</p> <p>ก. ย่าม</p> <p>ข. กระเป๋า</p> <p>ค. เป้</p> <p>ง. ถุงสะพาย</p> <p>(เฉลย ค)</p>			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณา ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
	<p>27. วิธีบรรจุสิ่งของลงในเครื่องหลังข้อใดไม่ถูกต้อง</p> <p>ก. ของที่ใช้ก่อนบรรจุไว้ข้างบน</p> <p>ข. ผ้าห่มหรือผ้ารองนอนให้ติดกับด้านหลังของเรา</p> <p>ค. เสื่อกันฝนและไฟฉายไว้ข้างบน</p> <p>ง. บรรจุอาหารไว้ใต้เครื่องหลังเพื่อป้องกันเวลาฝนตก</p> <p>(เฉลย ง)</p>			
10. ลูกเสือบอกหลักการใช้แผนที่ทางราชการได้	<p>28. แผนที่ คืออุปกรณ์ที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อแสดงเกี่ยวกับอะไร ?</p> <p>ก. ลักษณะภูมิประเทศ</p> <p>ข. สิ่งปรากฏบนพื้นผิวโลก</p> <p>ค. สิ่งต่างๆที่มนุษย์สร้างขึ้น</p> <p>ง. สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ</p> <p>(เฉลย ข)</p>			
	<p>29. ทำไมถึงต้องใช้แผนที่เดินทางไกลของทางราชการ</p> <p>ก. หาได้ง่าย ข. เชื่อถือได้</p> <p>ค. มีรายละเอียดครบ ง. ถูกทุกข้อ</p> <p>(เฉลย ข)</p>			
11. ลูกเสือสามารถเขียนแผนที่ทางราชการโดยใช้สัญลักษณ์ต่างๆได้	<p>30. สัญลักษณ์ ในแผนที่หมายถึงอะไร</p> <p>ก. ทางรถไฟ</p> <p>ข. เขตจังหวัด</p> <p>ค. แม่น้ำ</p> <p>ง. ภูเขา</p> <p>(เฉลย ก)</p>			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณา ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
12. ลูกเสือสามารถทำ ความสะอาดเท้า รองเท้า และถุงเท้าได้	31. ตามหลักสูตรวิชานักเดินทางไกล กำหนดให้ลูกเสือมีความรู้ในเรื่องการอนามัย ส่วนบุคคล คือ ก. การรักษาเท้า ข. การรักษารองเท้า ค. การรักษาถุงเท้า ง. ถูกทุกข้อ (เฉลย ง)			
	32. การพักเท้าระหว่างการเดินทางไกล ควรปฏิบัติอย่างไร ก. นอนราบยกขาให้สูงกว่าศีรษะ ข. นอนราบศีรษะเสมอกับเท้า ค. นอนตะแคงข้าง ง. นั่งเหยียดเท้า (เฉลย ง)			
	33. ในขณะที่นั่งพักแล้วยกขาทั้งสองข้างสูงเพื่อ อะไร ก. เพื่อให้หายใจเมื่อย ข. เพื่อให้โลหิตไหลกลับ ค. เพื่อบรรเทาอาการอ่อนเพลีย ง. เพื่อเรียกกำลังกลับคืน (เฉลย ข)			
	34. รองเท้าที่ใช้ในการเดินทางไกล ควรเป็นแบบใด ก. รองเท้าผ้าใบ ข. รองเท้าสตั๊กหลาด ค. รองเท้าพื้นแข็งกลางเก่ากลางใหม่ ง. รองเท้าแตะ (เฉลย ก)			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณา ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
13. ถูกเลือกและก่อกองไฟได้	35. จุดประสงค์ในการก่อกองไฟคือข้อใด ก. กองไฟมีขนาดใหญ่ ข. ให้มีไฟแรง ค. ประหยัดไม้ฟืน ง. ต้องการแสงสว่างมาก (เฉลย ข)			
	36. การเกิดไฟไหม้ระหว่างการอยู่ค่ายพักแรมคือข้อใด ก. ก่อไฟแล้วดับไม่หมด ข. มีลมแรง ค. จุดไฟเล่น ง. เชื้อเพลิงบริเวณใกล้เคียงมีมาก (เฉลย ก)			
	37. ในการอยู่ค่ายพักแรม การก่อกองไฟโดยใช้ถ่านจะใช้อะไรเป็นเชื้อเพลิง ก. น้ำมัน ข. กระดาษ ค. เศษใบไม้แห้ง ง. เศษกิ่งไม้แห้ง (เฉลย ง)			
	38. ข้อใดถูกต้องเกี่ยวกับการก่อกองไฟแบบผสม ก. แบบเชิงตะกอนและแบบกระโจม ข. แบบเชิงตะกอนและแบบดาว ค. แบบกระโจมและแบบดาว ง. แบบดาว แบบเชิงตะกอนและแบบกระโจม (เฉลย ก)			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณา ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
	<p>39. ข้อใดคือวิธีการป้องกันการไฟไหม้ขณะอยู่ ค่ายพักแรม</p> <p>ก. ไม่มีการก่อกองไฟ ข. เตรียมน้ำดับไฟ ค. ตรวจสอบความเรียบร้อยของค่ายพักแรม ง. ตั้งหน่วยดับไฟ</p> <p>(เฉลย ค)</p>			
14. ลูกเสือสามารถ เลือกและกางเต็นท์ สำหรับตนเองและหมู่ ได้	<p>40. เงื่อนไขที่ใช้ในการกางเต็นท์ ซึ่งสามารถทำ ให้หย่อนหรือตึงได้คือเงื่อนไขใด</p> <p>ก. ผู้กร่น ข. ผูกกระหวัดไม้ ค. ผูกรั้ง ง. ผูกประกบ</p> <p>(เฉลย ค)</p>			
	<p>41. อุปกรณ์ที่ใช้ยึดกับพื้นดิน เพื่อให้เต็นท์ตึง และแข็งแรงคือข้อใด</p> <p>ก. ไม้ค้ำหลังคา ข. เชือก ค. เสาค้ำ ง. สมอบก</p> <p>(เฉลย ง)</p>			
	<p>42. ก่อนการเดินทางไกลลูกเสือต้องฝึก การกางเต็นท์เพื่อจุดประสงค์ใด</p> <p>ก. สำนักรวอุปกรณ์ของเต็นท์ ข. ตรวจสอบสภาพเต็นท์ ค. ใช้เก็บของชั่วคราว ง. ถูกทั้งข้อ ก และข้อ ข</p> <p>(เฉลย ง)</p>			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณา ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
	43. ในเวลากลางวันควรให้เดินที่อยู่ในสภาพ อย่างไร ก. หาผ้าคลุมกันร้อน ข. นำเครื่องนอนไว้นอกเต็นท์ ค. เปิดให้อากาศถ่ายเทได้สะดวก ง. ให้เดินที่เป็นที่เก็บของทุกอย่าง (เฉลย ค)			
15. ลูกเสือบอก หลักการระวังรักษา อาหารและน้ำดื่มได้	44. การรักษาที่หุงต้มอาหาร หมายถึงข้อใด ก. สถานที่หุงต้มใช้ได้ตลอดการอยู่ค่าย พักแรม ข. สถานที่หุงต้มไม่เป็นที่อยู่ของสัตว์ ค. สถานที่หุงต้มไม่สกปรก ง. สถานที่หุงต้มใช้อุปกรณ์อย่างดี (เฉลย ก)			
	45. ข้อใดคือข้อควรระวังในการรักษาอาหารใน การอยู่ค่ายพักแรม ก. เก็บเข้าสู่เย็น ข. ป้องกันไม่ให้สัตว์เข้ามากิน ค. ปิดให้มีมิดชิด ง. แขนงไว้ในที่สูง (เฉลย ง)			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณา		
		ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
	<p>46. ควรปฏิบัติอย่างไรในการระมัดระวังน้ำดื่มให้สะอาด</p> <p>ก. ใส่ขวดแก้วอย่างดี</p> <p>ข. รองน้ำจากก๊อกน้ำ</p> <p>ค. ใช้ภาชนะที่สะอาดและมีฝาปิด</p> <p>ง. ช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดบริเวณใกล้เครื่องกรองน้ำ</p> <p>(เฉลย ค)</p>			
	<p>47. สมมุติว่าน้ำในกระดกหมดในระหว่างการเดินทางไกลมีวิธีการแก้อย่างไร</p> <p>ก. หาด่วมคแดงใส่ไว้ใต้ลิ้น</p> <p>ข. กลืนน้ำลายลงไปเรื่อยๆ</p> <p>ค. เดินให้ช้าลง</p> <p>ง. เดินให้เร็วขึ้น</p> <p>(เฉลย ค)</p>			
16. ลูกเสือสามารถเลือกวิธีการกำจัดขยะได้ถูกวิธี	<p>48. เหตุใดจึงต้องมีฝาปิดหลุมเปียก หลุมแห้ง</p> <p>ก. ป้องกันอุบัติเหตุ</p> <p>ข. ป้องกันน้ำไม่ให้ลงไปหลุม</p> <p>ค. ป้องกันกลิ่นเหม็นเน่า</p> <p>ง. ป้องกันสัตว์ไปคุ้ยเขี่ยอาหาร</p> <p>(เฉลย ค)</p>			
	<p>49. การรักษาส้วมชั่วคราวให้ถูกหลักควรปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. เสร็จกิจควรลาดน้ำยาทำความสะอาด และปิดปากหลุม</p> <p>ข. ควรให้หลุมอยู่กลางแจ้ง</p> <p>ค. อยู่ในที่อากาศถ่ายเทได้สะดวก</p> <p>ง. ควรเปลี่ยนหลุมส้วมทุกวัน</p> <p>(เฉลย ค)</p>			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณา ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
	50. ขณะอยู่ค่ายพักแรมสถานที่เก็บขยะควรอยู่ในลักษณะใด ก. อยู่นอกค่ายพักแรม ข. จัดลูกเสือเป็นเวรเก็บขยะ ค. ควรแยกขยะเปียกและขยะแห้ง ง. ทำหลุมขยะรวมทั้งเปียกและแห้ง (เฉลย ค)			
17. ลูกเสือสามารถบอกหลักการและเลือกสถานที่ตั้งค่ายพักแรมได้อย่างเหมาะสม	51. เครื่องหมายวิชาผู้จัดการค่ายพักแรมเป็นรูปใด ก. เต็นท์ ข. ขวานลับไม้ ค. ค่ายพักแรม ง. เครื่องหลัง (เฉลย ก)			
	52. วิชาผู้จัดการค่ายพักแรม หมายถึงอะไร ก. วิชาที่ว่าด้วยการสร้างที่พัก ข. วิชาที่ว่าด้วยการสร้างเต็นท์สร้างครัว ค. วิชาที่ว่าด้วยหน้าที่ของบุคคลภายในหมู่ ง. วิชาที่ว่าด้วยการอยู่ค่ายพักแรมการจัดการค่ายพักแรม (เฉลย ง)			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณา ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
	<p>53. วิชาผู้จัดการค่ายพักแรมลูกเสือจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับอะไรบ้าง</p> <p>ก. การหุงหาอาหาร</p> <p>ข. การสร้างที่พัก</p> <p>ค. การใช้เครื่องมือในการอยู่ค่ายพักแรม</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p> <p>(เฉลย ง)</p>			
18. ลูกเสือสามารถเตรียมอุปกรณ์ก่อนไปอยู่ค่ายพักแรมได้	<p>54. เหตุใดเมื่อไปอยู่ค่ายพักแรม ลูกเสือจึงต้องทำเครื่องใช้ต่าง ๆ เช่น เต้า ครีว ที่วางจาน ชาม ฯลฯ</p> <p>ก. เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย</p> <p>ข. เพื่อความสะดวกสบาย</p> <p>ค. เพื่อให้รู้จักนำสิ่งต่าง ๆ ในภูมิภาคมาใช้ให้เป็นประโยชน์</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p> <p>(เฉลย ง)</p>			
	<p>55. การทำความสะอาดอุปกรณ์จะทำได้เมื่อใด</p> <p>ก. หยุดพักระหว่างทาง</p> <p>ข. ระหว่างหยุดรับประทานอาหาร</p> <p>ค. เข้าพักในค่าย</p> <p>ง. เวลาใดก็ได้เมื่อมีโอกาส</p> <p>(เฉลย ง)</p>			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณา ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
	56. สิ่งใดคือเครื่องใช้ประจำหมู่ของลูกเสือ ก. ตะเกียง ข. สมุดบันทึก ค. ขันน้ำ ง. ไฟฉาย (เฉลย ค)			
19. ลูกเสือบอก หลักการใช้ขวานใน การอยู่ค่ายพักแรมได้	57. การลัดกิ่งไม้ควรใช้อุปกรณ์ลักษณะใด ก. ขวานใหญ่ ข. เลื่อย ค. มีดโต้ ง. ใช้มีดให้เหมาะกับขนาดของกิ่งไม้ (เฉลย ค)			
	58. ข้อใดคือจุดประสงค์ในการใช้ขวานขณะอยู่ ค่ายพักแรม ก. ตัดต้นไม้ใหญ่ที่อยู่ใกล้ค่ายพักแรม ข. ตัดต้นไม้เล็ก ๆ หรือผ่าฟืน ค. ลัดกิ่งไม้ ง. ป้องกันสัตว์ร้าย (เฉลย ข)			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณา ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
20. ลูกเสือบอก หลักการใช้เลื่อยและ ค้อนหนักในการอยู่ค่าย พักแรมได้	59. ในการอยู่ค่ายพักแรม เลื่อยมีประโยชน์ อย่างไร ก. ตัดต้นไม้ ข. ประดิษฐ์วัสดุต่าง ๆ ค. จัดทำอุปกรณ์การอยู่ค่ายพักแรม ง. ตกแต่งสถานที่ (เฉลย ค)			
21. ลูกเสือสามารถ เตรียมเวชภัณฑ์และ อุปกรณ์ในการปฐม พยาบาลได้	60. การนำยาเพื่อใช้ในการเดินทางไปอยู่ค่าย พักแรม ควรปฏิบัติอย่างไร ก. พยายามนำไปให้มากที่สุด ข. นำไปเฉพาะยาที่คาดว่าจะจำเป็น ระหว่างการอยู่ค่ายพักแรม ค. นำไปตามที่นายหมู่สั่ง ง. ตามความเห็นของผู้กำกับลูกเสือ (เฉลย ข)			

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนกับจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นรายข้อ (IOC)

ข้อที่	คะแนนพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	การแปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ผลการประเมินความสอดคล้อง (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	การแปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
25	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
31	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
33	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
34	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
35	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
36	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
37	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
38	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
39	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
40	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
41	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
42	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
43	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
44	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
45	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
46	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
47	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
48	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ผลการประเมินความสอดคล้อง (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	การแปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
49	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
50	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
51	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
52	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
53	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
54	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
55	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
56	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
57	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
58	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
59	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
60	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

แบบประเมินคุณภาพแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ที่มีต่อการเรียนด้วยคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่

คำชี้แจง

1. แบบประเมินคุณภาพแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนด้วยคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ มีจำนวน 15 ข้อ

2. โปรดอ่านแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนด้วยคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ โดยละเอียด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับผลการประเมินตามความคิดเห็นของท่าน

3. ระดับผลการประเมินมี 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
คะแนน 3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

รายการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการเรียน ด้วยคู่มือการฝึกอบรมฯ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1. การใช้คู่มือการฝึกอบรมทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจที่จะเรียน
2. ข้าพเจ้ามีความสุขเมื่อได้ทำกิจกรรมในคู่มือการฝึกอบรม
3. ความรู้ที่ได้รับจากการเรียน โดยใช้คู่มือการฝึกอบรมมีความทันสมัย
4. คู่มือการฝึกอบรมทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น
5. กิจกรรมในคู่มือการฝึกอบรมส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
6. กิจกรรมในคู่มือการฝึกอบรมกระตุ้นและท้าทายให้ข้าพเจ้าอยากรู้ อยากเห็น
7. การเรียน โดยใช้คู่มือการฝึกอบรมทำให้มีทักษะลูกเสือดีขึ้น

แบบสอบถามความพึงพอใจ (ต่อ)

รายการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการเรียน ด้วยคู่มือการฝึกอบรมฯ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
8. กิจกรรมในคู่มือการฝึกอบรม ทำให้ผู้เรียนตั้งใจทำกิจกรรมอย่างดี
9. การเรียนโดยใช้คู่มือการฝึกอบรม ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและสามารถทบทวนบทเรียนได้
10. การเรียนโดยใช้คู่มือการฝึกอบรมเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจชวนให้ติดตาม ไม่น่าเบื่อหน่าย
11. กิจกรรมที่นำมาใช้ในคู่มือการฝึกอบรมเหมาะสมกับเวลาที่กำหนด
12. คู่มือการฝึกอบรมมีกิจกรรมใหม่ ๆ ที่ท้าทายมาสอดแทรกในการเรียนการสอน ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์
13. คู่มือการฝึกอบรมช่วยให้ผู้เรียนแก้ปัญหา หรือแนวทางไปสู่ความสำเร็จในการทำกิจกรรมด้วยตนเอง หรือเป็นกลุ่ม
14. คู่มือการฝึกอบรมช่วยให้ผู้เรียนทุกคนเป็นผู้ค้นพบคำตอบ หรือทำกิจกรรมสำเร็จด้วยตนเองหรือร่วมกันเป็นกลุ่ม
15. คู่มือการฝึกอบรมช่วยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองหรือเป็นกลุ่ม

ข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

**ผลการประเมินคุณภาพแบบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ที่มีต่อการเรียนด้วยคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่**

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			ระดับความเหมาะสม	
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คะแนน เฉลี่ย	แปล ความหมาย
1. การใช้คู่มือการฝึกอบรมทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจที่จะเรียน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
2. ข้าพเจ้ามีความสุขเมื่อได้ทำกิจกรรมในคู่มือการฝึกอบรม	5	5	5	5.00	มากที่สุด
3. ความรู้ที่ได้รับจากการเรียนโดยใช้คู่มือการฝึกอบรมมีความทันสมัย	5	5	5	5.00	มากที่สุด
4. คู่มือการฝึกอบรมทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น	5	5	5	5.00	มากที่สุด
5. กิจกรรมในคู่มือการฝึกอบรมส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	5	5	5	5.00	มากที่สุด
6. กิจกรรมในคู่มือการฝึกอบรมกระตุ้นและท้าทายให้ข้าพเจ้าอยากรู้อยากเห็น	5	5	5	5.00	มากที่สุด
7. การเรียนโดยใช้คู่มือการฝึกอบรมทำให้มีทักษะลูกเสือดีขึ้น	5	5	5	5.00	มากที่สุด
8. กิจกรรมในคู่มือการฝึกอบรม ทำให้ผู้เรียนตั้งใจทำกิจกรรมอย่างดี	5	5	5	5.00	มากที่สุด
9. การเรียนโดยใช้คู่มือการฝึกอบรม ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและสามารถทบทวนบทเรียนได้	5	5	5	5.00	มากที่สุด
10. การเรียนโดยใช้คู่มือการฝึกอบรมเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจชวนให้ติดตาม ไม่น่าเบื่อหน่าย	5	5	5	5.00	มากที่สุด

ผลการประเมินคุณภาพแบบถามความพึงพอใจ (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			ระดับความเหมาะสม	
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คะแนนเฉลี่ย	แปลความหมาย
	11. กิจกรรมที่นำมาใช้ในคู่มือการฝึกอบรม เหมาะสมกับเวลาที่กำหนด	5	5	5	5.00
12. คู่มือการฝึกอบรมมีกิจกรรมใหม่ ๆ ที่ทำทนายมา สอดแทรกในการเรียนการสอน ช่วยให้เกิดการ เรียนตามจุดประสงค์	5	5	5	5.00	มากที่สุด
13. คู่มือการฝึกอบรมช่วยให้ผู้เรียนแก้ปัญหา หรือ แนวทางไปสู่ความสำเร็จในการทำกิจกรรมด้วย ตนเอง หรือเป็นกลุ่ม	5	5	5	5.00	มากที่สุด
14. คู่มือการฝึกอบรมช่วยให้ผู้เรียนทุกคนเป็นผู้ ค้นพบคำตอบ หรือทำกิจกรรมสำเร็จด้วยตนเอง หรือร่วมกันเป็นกลุ่ม	5	5	5	5.00	มากที่สุด
15. คู่มือการฝึกอบรมช่วยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ กิจกรรมด้วยตนเองหรือเป็นกลุ่ม	5	5	5	5.00	มากที่สุด
รวม	60	60	60	60.00	
ค่าเฉลี่ย	5.00	5.00	5.00	5.00	มากที่สุด

ภาคผนวก ข

ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น
ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ใช้ประกอบคู่มือการฝึกอบรบวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารี
สามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 60 ข้อ

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	0.64	0.06	26	0.52	0.79
2	0.48	0.82	27	0.32	0.51
3	0.60	0.53	28	0.60	0.40
4	0.56	0.58	29	0.36	0.33
5	0.72	0.62	30	0.56	0.42
6	0.40	0.06	31	0.60	0.56
7	0.24	0.29	32	0.64	-0.06
8	0.56	0.50	33	0.32	0.34
9	0.24	0.29	34	0.60	0.46
10	0.76	-0.47	35	0.56	-0.12
11	0.60	0.69	36	0.60	0.56
12	0.36	0.33	37	0.64	-0.53
13	0.32	0.31	38	0.80	-0.43
14	0.48	0.75	39	0.40	0.39
15	0.52	0.57	40	0.60	0.46
16	0.64	0.07	41	0.72	-0.40
17	0.80	-0.42	42	0.36	0.34
18	0.60	0.44	43	0.48	0.39
19	0.52	0.48	44	0.52	0.43
20	0.44	0.31	45	0.84	-0.49
21	0.48	0.58	46	0.68	-0.45
22	0.52	0.65	47	0.84	-0.45
23	0.52	0.75	48	0.44	0.54
24	0.60	0.35	49	0.76	0.37
25	0.48	0.74	50	0.84	-0.39

ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ต่อ)

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
51	0.40	0.44	56	0.60	0.82
52	0.48	0.45	57	0.72	0.41
53	0.52	0.51	58	0.36	0.23
54	0.60	0.41	59	0.52	0.47
55	0.40	0.08	60	0.64	0.51

ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ใช้ประกอบคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับลูกเสือ - เนตรนารี
สามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 ข้อ

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	0.50	0.74	16	0.57	0.39
2	0.60	0.46	17	0.37	0.45
3	0.60	0.53	18	0.53	0.47
4	0.57	0.44	19	0.60	0.39
5	0.57	0.59	20	0.60	0.44
6	0.47	0.66	21	0.57	0.46
7	0.50	0.47	22	0.40	0.38
8	0.47	0.48	23	0.40	0.46
9	0.63	0.40	24	0.53	0.44
10	0.50	0.43	25	0.47	0.40
11	0.47	0.55	26	0.57	0.39
12	0.60	0.73	27	0.60	0.37
13	0.47	0.65	28	0.70	0.42
14	0.60	0.77	29	0.53	0.47
15	0.63	0.37	30	0.63	0.77

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ

นักเรียนคนที่	X_i	X_i^2	$X_i - C$	$(X_i - C)^2$
1	28	784	4	16
2	27	729	3	9
3	8	64	-16	256
4	14	196	-10	100
5	18	324	-6	36
6	26	676	2	4
7	30	900	6	36
8	29	841	5	25
9	5	25	-19	361
10	4	16	-20	400
11	17	289	-7	49
12	15	225	-9	81
13	26	676	2	4
14	17	289	-7	49
15	19	361	-5	25
16	28	784	4	16
17	7	49	-17	289
18	8	64	-16	256
19	15	225	-9	81
20	16	256	-8	64
21	17	289	-7	49
22	4	16	-20	400
23	18	324	-6	36

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ (ต่อ)

นักเรียนคนที่	X_i	X_i^2	$X_i - C$	$(X_i - C)^2$
24	20	400	-4	16
25	5	25	-19	361
รวม (Σ)	421	8,827	-179	3,019

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ

ใช้สูตรของโลเวท (Lovett) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์จากผลการทดสอบครั้งเดียว

$$\text{สูตร } r_{cc} = 1 - \frac{K \sum X_i - \sum X_i^2}{(K - 1) \sum (X_i - C)^2}$$

จุดตัด ($C = 24$)

$$\text{จะได้ } r_{cc} = 1 - \frac{(25 \times 421) - 8,827}{(25 - 1) \times 3,019}$$

$$r_{cc} = 1 - 0.0234$$

$$r_{cc} = 0.9766$$

ดังนั้นค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ เท่ากับ 0.9766

ภาคผนวก ข

ประสิทธิภาพของกลุ่มการฝึกอบรม (1 : 10)

ประสิทธิภาพของกลุ่มการฝึกอบรม (1 : 100)

ประสิทธิภาพของกลุ่มการฝึกอบรบวิชาพิเศษถูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
สำหรับถูกเสือ-เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (1 : 10)

ลำดับที่	คะแนนกิจกรรมระหว่างเรียน (240)	ลำดับที่	คะแนนทดสอบหลังเรียน (30)
1	180	1	22
2	165	2	18
3	162	3	19
4	175	4	24
5	167	5	22
6	178	6	26
7	171	7	23
8	152	8	15
9	169	9	25
รวม	1,519	รวม	194
ร้อยละ	70.32	ร้อยละ	71.85

ประสิทธิภาพของคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษถูกเลือกสามัญรุ่นใหญ่
สำหรับถูกเลือก-เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (1 : 100)

ลำดับที่	คะแนนกิจกรรมระหว่างเรียน (240)	ลำดับที่	คะแนนทดสอบหลังเรียน (30)
1	219	1	27
2	223	2	26
3	225	3	28
4	223	4	25
5	222	5	26
6	219	6	28
7	214	7	24
8	218	8	27
9	219	9	25
10	214	10	26
11	210	11	27
12	209	12	24
13	205	13	25
14	218	14	24
15	221	15	25
16	198	16	24
17	195	17	25
18	192	18	25
19	194	19	28
20	199	20	24
21	197	21	24
22	200	22	28
23	209	23	23
24	195	24	24
25	198	25	22

ประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะ 1 : 100 (ต่อ)

ลำดับที่	คะแนนกิจกรรมระหว่างเรียน (240)	ลำดับที่	คะแนนทดสอบหลังเรียน (30)
26	184	26	24
27	181	27	25
28	180	28	21
29	184	29	25
30	171	30	27
รวม	6,136	รวม	756
ร้อยละ	85.22	ร้อยละ	84.00

ภาคผนวก ฅ

ประสิทธิภาพกระบวนการของคะแนนระหว่างการฝึกอบรม

ประสิทธิภาพผลลัพธ์ของคะแนนสอบหลังการฝึกอบรม

คะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการฝึกอบรม

คะแนนจากการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

ประสิทธิภาพกระบวนการของคะแนนระหว่างการฝึกอบรมลูกเสือ - เนตรนารีจากการฝึกอบรม

โดยใช้คู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เล่มที่ 1 วิชานักผจญภัย

เลขที่	คะแนนภาคปฏิบัติ (80)	คะแนนภาคทฤษฎี (20)	รวมคะแนน (100)	หมายเหตุ
1	64	15	79	
2	62	17	79	
3	63	16	79	
4	64	15	79	
5	65	18	83	
6	64	16	80	
7	66	17	83	
8	67	18	85	
9	65	17	82	
10	63	16	79	
11	62	17	79	
12	64	17	81	
13	64	18	82	
14	65	17	82	
15	64	15	79	
16	64	16	80	
17	65	17	82	
18	64	16	80	
19	62	15	77	
20	63	17	80	
21	65	18	83	
22	66	17	83	

เลขที่	คะแนนภาคปฏิบัติ (80)	คะแนนภาคทฤษฎี (20)	รวมคะแนน (100)	หมายเหตุ
23	67	16	83	
24	65	16	81	
25	64	15	79	
รวมเฉลี่ย	64.28	16.48	81.37	
เฉลี่ยร้อยละ	80.35	82.40		

ประสิทธิภาพกระบวนการของคะแนนระหว่างการฝึกอบรมลูกเสือ - เนตรนารีจากการฝึกอบรม

โดยใช้คู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เล่มที่ 2 วิชานักท่องเที่ยวไกล

เลขที่	คะแนนภาคปฏิบัติ (80)	คะแนนภาคทฤษฎี (20)	รวมคะแนน (100)	หมายเหตุ
1	64	16	80	
2	64	15	79	
3	65	17	82	
4	64	16	80	
5	64	17	81	
6	65	17	82	
7	64	16	80	
8	66	17	83	
9	63	16	79	
10	65	17	82	
11	66	15	81	
12	64	16	80	
13	68	18	86	
14	65	17	82	
15	66	15	81	
16	67	17	84	
17	65	16	81	
18	64	15	79	
19	64	15	79	
20	66	16	82	
21	63	16	79	
22	64	17	81	

เลขที่	คะแนนภาคปฏิบัติ (80)	คะแนนภาคทฤษฎี (20)	รวมคะแนน (100)	หมายเหตุ
23	65	16	81	
24	65	16	81	
25	65	17	82	
รวมเฉลี่ย	64.84	16.24	81.12	
เฉลี่ยร้อยละ	81.05	81.20		

ประสิทธิภาพกระบวนการของคะแนนระหว่างการฝึกอบรมลูกเสือ - เนตรนารีจากการฝึกอบรม

โดยใช้คู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เล่มที่ 3 วิชาผู้จัดการค่ายพักแรม

เลขที่	คะแนนภาคปฏิบัติ (80)	คะแนนภาคทฤษฎี (20)	รวมคะแนน (100)	หมายเหตุ
1	64	17	81	
2	65	16	81	
3	64	17	81	
4	66	18	84	
5	63	16	79	
6	65	16	81	
7	66	18	84	
8	66	16	82	
9	67	16	83	
10	65	16	81	
11	64	16	80	
12	64	17	81	
13	66	16	82	
14	63	16	79	
15	64	17	81	
16	65	16	81	
17	67	17	84	
18	68	17	85	
19	66	16	82	
20	63	15	78	
21	65	15	80	
22	63	16	79	

เลขที่	คะแนนภาคปฏิบัติ (80)	คะแนนภาคทฤษฎี (20)	รวมคะแนน (100)	หมายเหตุ
23	69	17	86	
24	70	17	87	
25	68	16	84	
รวมเฉลี่ย	65.44	16.40		
เฉลี่ยร้อยละ	81.80	82.00	81.90	

คะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของลูกเสือ - เนตรนารีก่อนการฝึกอบรม
 และหลังการฝึกอบรมด้วยคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
 สำหรับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เลขที่	คะแนนทดสอบก่อนเรียน (30)	คะแนนทดสอบหลังเรียน (30)
1	18	22
2	15	23
3	16	25
4	14	22
5	13	21
6	17	24
7	18	26
8	16	23
9	17	25
10	15	22
11	20	27
12	21	27
13	19	26
14	19	26
15	23	28
16	21	27
17	17	25
18	18	26
19	20	27
20	21	26
21	20	28
22	19	25
23	18	24

เลขที่	คะแนนทดสอบก่อนเรียน (30)	คะแนนทดสอบหลังเรียน (30)
24	17	24
25	18	28
รวม	450	627
เฉลี่ย	18.00	25.08
ร้อยละ	60.00	83.60

จากตาราง พบว่า นักเรียนจำนวน 25 คน ได้คะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนเท่ากับ 18.00 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 60.00 และได้คะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน 25.08 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.60

คะแนนจากการสอบตามความพึงพอใจของลูกเสือ - เนตรนารี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยคู่มือการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

สำหรับลูกเสือ-เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่

เลขที่	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5	ข้อ 6	ข้อ 7	ข้อ 8	ข้อ 9	ข้อ 10	ข้อ 11	ข้อ 12	ข้อ 13	ข้อ 14	ข้อ 15	เฉลี่ย
1	5	5	4	4	5	5	5	4	4	5	5	5	5	4	5	4.67
2	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
3	5	4	5	5	5	5	4	5	5	5	5	4	5	5	5	4.80
4	4	5	5	5	5	4	5	5	5	5	4	5	5	5	5	4.80
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
6	4	5	4	5	5	4	5	4	5	5	4	5	4	5	5	4.60
7	5	5	4	4	5	5	5	4	4	5	5	5	5	4	5	4.67
8	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
9	5	4	5	5	5	5	4	5	5	5	5	4	5	5	5	4.80
10	4	5	5	5	5	4	5	5	5	5	4	5	5	5	5	4.80
11	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
12	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00

เลขที่	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5	ข้อ 6	ข้อ 7	ข้อ 8	ข้อ 9	ข้อ 10	ข้อ 11	ข้อ 12	ข้อ 13	ข้อ 14	ข้อ 15	เฉลี่ย
13	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
14	5	5	4	4	5	5	4	4	4	5	5	5	5	4	5	4.67
15	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
16	5	4	5	5	5	5	4	5	5	5	5	4	5	5	5	4.80
17	4	5	5	5	5	4	5	5	5	5	4	5	5	5	5	4.80
18	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
19	4	5	4	5	5	4	5	4	5	5	4	5	4	5	5	4.60
20	5	5	4	4	5	5	5	4	4	5	5	5	5	4	5	4.67
21	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
22	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
23	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
24	5	5	4	4	5	5	5	4	4	5	5	5	5	4	5	4.67
25	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
เฉลี่ย	4.80	4.88	4.72	4.80	5.00	4.80	4.88	4.72	4.80	5.00	4.80	4.88	4.92	4.80	5.00	4.85
S.D.	0.41	0.33	0.46	0.41	0.00	0.41	0.33	0.46	0.41	0.00	0.41	0.33	0.28	0.41	0.00	0.16

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางพิมพ์ภา ปะนัดเต
วันเดือนปีเกิด	23 กุมภาพันธ์ 2509
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	28 หมู่ที่ 17 ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดสำโรง ตำบลสำโรง อำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์
ประวัติการศึกษา	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2519 ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านสี่เหลี่ยม ตำบลเจริญสุข อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2521 ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดอัมภาราม (เทิ่งอนุสรณ์) อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2527 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2531 ปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเคมี วิทยาลัยครุนครราชสีมา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2558 ปริญญาโท ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร และการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์